

แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ
ทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดย

นายชาติชาย โฆษะวิสุทธิ
ประธานกรรมการโรงแรมโฆษะ ขอนแก่น
และโฆษะกรุ๊ป

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัย
ส่วนบุคคล เรื่อง “แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ
ของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ ของ นายชาติชาย โฆษะวิสุทธิ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑ ประจำปีการศึกษา
พุทธศักราช ๒๕๖๑-๒๕๖๒

พลโท

(จรรฤทธิ์ นิลกำแหง)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย นายชาติชาย โฆษะวิสุทธิ **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ ๖๑

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการเกษตรบนพื้นฐานของนวัตกรรม เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและสถานการณ์ในการผลิตไม้เนื้อไม้ที่มีการปรับปรุงสายพันธุ์ตามหลักวิชาการปรับปรุงสายพันธุ์สัตว์ปีก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และเพื่อสร้างแบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย พบว่า รัฐบาลชุดปัจจุบัน ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้วางกรอบแนวคิดการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ เศรษฐ ๔.๐ ภายใต้ Thailand 4.0 ซึ่งในปัจจุบันได้มีการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ออกมาเป็นนวัตกรรมทางการเกษตรมากมาย ซึ่งด้านหนึ่งก็คือการพัฒนาได้สายพันธุ์ KKV 1 ที่มีคุณภาพสูงกว่าไม้สายพันธุ์ดั้งเดิม ทั้งในด้านความทนทานต่อโรค ความแข็งแรง การโตเร็ว และที่สำคัญคือ ส่งผลดีต่อสุขภาพของผู้บริโภคสูงกว่าไม้ในอดีต การสร้างพลังประชารัฐในการพัฒนาชุมชนและยกระดับรายได้ของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น เกิดจากโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ โดยบริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ได้ดำเนินการผลักดัน การนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ โดยประสานงานกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ทำการผลิตลูกเจี๊ยบ KKV 1 เพื่อควบคุมสายพันธุ์ให้ได้มาตรฐานและส่งเสริมให้เกษตรกรทำการผลิต พร้อมทั้งจัดหาการตลาดให้ครบวงจร

ข้อเสนอแนะ เพื่อความสำเร็จในการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบปัจจัยแห่งความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มปัจจัยหลัก ๖ กลุ่ม คือ การบริหารระบบการศึกษา การวิจัยนวัตกรรม ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น แหล่งทุนสนับสนุน การรวมกลุ่มเกษตรกร การได้รับการสนับสนุนจากภาคต่างๆ การเชื่อมต่อหรือการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร ตัวเกษตรกรผู้รับนวัตกรรม และการส่งเสริมการตลาด

Abstract

Title The Model of Innovation Applying to decrease the Economic Disparity of Agriculturists' Economy according to the Philosophy of Sufficiency Economy

Field Economics

Name Mr. Chatchai Kosavisutte **Course** NDC Class 61

The objectives of this research were to study the guidelines of the encouragement of agriculture according to the innovation foundation and to study the situation, problems and obstacles in chicken meat or broiler chicken farm production which was improved its species through the Principle of Poultry Breedings Improvement to create value added and to apply this Model to decrease the Economic Disparity of Agriculturists' Economy according to the Philosophy of Sufficiency Economy and applying the mean of Qualitative Research Methodology.

The result found that the current government under General Prayut Chanocha leading has set up the best idea plan of Thriving Thailand into Thailand 4.0 (Agriculture Sector). However, we have developed our knowledge into many parts of various agricultural innovation. On the other hand, the development of the chicken meat specie of KKU 1 with its higher quality than the former specie including its duration against chicken diseases, strength and growing rapidly. And most important thing, such specie caused the customers their good health higher than the former specie in the past.

The creating of States power in developing communities and raise people's income in Khonkaen Province caused from the development project of foundation economy and the civil state by the Company of Union States of Khonkaen (Social Enterprise) which its innovation was improved and applied to improve the agriculturists' quality of lives. The agriculturists who raised up chicken and cooperated with Khonkaen University to produce the chicks of KKU1 and to control its species to become high standard and encourage the agriculturists to produce more and in the same time providing its market to distribute, full cycle and completely also.

The suggestion was to accomplish the Model of innovation applying to decrease the economic disparity of Agriculturists' Economy according to the Philosophy of Sufficiency Economy, we should consider the involving factors of accomplishment comprised of 6 main

factors of the management of education system, innovation research and other related factors were supporting investment resources, joining of agriculturist groups, supporting from various factors, joining or transferring involving knowledge to agriculturists, the agriculturist who has received the innovation and finally, the marketing promotion also.

คำนำ

การนำนวัตกรรมมาเพื่อการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ และจะมีส่วนในการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรลงได้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ในการศึกษาถึงแบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร จะเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญยิ่งในการเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องดำเนินการบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็นศาสตร์พระราชา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยมาเป็นระยะเวลายาวนาน ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงคุณประโยชน์ในเรื่องนี้ จึงได้ทำการศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

(นายชาติชาย โฆษะวิสุทธิ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์ เป็นผลมาจากการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิดจากคณาจารย์ของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ประกอบกับได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่างๆ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลแนวคิด ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอแสดงความขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ไว้ ณ ที่นี้

(นายชาติชาย โฆษะวิสุทธิ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฌ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
ขอบเขตของการวิจัย	๕
ข้อจำกัดของการวิจัย	๖
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๗
คำจำกัดความ	๗
บทที่ ๒ นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการเกษตร	๘
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๘
การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทางการเกษตร	๑๖
ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	๑๗
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒	๒๒
นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการเกษตร	๒๕
นโยบายในการส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์ประเภท ไก่ออกสู่ตลาด	๒๗
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓	
สถานการณ์การผลิตไก่เนื้อและการเลี้ยงไก่สายพันธุ์ KKU 1	๔๐
สถานการณ์ตลาดไก่เนื้อในปัจจุบัน	๔๐
การพัฒนานวัตกรรมการผลิตไก่เนื้อสายพันธุ์ KKU 1	๕๐
แนวความคิดในการสร้าง “พลังประชารัฐ”	๕๒
บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด	๕๗
กรณีศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรโดยการนำนวัตกรรม	
การเกษตรมาใช้ส่งเสริม โดย บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	๖๓
บทที่ ๔	
แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ	
ทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๖๘
ตอนที่ ๑ การกำหนดนโยบายและการสนับสนุนจากภาครัฐ	๖๘
ตอนที่ ๒ การพัฒนานวัตกรรม ๘๕	๗๖
ตอนที่ ๓ การถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร	๘๐
ตอนที่ ๔ การรับนวัตกรรมของเกษตรกร	๘๑
แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ	
ของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๘๒
สรุป	๘๕
บทที่ ๕	
สรุปและข้อเสนอแนะ	๘๖
สรุป	๘๖
ข้อเสนอแนะ	๘๙
บรรณานุกรม	๙๒
ประวัติย่อของผู้วิจัย	๙๖

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑-๑	ห้วงระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย	๕

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๑-๑	พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อเกษตรกร และสนพระทัยในการพัฒนาการเกษตรของไทยเป็นอย่างดี	๒
๒-๑	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีใหม่กับเศรษฐกิจพอเพียง	๑๔
๓-๑	ไถ่ ๓ โลว์ ที่มีการพัฒนาสายพันธุ์โดยมหาวิทยาลัยของแก่น และดำเนินงานด้านการส่งเสริมโดยกลุ่มประชารัฐสามัคคีขอนแก่น	๕๑
๓-๒	แนวคิดประชารัฐ	๕๒
๓-๓	กลยุทธ์การดำเนินงาน พลังประชารัฐ	๕๔
๓-๔	การพัฒนาตราสินค้าเพื่อส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ โดยบริษัท บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด	๕๕
๔-๑	การพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ไก่ และ การอบรมนวัตกรรมแก่เกษตรกร	๗๕
๔-๒	สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร	๘๑
๕-๑	ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๘๕
๕-๒	โครงสร้างขององค์การเพื่อควบคุมและติดตาม การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ	๙๑

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

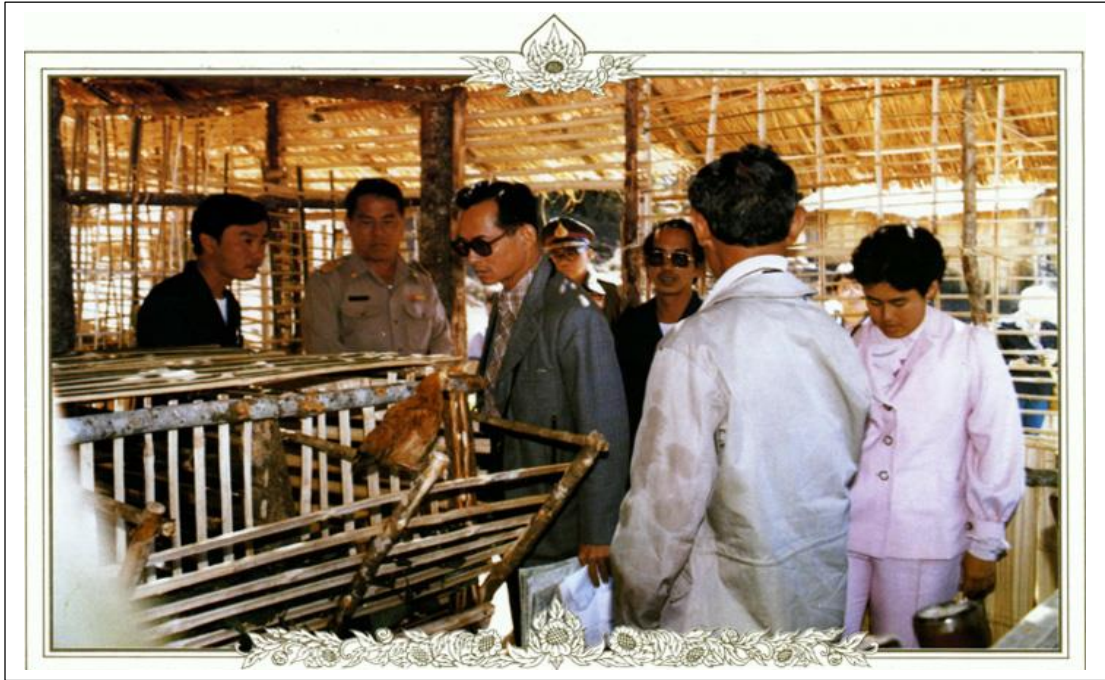
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๕ และพระบรมราชโองการ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๐๗ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๖๑ : ๑) (Kasetkaoklai, 2558 :1) ความว่า

“...กสิกรรมและเกษตรกรรมเป็นเรื่องสำคัญมาก ท่านทั้งหลายจะต้องช่วยกันค้นคว้าหาความรู้และความชำนาญให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเสมอ และพยายามส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ที่ได้ศึกษามาแก่พี่น้องกสิกร และเกษตรกร ให้ได้ทราบถึงวิธีปฏิบัติอันถูกต้องตามหลักวิชา อีกด้วย จึงจะเกิดประโยชน์แก่สังคมในด้านนี้ และเป็นผลดีแก่ประเทศชาติสืบไป...” และ

“...เศรษฐกิจของเราขึ้นอยู่กับเกษตรกรรมแต่ไหนแต่ไรแล้ว รายได้ของประเทศที่ได้มาใช้สร้างเศรษฐกิจด้านต่างๆ เป็นรายได้จากการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจกล่าวได้ว่าความเจริญของประเทศต้องอาศัยความเจริญของการเกษตรเป็นสำคัญ และงานทุกๆ ฝ่ายจะดำเนินก้าวหน้าไปได้ก็เพราะการเกษตรของเราเจริญ”

จากพระบรมราชโองการ ที่ได้อัญเชิญมานี้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญยิ่งของกิจการด้านเกษตรกรรมที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติโดยตรง ทั้งนี้เพราะ การเกษตรมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ โดยมนุษย์รู้จักใช้ประโยชน์อย่างหลากหลายจากพืชและสัตว์ในชีวิตประจำวัน โดยใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตปัจจัย ๔ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค โดยมนุษย์รู้จักเก็บเกี่ยวผลผลิตทางเกษตร นำไปประกอบอาหารรับประทาน สร้างความเจริญเติบโตแก่ร่างกาย นำส่วนต่าง ๆ ของพืชเส้นใยไปผลิตสิ่งทอหรือใช้หนังสัตว์ทำเครื่องนุ่งห่ม ปลูกป่าเพื่อนำไม้ไปเป็นอุปกรณ์การก่อสร้าง สร้างที่พักอาศัย อาคารสถานที่ประดิษฐ์เครื่องเรือน เครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ้น

แผนภาพที่ ๑-๑ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อเกษตรกร และสนพระทัยในการพัฒนาการเกษตรของไทยเป็นอย่างยิ่ง

ที่มา : พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ,ออนไลน์, ๒๕๕๒

จากแผนภาพที่ ๑-๑ เป็นพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรกิจกรรมของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ ณ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ บ้านขุนแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงจัดตั้งโครงการชั่งหัวมันเป็นศูนย์การพัฒนาและแหล่งรวมพันธุ์พืชและไม้ผลที่สำคัญ และยังเป็นพื้นที่ที่ทรงใช้ในการพัฒนากิจการด้านปศุสัตว์ ที่ทรงเลี้ยงโคนม และไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตจำนวนมาก ซึ่งนอกจากจะสร้างรายได้ให้กับประชาชนอยู่ดีกินดีแล้ว ยังเป็นแนวทางและเป็นแบบอย่างให้ผู้เข้ามาเยี่ยมชมโครงการนำความรู้ที่ได้ ไปประยุกต์พัฒนาคุณภาพชีวิตให้อยู่ดีกินดีได้ประโยชน์อย่างแท้จริง (MThai, ๒๐๑๖ : ๑) ประกอบกับพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ นั้นยังมีเป้าหมายที่จะให้เกษตรกรให้ความสำคัญและนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนใน ๓ ด้าน คือ ความพอเพียง ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน บนพื้นฐานของความรู้คู่คุณธรรม (มูลนิธิชัยพัฒนา, ๒๕๖๐ : ๑)

รัฐบาลชุดปัจจุบัน ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้วางกรอบแนวคิด การขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ เกษตร ๔.๐ ภายใต้Thailand 4.0 โดยมีมุ่งสู่

“เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ผู้การพัฒนายั่งยืน ภายในปี ๒๕๖๕”

ประเทศไทยจะเดินหน้าไปสู่ความสำเร็จในเรื่องนี้ ก็ด้วยการพัฒนาเกษตรกรให้มีรายได้ หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางหรือรายได้เฉลี่ยเท่ากับ หรือมากกว่า ๑๓,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อคน (ประมาณ ๓๕๐,๐๐๐-๔๐๐,๐๐๐ บาทต่อคน ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๕) ด้วยการส่งเสริมการเกษตรที่ใช้ นวัตกรรมแบบเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) ตั้งแต่การผลิต-แปรรูป-ตลาด ด้วยสินค้าที่มี ความปลอดภัย ยกระดับมูลค่าด้วยคุณภาพมาตรฐาน ประหยัดทรัพยากรน้ำ และใช้พื้นที่การเกษตร ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเชิงเศรษฐกิจและสังคม ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒-๑๕ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๕) โดยได้กำหนดปัจจัยแห่งความสำเร็จไว้ ๕ ประการ คือ (ภูมิศักดิ์ ราศรี, ๒๕๖๐ : ๔-๖)

๑. การใช้ตลาดนำการผลิต

๒. การลดต้นทุน

๓. การผลิตและขายคุณภาพ

๔. การตลาดออนไลน์

๕. ศาสตร์พระราชา

ทั้งนี้ ได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักไว้ ๕ ประการ คือ

๑. การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งและรายได้เพิ่มขึ้น และสถาบันเกษตรกร มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพและสินค้าเกษตรมีมาตรฐาน

๓. การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การเกษตรก้าวไกลด้วยงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๔. การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม มีความสมดุล ยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕. การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้กฎหมายของเกษตรกร ที่ทันสมัย ครบถ้วน ครอบคลุมในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง บุคลากรของภาคการเกษตรเป็นเกษตรกร ที่มีคุณภาพ มีการปรับโครงสร้างเพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเกษตรกร

ทั้งนี้ นโยบายในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอันเป็นผลมาจากยุทธศาสตร์ ทั้ง ๕ ด้านดังที่กล่าวมาแล้วนี้ เป็นการสนองตอบต่อนโยบายของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ในการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศ โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้แถลงนโยบายนี้ไว้ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๗ ว่า

“...นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และการพัฒนา และนวัตกรรมสนับสนุนการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของประเทศ เพื่อมุ่งเป้าหมายให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑ ของรายได้ประชาชาติและมีสัดส่วนรัฐต่อเอกชน ๓๐ : ๗๐ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมให้โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของประเทศ เช่น ด้านพลังงานสะอาด ระบบราง ยานยนต์ ไฟฟ้า การจัดการน้ำและขยะใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมของไทยตามความเหมาะสม...”

ในปัจจุบัน เกษตรกรส่วนหนึ่งประกอบอาชีพในการเลี้ยงปลุสตัดว์ ซึ่งไก่เนื้อได้รับความนิยมอย่างสูงในการผลิต โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๕ มีปริมาณการผลิตไก่พื้นเมืองประมาณ ๒๘๓ ล้านตัว คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๒๕,๐๐๐ ล้านบาท และมีอัตราการผลิตไก่เนื้อประมาณ ๑,๔๖๐ ล้านตัว มีน้ำหนักประมาณ ๒.๓๖๖ ล้านตัน โดยใช้ต้นทุนการผลิตประมาณ ๓๔.๖๔ บาทต่อ กก. โดยคนไทยมีปริมาณการบริโภคไก่ประมาณ ๒๕ กก./คน/ปี(กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์, ๒๕๖๐ : ๓๓, ๓๗) และมีมูลค่าการส่งออกไก่เนื้อที่สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาไปเป็นจำนวนถึง ๘๑,๓๑๗.๗๕ ล้านบาท (กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์, กรมปศุสัตว์ ๒๕๖๐ : ๔๑)

จากความสำคัญของตลาดไก่เนื้อ ที่มีส่วนสำคัญในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศแต่ละปี เป็นจำนวนมาก และเป็นเนื้อสัตว์ที่เป็นที่นิยมในการบริโภคของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาพันธุ์ไก่เนื้อที่เรียกว่า “ไก่ ๓ โลว์” หมายถึง ไก่มีไขมันต่ำ มีกรดยูริกต่ำ และมีคอเลสเตอรอลต่ำ โดยการนำไก่พันธุ์พื้นเมืองมาใช้เทคโนโลยีชีวภาพทำการปรับเปลี่ยนพันธุกรรม โดยใช้เวลาถึง ๗ ปีในการวิจัยครั้งนี้ จนประสบความสำเร็จในปี พ.ศ.๒๕๕๕ และได้รับความนิยมจากทั้งตลาดผู้บริโภคไก่เนื้อ รวมทั้งผู้ป่วยที่เป็นโรคเกาต์ ซึ่งถูกห้ามรับประทานอาหารที่มีกรดยูริกสูง โดยไก่ทั่วไปจะมีกรดชนิดนี้ถึง ๖ มก./น้ำหนักเนื้อ ๑ กรัม ในขณะที่ไก่ที่พัฒนาขึ้นใหม่นี้ มีกรดยูริกเพียง ๒ มก./น้ำหนักเนื้อ ๑ กรัม เท่านั้น

การนำนวัตกรรมมาเพื่อการเพิ่มมูลค่าของปศุสัตว์ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ และจะมีส่วนในการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรลงได้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่า ในการศึกษาถึงแบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร จะเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญยิ่ง

ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องดำเนินการบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็นศาสตร์พระราชา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยมาเป็นระยะเวลายาวนาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการเกษตรบนพื้นฐานของนวัตกรรม
๒. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและสถานการณ์ในการผลิตไก่เนื้อที่มีการปรับปรุงสายพันธุ์ โดยการใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่ม
๓. เพื่อสร้างแบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตของห้วงเวลา

การวิจัยครั้งนี้ จะดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ - พฤษภาคม ๒๕๖๒ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑-๑ : ห้วงระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

กิจกรรม	พ.ย.๖๑	ธ.ค.๖๑	ม.ค.๖๑	ก.พ.๖๒	มี.ค.๖๒	เม.ย.๖๒	พ.ค.๖๒
๑. ขออนุมัติโครงการวิจัย	—						
๒. จัดทำกรอบหลักการ และวางแผนการรวบรวม ข้อมูล		—					
๓. ศึกษา ค้นคว้า สํารวจ รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ		—					
๔. สร้างเครื่องมือที่ใช้ใน การรวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูล				—			

ตารางที่ ๑-๑ : ห้วงระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

กิจกรรม	พ.ย.๖๑	ธ.ค.๖๑	ม.ค.๖๑	ก.พ.๖๒	มี.ค.๖๒	เม.ย.๖๒	พ.ค.๖๒
๕. ดำเนินกรรมวิธีข้อมูล							
๖. วิเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง							
๗. สั่งเคราะห์คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย							
๘. จัดทำเอกสารเชิงพรรณนาและนำเสนอ							
๑๐. ปรับปรุงแก้ไขเอกสารวิจัยแล้วจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์							

๒. ขอบเขตของพื้นที่

พื้นที่ทำการวิจัย กำหนดเป็นเขตที่มีการเลี้ยงไก่พันธุ์ KKU 1 ในจังหวัดขอนแก่น

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัด คือ ในการนำนวัตกรรมการผลิตไก่เนื้อที่มีการปรับปรุงสายพันธุ์โดยการใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่ม มาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นระยะแรก ดังนั้นตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงไม่สามารถทำการศึกษาได้ครบถ้วน อันเป็นผลมาจากข้อจำกัดของระยะเวลาในการศึกษา ซึ่งจะต้องดำเนินการให้เป็นที่เรียบร้อยภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จึงมีความจำเป็นต้องทำการศึกษาต่อในห้วงระยะเวลาต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมการเกษตรบนพื้นฐานของนวัตกรรม
๒. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและสถานการณ์ในการผลิตไก่เนื้อที่มีการปรับปรุงสายพันธุ์ โดยการใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่ม
๓. เพื่อสร้างแบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำจำกัดความ

นวัตกรรม	หมายถึง การทำสิ่งต่างๆด้วยวิธีใหม่ๆ และยังสามารถหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิด การผลิต กระบวนการ หรือองค์กร ไม่ว่าจะการเปลี่ยนนั้นจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงอย่างถาวร รากถอนโคน หรือการพัฒนาต่อยอด
การส่งเสริม	หมายถึง การเกื้อหนุน การช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น

บทที่ ๒

นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการเกษตร

ในบทที่ ๒ นี้เป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทางการเกษตร
๓. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
๕. นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการเกษตร
๖. นโยบายในการส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์ประเภทไก่ออกสู่ตลาด
๗. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสว่าฯ (วิสูตร-อรทัย ธนชัยวัฒน์, ๒๕๔๕ : ๗)

“...ความพอเพียง ไม่ใช่มีพอสำหรับใช้เองเท่านั้น แต่มีพอมีพอกิน...พอมีพอกิน แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง และพระราชดำรัสอีกว่า ทำอะไรต้องพอเพียง คือ พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก อาจมีของหรูหราได้แต่ต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ต้องพอประมาณตามอัตภาพ พุดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง...”

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญานามธรรม เป็นหลักคิด หลักการที่มีการประมวลสังเคราะห์ขึ้นมาเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่มาที่ไป ความหมายของชีวิตและสังคม โดยสุนทร กุลวัฒน์วรพงศ์ (๒๕๔๔ : ๖๓) พิจารณาเห็นว่า เศรษฐกิจพอเพียงคือ เป็นการดำรงชีวิตในความพอดี มีชีวิตใหม่ คือ หวนกลับมาใช้ชีวิตวิถีไทยที่ทำให้ชาติบ้านเมืองและตัวเราหลุดพ้นจากความทุกข์ มีความสุขในที่สุด ส่วนในมุมมองทางด้านการศึกษากรมวิชาการ (๒๕๔๖:๑๐๖) กล่าวถึงความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่า หมายถึงพอเพียงในอย่างน้อย ๓ ประการด้วยกัน คือ

๑. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน

๒. จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็นและทำลายมาก

๓. สิ่งแวดล้อมพอเพียงการอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหาร ได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน

๔. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็งจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม

๕. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติและปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง

๖. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้น เศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากฐานของวัฒนธรรม จึงจะมั่นคง เช่น เศรษฐกิจของจังหวัดตราด ขณะนี้ไม่กระทบกระเทือนจากฟองสบู่แตก ไม่มีคนตกงาน เพราะอยู่บนพื้นฐานของสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่ออาชีพการทำสวนผลไม้ ทำการประมง และการท่องเที่ยว

๗. มีความมั่นคงเพียงพอ ไม่ใช่รูดวาบ เดี่ยวจนเดี่ยวรวยแบบกะทันหัน เดี่ยวตกงาน ไม่มีกิน ไม่มีใช้ ถ้าเป็นแบบนี้ประสาทรมนุษย์คงทนไม่ไหวต่อความผันผวนที่เร็วเกินจึงสุขภาพจิตเสีย เครียด เพี้ยน รุนแรง ฆ่าตัวตาย ดิตยา เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจึงทำให้สุขภาพจิตดี

เมื่อทุกอย่างพอเพียงก็เกิดสมดุล ความสมดุลคือความเป็นปกติ และยั่งยืนที่เราเรียกว่า เศรษฐกิจพอเพียงในชื่ออื่น ๆ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจบูรณาการ เศรษฐกิจศีลธรรม คือ เศรษฐกิจสายกลางหรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิปทา เพราะเชื่อมโยงทุกเรื่องเข้ามาด้วยกันทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ที่จริงคำว่า เศรษฐกิจ เป็นคำที่มีความหมายที่ดีที่หมายถึง ความเจริญที่เชื่อมโยงกายใจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน แต่เมื่อมีการนำคำว่าเศรษฐกิจไปใช้ในลักษณะแบบแยกส่วนที่หมายถึง การแสวงหาเงินเท่านั้น เมื่อแยกส่วนที่ทำลายส่วนอื่น ๆ จนเสียสมดุลและวิกฤติ

บวรชัย ศิริมหาสาคร, สัมฤทธิ์ สุขมั่ง และ พัดชา กวางทอง (๒๕๔๖ : ๑๔๕) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดเรื่องการดำเนินชีวิตโดยเน้นหลักการช่วยเหลือตนเองและพึ่งตนเองให้มากที่สุด โดยใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ และถ้ามีเหลือก็ให้หอมไว้ และเมื่อตนเองมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้ ก็ร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้เข้มแข็ง

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้อง มีระบบภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง

ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการในทุกขั้นตอน และในขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา รอบคอบเพื่อให้สมดุล พร้อมต่อการรองรับ ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจาก โลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๓ : ๖)

กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา มุ่งเน้น การรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

๑. เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน (economic life guiding principles) ในทางที่ควรจะเป็น (secularized normative prescription) โดยมีพื้นฐาน มาจากวิถีชีวิต ดั้งเดิมของสังคมไทย (positive aspect) และตลอดระยะเวลาที่ ๒๕ ปี ที่ผ่านมาก็ได้มีการทดลอง ดำเนินโครงการพัฒนาที่หลากหลาย ตามแนวพระราชดำริ เพื่อหาแนวทางและรูปแบบการพัฒนา ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลง ไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้แล้วยังเกิดชุมชน หลายแห่งที่มีแนวทางการดำรงชีวิตและการพัฒนาที่สามารถใช้เป็น กรณีศึกษาได้ ทั้งหมดนี้บ่งชี้ให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติและตัวอย่างการนำไปประยุกต์ ใช้ที่เกิดขึ้นจริง (existence of empirical evidence)

๒. เป็นปรัชญาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต (timely/timeless) กล่าวคือ ได้มีพระราชดำรัสมาตั้งแต่ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ และสามารถ ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเพื่อก้าวพ้นจากวิกฤต และการพัฒนาในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ปัจจุบัน

๓. เป็นปรัชญาที่มองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัต (dynamic) กล่าวคือมองว่า สถานการณ์ในโลกนั้นมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา (uncertainties) เนื่องจากความเชื่อมโยง (connectivity) ของปัจจัยต่าง ๆ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

๔. เป็นปรัชญาที่มุ่งผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเน้นการรอดพ้นจากภัยและ วิกฤตในแต่ละช่วงเวลาเพื่อ ความมั่นคง (security) และความยั่งยืนของการพัฒนา (sustainability) ในมิติต่าง ๆ อาทิ มิติทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางเศรษฐกิจ

๕. อาจกล่าวได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็น paradigm shift ลักษณะหนึ่ง ที่เกิดขึ้น จากการพิจารณาและวิเคราะห์สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง ตลอดจนนโยบาย แนวทางและวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ตลอดจนผลที่เกิดขึ้น ตลอดช่วงระยะเวลาที่ ๓๐ ปี

ที่ผ่านมา ซึ่งรวมถึงการที่ชุมชนและประเทศต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี วัฒนธรรมและค่านิยมทางสังคม

คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติตนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๑. เป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น (normative prescription) โดยมีพื้นฐานมาจาก วิธีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย (positive aspect)

๒. เป็นปรัชญาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ (scalable) ทั้งระดับครอบครัว ระดับ ชุมชน และระดับรัฐ อนึ่ง ระดับปัจเจกบุคคลนั้นอาจนับเป็นหน่วยครอบครัวเดี่ยว (single household) นอกจากนี้ ยังได้ เน้นว่า สามารถใช้ได้กับคนทุกระดับ อาทิ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจ เป็นต้น

๓. แนวคิดทางสายกลาง (middle path) เป็นหัวใจสำคัญ (keyword) ของปรัชญา ที่นำมาใช้ในการบริหารและพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงในยุค โลกาภิวัตน์ กล่าวคือ

๓.๑ ไม่ใช่การปิดประเทศอย่างสิ้นเชิง แต่ก็ไม่ใช่การเปิดเสรีอย่างเต็มที่โดยไม่มี การเตรียมความพร้อมของคนและสังคม ในการเข้าสู่กลไกตลาด

๓.๒ ไม่ใช่การอยู่อย่างโดดเดี่ยว (independence) หรือ พึ่งพิงภายนอกหรือคนอื่น ทั้งหมด (dependence) แต่เน้นความคิดและการกระทำที่จะพึ่งตัวเองเป็นหลัก (self-reliance) ก่อนที่จะไปพึ่งคนอื่น

๓.๓ ทางสายกลาง หมายถึง วิธีการ (means) หรือ การกระทำที่พอประมาณบนพื้นฐาน ของความมีเหตุผลและสร้างภูมิคุ้มกัน ซึ่งในที่สุดแล้วจะนำไปสู่การพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อให้อุดพ้นวิกฤต และทำให้สังคมและประเทศสามารถ ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง (security) และยั่งยืน (sustainable) ภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์และความ เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะพร้อมกัน ดังนี้

๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้อง เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

๓. การมีภูมิคุ้มกันในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ๒ ประการ คือ

๑. เงื่อนไขรอบความรู้ (set of knowledge) ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัย

๑.๑ ความรอบรู้ คือ มีความรู้ (stock of all relevant knowledge) เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน โดยครอบคลุมเนื้อหาของเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการนำไปใช้ในโอกาสและเวลาต่าง ๆ

๑.๒ ความรอบคอบ คือ ความสามารถที่จะนำความรู้และหลักวิชาต่าง ๆ เหล่านี้มาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน (connectivity of all acquired knowledge) ประกอบการวางแผนก่อนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติทุกขั้นตอน

๑.๓ ความระมัดระวัง คือ ความมีสติ ในการนำแผนปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนหลักวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ไปใช้ในทางปฏิบัติ (utilization of knowledge at any point of time with carefulness and attentiveness) เพราะในความเป็นจริงแล้ว สถานการณ์เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น การนำความรู้และความรอบคอบมาใช้ จึงต้องอาศัยความระมัดระวังให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

๒. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างใน ๒ ด้าน ได้แก่

๒.๑ ด้านจิตใจ/ปัญญา โดยเน้นความรู้คู่คุณธรรม กล่าวคือ ตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม

๒.๒ ด้านการกระทำหรือแนวทางการดำเนินชีวิต เน้นความอดทน ความเพียร สติปัญญา และความรอบคอบ

ทั้งนี้ มีกลุ่มเป้าหมายที่เน้นเป็นพิเศษในการเสริมสร้างเงื่อนไข ๒ ด้านข้างต้น คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ เนื่องจากการกระทำใด ๆ ของคนกลุ่มนี้สามารถก่อให้เกิดผลกระทบในสังคมวงกว้างได้

แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

๑. การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ จะทำให้เกิดทั้งวิถีการพัฒนา (development path) และผลของการพัฒนา (development goal) ที่สมดุล (balance) และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง (internal consistency between means and ends) กล่าวคือ

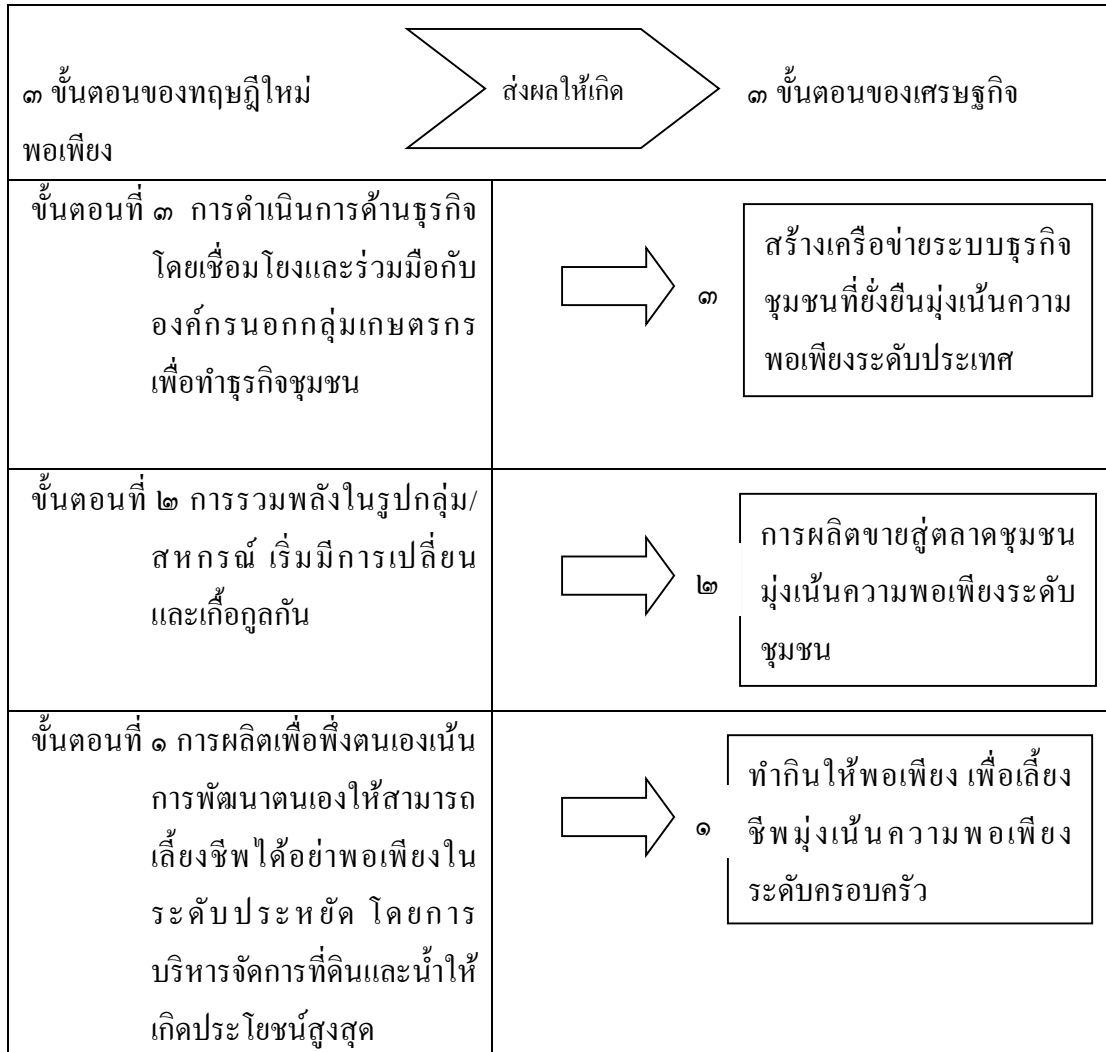
๑.๑ ความพอเพียง เป็นทั้งวิธีการ (means) ที่คำนึงถึงความสมดุลพอประมาณอย่างมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม

๑.๒ ในขณะที่เดียวกัน ก็นำไปสู่ผลของการกระทำ (ends) ที่ก่อให้เกิดความสมดุล และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง

๒. ความสมดุล และความพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความสมดุล (balance) ในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความรู้/เทคโนโลยี ในขณะที่เดียวกันความสมดุลของการกระทำทั้งเหตุและผลที่เกิดขึ้นในมิติของเวลาจะนำไปสู่ ความยั่งยืนของการพัฒนา หรือความดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง (sustainability) ของทุนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ทุนทางสิ่งแวดล้อม และทุนทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ความพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง (flexible and adaptable) ต่อผลกระทบจากด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก

เศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับ “ทฤษฎีใหม่” เน้นที่ระบบการผลิตแบบพอเพียงที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองได้ในระดับที่ประหยัดก่อนแล้วจึงพัฒนาไปสู่ขั้นก้าวหน้าและเข้มแข็งขึ้น ซึ่งเราสามารถพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง “ทฤษฎีใหม่” กับ “เศรษฐกิจพอเพียง” ได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๒-๑ : แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีใหม่กับเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๓ : ๗

จากภาพข้างต้นสรุปได้ว่า การดำเนินกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือการนำหลักการ “ทฤษฎีใหม่” ไปปฏิบัติจะส่งผลให้เกิดระบบเศรษฐกิจพอเพียง เห็นได้ชัดเจนในการดำเนินงานตาม ขั้นตอนที่ ๑ และขั้นตอนที่ ๒ ของ “ทฤษฎีใหม่” อย่างไรก็ตามความพอเพียงเลี้ยงตัวเองได้ในระดับ ประหยัด เป็นเป้าหมายคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึง แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมีหลักพิจารณาอยู่ ๕ ส่วนดังนี้ (สุเมธ ตันติเวชกุล, ๒๕๔๓ : ๓๕)

๑. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

๑.๑ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน (economic life guiding principles) ในทางที่ควรจะเป็น (secularized normative prescription) โดยมีพื้นฐาน มาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย (positive aspect) และตลอดระยะเวลากว่า ๒๕ ปี ที่ผ่านมาก็ได้มีการทดลองดำเนิน โครงการพัฒนาที่หลากหลาย ตามแนวพระราชดำริ เพื่อหาแนวทางและรูปแบบการพัฒนาที่สอดคล้องกับ สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้แล้วยังเกิดชุมชน หลายแห่งที่มีแนวทางการดำรงชีวิตและการพัฒนาที่สามารถใช้เป็นกรณีศึกษาได้ ทั้งหมดนี้บ่งชี้ให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติและตัวอย่างการนำไปประยุกต์ ใช้นี้ที่เกิดขึ้นจริง (existence of empirical evidence)

๑.๒ เป็นปรัชญาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา ทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคต (timely/timeless) กล่าวคือ ได้มีพระราชดำรัสมาตั้งแต่ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ และสามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเพื่อก้าวพ้นจากวิกฤต และการพัฒนาในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ปัจจุบัน

๑.๓ เป็นปรัชญาที่มองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัต (dynamic) กล่าวคือ มองว่าสถานการณ์ใน โลกนั้นมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา (uncertainties) เนื่องจากความเชื่อมโยง (connectivity) ของปัจจัยต่าง ๆ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

๑.๔ เป็นปรัชญาที่มุ่งผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตในแต่ละช่วงเวลาเพื่อ ความมั่นคง (security) และความยั่งยืนของการพัฒนา (sustainability) ในมิติต่าง ๆ อาทิ มิติทางธรรมชาติ ทางสังคม และทางเศรษฐกิจ

๑.๕ อาจกล่าวได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็น Paradigm shift ลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้น จากการพิจารณาและวิเคราะห์สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง ตลอดจนนโยบาย แนวทางและวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ตลอดจนผลที่เกิดขึ้น ตลอดช่วงระยะเวลากว่า ๓๐ ปี ที่ผ่านมา ซึ่งรวมถึงการที่ชุมชนและประเทศต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี วัฒนธรรมและค่านิยมทางสังคม

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทางการเกษตร

จากการวิจัยการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในวิสาหกิจของเกษตรกรนั้น พบประเด็นสำคัญที่สามารถเทียบเคียงกับการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวปฏิบัติที่ควรจะทำและมีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ การทำธุรกิจอย่างซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนรองลงมาได้แก่ การจัดการธุรกิจที่เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อหนี้เกินกำลัง และจัดการกิจการแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่มีความมั่นคงของธุรกิจในระยะยาว ไม่โลภมากจนเกินไป และไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก และควรที่จะประกอบการ โดยเน้นการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นสนองความต้องการของท้องถิ่น และจัดการธุรกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่มีความมั่นคงของธุรกิจในระยะยาว มีการการบริหารความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหารจัดการ ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศ และตลาดต่างประเทศตามลำดับเป็นหลัก

โดยรวมแล้วจะต้องใช้แนวปฏิบัติในการดำเนินกิจการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการประกอบการ ดังนี้

๑. ต้องเป็นการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ แต่ราคาประหยัดที่สุด
๒. ต้องเป็นเทคโนโลยีที่ไม่ใช้ทดแทนแรงงาน เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถใช้งานได้เพราะจะมีผลกระทบต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งมีผลให้เกิดการจ้างงานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยไม่ขาดทุนด้วย พร้อมกันไป
๓. ในกรณีสามารถทำได้ ให้รวมกลุ่มเป็นสหกรณ์เพื่อที่จะให้สมาชิกทุกคนได้รับผลประโยชน์จากการประกอบการนั้น ทั้งในรูปการจ้างงานและส่วนแบ่งของผลกำไร
๔. ต้องมีขนาดการผลิตที่เล็กที่สุดที่สามารถดำเนินการได้ โดยที่ยังมีกำไรเพื่อที่จะสามารถใช้ ต้นทุนต่ำที่สุด สามารถทำตลาดภายในท้องถิ่นได้ง่าย โดยไม่จำเป็นจะต้องมีความเสี่ยงสูง
๕. ต้องมีการผลิตที่หลากหลายเพื่อลดความเสี่ยงจากการผันผวนของตลาดทำให้กิจการที่มีกำไร สามารถนำไปสนับสนุนกิจการประเภทที่ประสบปัญหาได้ นอกจากนั้นจะต้องสามารถใช้ของเสียจาก กระบวนการผลิตหนึ่งมาเป็นปัจจัยนำเข้าของอีกกระบวนการผลิตหนึ่งได้ ทำให้ของเสียจากระบบการผลิต ทั้งหมดมีน้อยที่สุดหรือเกือบไม่มีเลย
๖. ต้องเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดสามารถตัดแปลงมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด พยายามทำให้ของเสียจากกระบวนการผลิตมีน้อยที่สุด และถ้ามีก็ต้องพยายามแปรรูปเป็นสินค้าใหม่ให้ มากที่สุด

๓. ทุนที่ใช้ในการดำเนินการจะใช้ทุนจากผู้ประกอบการเองหรือจากสมาชิกของสหกรณ์เป็น ส่วนใหญ่ ส่วนการขยายกิจการนั้น จะทำโดยการสะสมจากกำไรหรือการเพิ่มทุนจากสมาชิกแทนที่จะเป็น การกู้ยืมจากภายนอก เป็นการเน้นความไม่โลภและลดการเสี่ยงจากภาวะความผันผวนทางการเงิน

๔. เน้นการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยที่ค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนานั้นได้จากกำไร ส่วนหนึ่งของกิจการเป็นหลัก

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๐ : ๑)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่ ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นกรอบอย่างหนึ่งในการจัดทำนโยบาย และการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลชุดต่อๆ ไป ทั้งนี้ ในรัฐธรรมนูญ ฉบับประชามติ ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

มาตรา ๖๕ รัฐจึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลัก ธรรมชาติเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้อง และบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกัน ไปสู่เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำกำหนดเป้าหมายระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุก ภาคส่วน อย่างทั่วถึงด้วยยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๓๕ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน(หนึ่งร้อยยี่สิบวัน) นับแต่วัน ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ

วิสัยทัศน์

“...ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...” หรือเป็น คติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ทั้งนี้ วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะต้องสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมี เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่

อย่างมั่นคง ของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปีกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลาง พหุสังคมและการมีเกียรติ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของ ประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหารความสามารถในการรักษาผล ประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติ และศักดิ์ศรี โดยที่ความมั่นคงเป็นรากฐานของทั้ง ๓ ประการที่ จะทำให้เกิดความ มั่งคั่ง และยั่งยืนได้

ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัย และการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในประเทศ และภายนอกประเทศในทุก ระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นพระประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความเข้มแข็ง เป็นศูนย์กลาง และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มี ระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไก ที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดอง และความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงใน ชีวิต มิงงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต ความมั่นคงของอาหารพลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยใน ชีวิตทรัพย์สิน มีการออมสำหรับ วัยเกษียณ สรุปได้ว่าความมั่นคง คือ

๑. การมีความมั่นคงปลอดภัย จากภัย และการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและ ภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้ง ระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคลและ มีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง

๒. ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ที่เข้มแข็งเป็นศูนย์กลาง และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน ระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไก ที่นำไปสู่ การบริหารประเทศที่ต่อเนื่อง และโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล

๓. สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชน มีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น

๔. ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มิงงาน และรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

๕. ฐานทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และมีความยั่งยืนจนเข้าสู่ กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน (Inclusive Growth) มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่ อยู่ใต้เส้นความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกัน ต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ทั้งในตลาดโลก และตลาดภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายใน และภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจ และสังคมแห่งอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทย มีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับ ประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงใน ภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความ สมบูรณ์ ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือ เครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่าความมั่งคั่ง คือ

๑. ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกระดับเข้าสู่กลุ่มประเทศ รายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่าง เท่าเทียมกันมากขึ้น

๒. เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายใน และภายนอกประเทศ สร้างฐาน เศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการ เชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ มีบทบาท สำคัญในระดับภูมิภาค และระดับโลก เกิดสายสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และการค้าอย่างมีพลัง

๓. ความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทาง ปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่ เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญรายได้ และคุณภาพชีวิต ของประชาชน ให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง เป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษาและการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม จนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดม

สมบูรณ์มากขึ้น และสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบ ชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืนและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือ และปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนา ในระดับอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

สรุปได้ว่า ความยั่งยืน คือ

๑. การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์

๒. การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

๓. มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาในทุกระดับอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

๔. ประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือ และปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ยุทธศาสตร์ชาติในระยะ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปี ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง แบ่งออกเป็น ๕ ด้าน ดังนี้

๑. การรักษาความสงบภายในประเทศ

๒. การพัฒนาศักยภาพในการป้องกันประเทศ พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทั้งทางทหาร และภัยคุกคามอื่น ๆ

๓. บูรณาการความร่วมมือกับต่างประเทศ ที่เอื้อให้เกิดความมั่นคง ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ป้องกันภัย คุกคามข้ามชาติ และคุณภาพชีวิตของคนในชาติ

๔. การรักษาความมั่นคง และผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติ และทางทะเล

๕. การบริหารจัดการความมั่นคงให้สอดคล้องกันแผนงานพัฒนาอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชน และร่วมพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ

๒. การพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ

๓. การพัฒนาปัจจัยสนับสนุน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๔. การวางรากฐานที่แข็งแกร่ง เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์การพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพคน แบ่งออกเป็น ๖ ด้าน ดังนี้

๑. การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม (Transformation of Culture) เพื่อสร้างคนไทยที่มีคุณภาพ คุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย

๒. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

๓. การปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม (Transformation of Learning)

๔. การพัฒนา และรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ (Talents)

๕. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

๖. การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของคนทุกกลุ่มในสังคม

๒. การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางสังคมอย่างทั่วถึง

๓. การเสริมสร้างพลังทางสังคม

๔. การสร้างความสมานฉันท์ในสังคม

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น ๖ ด้าน ดังนี้

๑. จัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

๒. วางระบบบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้มีประสิทธิภาพใน ๒๕ ลุ่มน้ำ ทั้งด้านอุปสงค์ และอุปทาน

๓. พัฒนา และใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในทุกภาคเศรษฐกิจ

๔. พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕. ร่วมลดปัญหาโลกร้อน และปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๖. ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แบ่งออกเป็น ๖ ด้าน ดังนี้

๑. การวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ
๒. การยกระดับงานบริการประชาชน และการอำนวยความสะดวกของภาครัฐสู่ความเป็นเลิศ
๓. การปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ
๔. การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคน และพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ในการปฏิบัติราชการและมีความเป็นมืออาชีพ
๕. การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ
๖. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากล หรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๐ : ๑๑-๑๔)

ประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ประเทศไทย แม้ว่าได้ดำเนินมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดี มีการขยายการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นระบบ โครงข่ายมากขึ้น และมีการเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา แต่อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยยังปรับตัวช้าเมื่อเทียบกับหลายประเทศ เนื่องจากคุณภาพคนต่ำ การลงทุนในการวิจัยและพัฒนายังมีน้อย คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ดี และปัญหาการบริหารจัดการภาครัฐและกฎระเบียบต่างๆ ล้าสมัยและขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโลกและภัยพิบัติธรรมชาติ ทำให้เศรษฐกิจไทยผันผวนได้ง่าย และเศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าศักยภาพมาต่อเนื่องหลายปี

ภายใต้เงื่อนไขและสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งในและต่างประเทศดังกล่าว จะเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องปรับตัว และมีการบริหารความเสี่ยงอย่างชาญฉลาดมากขึ้น ต่อจากนี้ไป ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนครั้งใหญ่ เพื่อแก้ไขปัญหารากฐานสำคัญที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่สั่งสมมานาน ในขณะเดียวกันดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นที่มีลักษณะการบูรณาการ และใช้ประกอบการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

๑. การพัฒนานวัตกรรมและการนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติเพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศ โดยจะมุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรม ทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ทั้งในเรื่องกระบวนการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ โดยการกำหนดวาระการวิจัยแห่งชาติ (National Research Agenda) ให้มีจุดเน้นที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง และสอดคล้องกับสาขาเป้าหมายการพัฒนาประเทศ และใช้กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมบูรณาการวิจัยและพัฒนากับการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และการพัฒนานวัตกรรม

๒. การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยสนับสนุนการวิจัยพัฒนา การดัดแปลงและต่อยอดการพัฒนาเทคโนโลยีไปสู่ความเป็นอัจฉริยะ โดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและการผสมผสานเทคโนโลยี การพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี (Technopreneur) รวมทั้งการเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตที่เป็นกลุ่มใหญ่ของประเทศ ได้แก่ เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับสถาบันวิจัย และสถาบันการศึกษา รวมทั้งพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ให้ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด โดยเฉพาะเร่งสร้างและพัฒนาบุคลากรวิจัยในสาขา STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) และสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันวิจัยสถาบันการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน/ชุมชน รวมทั้งการปรับกลไกระบบวิจัยและพัฒนาของประเทศทั้งระบบ

๓. การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกวงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคมเป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ

๔. การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ให้ความสำคัญกับการจัดบริการของรัฐที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข ให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสและผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ห่างไกล การจัดสรรที่ดินทำกิน สนับสนุนในเรื่องการสร้างอาชีพ รายได้ และสนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพผู้ด้อยโอกาสสตรี และผู้สูงอายุ รวมทั้งกระจายการจัดบริการภาครัฐให้มีความครอบคลุมและทั่วถึงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นพลังร่วมทางสังคมเพื่อสนับสนุน

การพัฒนาและพร้อมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนจัดสวัสดิการและบริการในชุมชน และผลักดันกลไกการกระจายที่ดินทำกินและการบริหารจัดการที่ดินของชุมชน โดยมุ่งบรรลุเป้าหมายสำคัญในการยกระดับรายได้ประชากรกลุ่มร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุด

๕. การปรับโครงสร้างการผลิตและการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในแต่ละช่วงของห่วงโซ่มูลค่า เน้นสร้างความเข้มแข็งให้กับปัจจัยพื้นฐาน ทูตทางเศรษฐกิจ ให้สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของฐานการผลิตและฐานรายได้เดิม และยกระดับห่วงโซ่มูลค่าด้วยการใช้เทคโนโลยีวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างนวัตกรรมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งสร้างสังคมผู้ประกอบการให้มีทักษะการทำธุรกิจที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนาพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและขับเคลื่อนเศรษฐกิจเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงในอนาคต

๖. การปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับพันธกรณีในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและศักยภาพของพื้นที่ เน้นการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการเกษตรวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรชีวภาพ (Bio Based) ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรมีความปลอดภัย ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การพัฒนาระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืนและการขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรรวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มทางการเกษตรจากกิจการเจ้าของคนเดียวเป็นการประกอบการในลักษณะสหกรณ์ ห้างหุ้นส่วน และบริษัท เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด

๗. การเพิ่มศักยภาพฐานการผลิตและบริการเดิมที่มีศักยภาพในปัจจุบันให้ต่อยอดไปสู่ฐานการผลิตและบริการที่ใช้เทคโนโลยีที่เข้มข้นและมีนวัตกรรมมากขึ้น ควบคู่กับการวางรากฐานเพื่อสร้างและพัฒนาภาคการผลิตและบริการสำหรับอนาคต ทั้งในด้านการเตรียมศักยภาพคนและโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนสร้างกลไกและเครือข่ายความร่วมมือของธุรกิจ ในลักษณะคลัสเตอร์ (Cluster)

๘. การส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจกระแสใหม่ อาทิ เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจฐานชีวภาพ เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม และการพัฒนาวิสาหกิจตั้งใหม่ (Start Up) และวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการสร้างสังคมผู้ประกอบการเพื่อต่อยอดฐานการผลิตและบริการ

๙. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการและการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้เติบโตและสนับสนุนภาคการผลิต เน้นการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ

ของระบบนิเวศ และศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมกีฬาให้ครอบคลุมทุกมิติและครบวงจรทั้งการผลิตและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

๑๐. การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจขยายฐานเศรษฐกิจให้กว้างขึ้น และต่อยอดห่วงโซ่การผลิตให้เข้มแข็งขึ้น โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและนำผลการวิจัยและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการสร้างผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และโทรคมนาคม ในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคภายใต้แผนงานของกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง กรอบความร่วมมือลุ่มแม่น้ำอิระวดี เจ้าพระยา แม่โขง กรอบความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย กรอบความร่วมมือความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ กรอบความร่วมมือเพื่อพัฒนาชายแดนไทย-มาเลเซีย และภูมิภาคอาเซียนเพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์

๑๑. การพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อขยายฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความครอบคลุมมากขึ้น เป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจสำหรับกลุ่มต่างๆ ในสังคม โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาและส่งเสริมสังคมผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการที่ผลิตได้และขายเป็น

๑๒. การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม เน้นการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน เร่งแก้ไขปัญหาวิกฤติสิ่งแวดล้อมเพื่อลดมลพิษที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค พัฒนาระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสเป็นธรรม ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เร่งเตรียมความพร้อมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ

นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ โดยมีแผนงาน/โครงการที่หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะบูรณาการการทำงานร่วมกันภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวดังนี้ (สำนักพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ, ๒๕๕๕ : ๑)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนามนุษย์และเตรียมความพร้อมของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการพัฒนาการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกร เจ้าหน้าที่ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และบุคลากรทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เน้นการดำเนินงานบูรณาการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ โดยให้ความสำคัญ เสริมสร้างความรู้และความเข้าใจแนวทางการพัฒนาการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาศักยภาพการพึ่งพาตนเองของเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาพันธุ์กรรมพืช และสัตว์ รวมทั้งทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการพัฒนาการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการสร้าง จิตสำนึก และความเข้าใจในคุณค่าของการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและพันธุ์กรรมพืช และสัตว์ รวมทั้งสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและพันธุ์กรรมพืชและสัตว์ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาและส่งเสริมระบบการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ เน้นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสมในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร รวมทั้ง สร้างความมั่นใจในสินค้าเกษตรที่ได้จาก การผลิตและการตลาดตามแนวทฤษฎีใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการสนับสนุน ให้เกิดการวิจัย การต่อยอดงานวิจัย และการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและการพัฒนาการเกษตร ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้ง ๕ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้นมีเป้าหมายส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องที่ศรัทธาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้รับความรู้ความเข้าใจในแนวคิดการทำเกษตร ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่น้อยกว่า ๑ ล้านราย ขณะเดียวกัน ทำให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ ๖๐ ได้รับการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการทำเกษตรไปสู่การทำเกษตรตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงได้ และร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรที่สามารถ รวมตัวกันเป็นกลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำเนินกิจกรรมและพึ่งพาตนเองได้

ในปี ค.ศ.๒๐๐๘ ธนาคารโลก (๒๐๐๘) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการเกษตร โดยให้ความสำคัญต่อการปฏิรูประบบการค้าพืชผลทางการเกษตร การกำหนดราคา และนโยบาย ในการช่วยเหลือเกษตรกร และที่เน้นหนักก็คือการเปลี่ยนแปลงบทบาทใหม่ของภาครัฐ เอกชน

และภาคประชาสังคม ซึ่งรับจะต้องเป็นหัวเรือใหญ่ในการกำหนดนโยบายสร้างเครือข่ายพันธมิตร เพื่อการพัฒนาการเกษตรระหว่างทั้ง ๓ ส่วน คือภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยการสร้างเสถียรภาพในระบบเศรษฐกิจมหภาค เสถียรภาพทางการเมือง ความมั่นคง และกำหนดนโยบายด้านกฎหมายเพื่อวางทิศทางให้ชัดเจน โดยให้ความสำคัญต่อการกระจายที่ดินเพื่อการเกษตรอย่างเป็นธรรม

นโยบายในการส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์ประเภทไก่ออกสู่ตลาด

อุตสาหกรรมไก่เนื้อเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ด้วยปริมาณการส่งออกที่มีมากกว่าร้อยละ ๘๕ ในกลุ่มสินค้าปศุสัตว์ทั้งหมด และในปัจจุบันไก่เนื้อ ถือได้ว่ามีช่องทางที่ดีในการส่งออกไปยังตลาดอาเซียน จากการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพราะการรวมตัวดังกล่าวจะทำให้เกิดตลาดในภูมิภาคขนาดใหญ่ มีประชากรรวมกันประมาณกว่า ๖๐๐ ล้านคน ส่งผลให้ความต้องการบริโภคเนื้อไก่เพิ่มขึ้นและเมื่อพิจารณาข้อมูลทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่ม AEC ในปี ๒๕๕๔ พบว่า อัตราการเติบโตของ GDP ของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ มีการขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี โดยประเทศพม่า มีอัตราการเติบโตของ GDP สูงที่สุด อยู่ที่ร้อยละ ๑๐.๔ รองลงมาได้แก่ ลาว (ร้อยละ ๘) อินโดนีเซีย (ร้อยละ ๖.๕) และกัมพูชา (ร้อยละ ๖.๔) ตามลำดับ สะท้อนถึงกำลังซื้อของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันเมื่อไทยมีตลาดอาเซียนรองรับการขยายตลาด ก็จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยลดลงได้ อีกทั้งผู้ประกอบการไทยยังสามารถกระจายการลงทุนการผลิตไก่เนื้อแบบครบวงจรตั้งแต่การปลูกวัตถุดิบอาหารสัตว์ การทำธุรกิจฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ ตลอดจนธุรกิจการแปรรูปไปยังประเทศอาเซียนอื่นๆ ตามลักษณะเด่นของแต่ละประเทศ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทยได้เช่นกัน และจากการที่ไทยมีข้อได้เปรียบในเรื่องของศักยภาพในการแข่งขันด้านต่าง ๆ เหนือกว่าประเทศสมาชิกอื่นๆ ทั้งประสิทธิภาพในการผลิต ปัจจัยการผลิต มาตรฐานการผลิต และเทคโนโลยีการผลิต เป็นต้น ส่งผลให้ไทยสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้ดีกว่าประเทศผู้ผลิตอื่นๆ ในอาเซียน อีกทั้งผลผลิตไก่เนื้อไทยยังเป็นที่ยอมรับของประเทศสมาชิก AEC และประเทศอื่นๆ อีกด้วย เรียกว่าตลาดอาเซียนเป็นช่องทางการส่งออกที่ดีสำหรับไทย ในการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง แม้ว่าปัจจุบันมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งไปยังตลาดอาเซียนยังมีไม่มากนัก แต่เชื่อว่าในอนาคตการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งของไทยไปยังตลาดอาเซียนจะเพิ่มขึ้นมากกว่าที่ผ่านมา เพราะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอาเซียนกำลังขยายตัว และไทยเองก็มีศักยภาพในการแข่งขันด้านต่าง ๆ เหนือกว่าประเทศสมาชิก AEC อื่น ๆ การวิเคราะห์ทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทย

ในอาเซียน (AEC) จะวิเคราะห์ถึงความสามารถในการผลิต แนวโน้มการบริโภค และตลาดไก่เนื้อของแต่ละประเทศ ตลอดจนวิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของแต่ละประเทศในอาเซียนที่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางของไก่เนื้อไทยในอนาคตได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยบางประเทศอาจจะเหมาะกับการขยายตลาดไก่เนื้อ บางประเทศอาจจะเหมาะกับการเข้าไปเจาะตลาดโดยการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์ฮาลาล บางประเทศอาจจะเหมาะกับการขยายฐานการผลิต โดยการเข้าไปลงทุนทำธุรกิจการผลิตไก่เนื้อตั้งแต่การปลูกวัตถุดิบอาหารสัตว์ การทำธุรกิจฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ ตลอดจนธุรกิจการแปรรูป ตามลักษณะเด่นของแต่ละประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไก่เนื้อไทย

๑. การผลิต และการบริโภคไก่เนื้อของประเทศในกลุ่มอาเซียน

การผลิตเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราเฉลี่ยร้อยละ ๕.๔๗ ต่อปี โดยเวียดนามมีอัตราการขยายตัวของการผลิตสูงที่สุด คือ ร้อยละ ๑๗.๒๖ เนื่องจากหลังจากเกิดไข้หวัดนกในปี ๒๕๔๗ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในสาขาปศุสัตว์ของเวียดนาม (Ministry of Agriculture and Rural Development : MARĐ) และกระทรวงสาธารณสุขของเวียดนาม ได้ดำเนินมาตรการเข้มงวดในการป้องกันการแพร่ระบาดของไข้หวัดนก โดยจัดตั้งจุดตรวจสอบและหน่วยกักกันเคลื่อนที่ รวมทั้งประกาศห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกโดยไม่ได้รับอนุญาต อีกทั้งยังริเริ่มโครงการปรับปรุงการเลี้ยงสัตว์ปีก ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการผลิตเนื้อสัตว์ปีกให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ปีกอย่างยั่งยืนในอนาคตอีกด้วย (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๕:๑) จึงส่งผลให้การผลิตของเวียดนามมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นทุกปี โดยไทยเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุด มีปริมาณการผลิตอยู่ที่ ๑.๕๕ ล้านตัน รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย ๑.๕๔ ล้านตัน (ร้อยละ+๑.๑๒, ๑.๕๒ ล้านตัน) มาเลเซีย ๐.๘๖ ล้านตัน (ร้อยละ+๑.๐๕, ๐.๘๕ ล้านตัน) ฟิลิปปินส์ ๐.๗๕ ล้านตัน (ร้อยละ +๑.๕๕, ๐.๗๖ ล้านตัน) และเวียดนาม ๐.๗๔ ล้านตัน (ร้อยละ +๔.๒๓, ๐.๗๑ ล้านตัน) ตามลำดับ

สำหรับการผลิตไก่เนื้อของไทย พบว่า การผลิตเกือบทั้งหมดอยู่ภายใต้การดำเนินการของบริษัทอาหารสัตว์ขนาดใหญ่ ๑๒ บริษัท ซึ่งมีสัดส่วนของปริมาณการผลิตรวมกันมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณการผลิตทั้งประเทศ ได้แก่ ๑. บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ๒. บริษัท สหฟาร์ม จำกัด ๓. บริษัท เบทาโกรจำกัด ๔. บริษัท ชัลเวลเลย์ จำกัด ๕. บริษัท แหลมทอง จำกัด ๖. บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน) ๗. บริษัท แกรมเปียน จำกัด ๘. บริษัท ไทยแลนด์ฟาวทรีกรุ๊ป จำกัด ๙. บริษัท ชันฟู๊ดส์ จำกัด ๑๐. บริษัท ก้าวหน้าไก่สด จำกัด ๑๑. บริษัท เซนทาโกร จำกัด และ ๑๒. บริษัท อยู่สูงอุตสาหกรรม จำกัด ซึ่งบริษัทเหล่านี้จะเป็นผู้ควบคุมการผลิตทั้งหมดแบบครบวงจรตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น ๔ กลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญ คือ

อุตสาหกรรมการผลิตลูกไก่เนื้อ อุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อ โรงงานฆ่าสัตว์และชำแหละเนื้อไก่ และอุตสาหกรรมผลิตเนื้อไก่แปรรูปการบริโภค : ความต้องการบริโภคเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราเฉลี่ย ร้อยละ ๔.๗๓ ต่อปี

การส่งออกเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียนไปยังตลาดโลก ขยายตัวเพิ่มขึ้นอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๑๒.๗๕ ต่อปี โดยในปี ๒๕๕๕ การส่งออกเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียนไปยังตลาดโลก มีประมาณ ๐.๕๗ ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕.๓๓ ของมูลค่าการส่งออกใน ซึ่งไทยมีปริมาณการส่งออกเนื้อไก่สูงที่สุดในตลาดอาเซียนประมาณ ๐.๕๔ ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙๔.๓๙ ของมูลค่าการส่งออกในตลาดอาเซียน รองลงมาได้แก่ฟิลิปปินส์ ๐.๐๑๒ ล้านตัน (ร้อยละ ๒.๑๑) มาเลเซียและสิงคโปร์ ๐.๐๑ ล้านตัน (ร้อยละ ๑.๗๕) ตามลำดับ สำหรับการส่งออกของไทยไปยังตลาดอาเซียน ไทยมีสัดส่วนการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งไปยังลาวมากที่สุด ร้อยละ ๗๕.๐๕ ของมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งหมด รองลงมาได้แก่ มาเลเซีย (ร้อยละ ๒๔.๔๘) ประเทศอื่นๆ ในอาเซียน (ร้อยละ ๐.๔๗) ตามลำดับ ส่วนไก่แปรรูป ไทยมีสัดส่วนการส่งออกไปยังสิงคโปร์มากที่สุด ร้อยละ ๙๘.๕๖ ของมูลค่าการส่งออกไก่แปรรูปไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งหมด รองลงมาได้แก่ มาเลเซีย (ร้อยละ ๐.๗๓) เวียดนาม (ร้อยละ ๐.๒๘) และประเทศอื่นๆ ในอาเซียน (ร้อยละ ๐.๔๓) ตามลำดับ การนำเข้า : การนำเข้าเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในอาเซียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราเฉลี่ย ร้อยละ ๑๓.๒ ต่อปี

๒. ทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในอาเซียน (AEC)

บรูไน เป็นประเทศที่ต้องการนำเข้าสินค้าเกษตรหลายรายการ รวมทั้งเนื้อไก่ด้วย เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ แต่ในขณะเดียวกันก็มีอุปสรรคที่ว่า บรูไนเป็นประเทศที่มีประชากรน้อย ตลาดจึงมีขนาดเล็ก ประกอบกับมีข้อจำกัดทางการค้าที่เคร่งครัดมากเกี่ยวกับการกำหนดข้อบังคับในการนำเข้าเนื้อไก่ ซึ่งจะต้องเป็นไก่ฮาลาลที่ผลิตถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม โดยโรงฆ่าชำแหละแต่ละราย ต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานทางศาสนาอิสลามทั้งในประเทศผู้ผลิต และหน่วยงานของบรูไน อีกทั้ง รัฐบาลบรูไนยังมีมาตรการปกป้องอุตสาหกรรมเลี้ยงไก่ในประเทศ โดยกำหนดให้ผู้นำเข้ารับซื้อไก่จากฟาร์มในประเทศในสัดส่วนที่รัฐบาลกำหนด โดยกระทรวงเกษตรบรูไนจะเป็นผู้ออกใบอนุญาตให้ดังนั้นทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในบรูไน ควรจะเป็นไปในลักษณะของการเข้าไปเจาะตลาดเนื้อไก่ในบรูไน โดยการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่บรูไนจัดขึ้นในแต่ละครั้ง ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการไทยในการสมัครรับบริการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าเพื่อให้ได้รับการประทับตรา Brunei Premium Halal Brand เพื่อขยายตลาดส่งออกไปยังบรูไนในอนาคต เพราะปัจจุบันเนื้อไก่ไทย

ยังไม่ได้รับการรับรองด้านฮาลาลจากรัฐบาลบรูไน และตราเครื่องหมายฮาลาลของไทย ก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับในบรูไน ดังนั้น เนื้อไก่สดแช่เย็นแช่แข็งหรือไก่แปรรูปที่มีตรามาตรฐานสินค้าฮาลาลของไทยแล้ว ยังจำเป็นต้องมีตราฮาลาลของประเทศบรูไนกำกับด้วย จึงจะสามารถส่งออกไปยังบรูไนได้ นอกจากนี้ รัฐบาลไทยควรสร้างช่องทางติดต่อกับรัฐบาลบรูไน หรือบริษัทนำเข้าท้องถิ่นของบรูไน เพื่อให้การเปิดตลาดเนื้อไก่ในบรูไนทำได้ง่ายขึ้น

ฟิลิปปินส์ เป็นประเทศที่มีความต้องการบริโภคเนื้อไก่ และเนื้อสัตว์อื่นๆ ค่อนข้างสูง เนื่องจากประชากรมีจำนวนมาก และนิยมบริโภคเนื้อสัตว์โดยเฉพาะเนื้อไก่และเนื้อหมู ซึ่งนิยมรับประทานกับข้าวเป็นอาหารหลัก แต่ทั้งนี้การผลิตเนื้อไก่ในประเทศฟิลิปปินส์ยังมีไม่เพียงพอกับการบริโภค ส่วน โอกาสด้านการลงทุน พบว่า รัฐบาลฟิลิปปินส์ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเมื่อเดือน มิ.ย.๕๕ BOI ฟิลิปปินส์ ได้ออกประกาศ Investment Priorities Plan ๒๐๑๒ ส่งเสริมการลงทุน ๑๓ สาขา ซึ่งมีสาขาธุรกิจการเกษตรและประมงรวมอยู่ด้วย อีกทั้ง ฟิลิปปินส์จะมีเขต Free Port Zone ทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนทำฟาร์มไก่เนื้อในเขตดังกล่าวมากขึ้น เพราะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีสำหรับอุปสรรคของไก่เนื้อไทยในฟิลิปปินส์ พบว่า การนำสินค้าไก่เนื้อเข้ามาในฟิลิปปินส์จะมีความยุ่งยาก เนื่องจากความเข้มงวดในการตรวจรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัย อีกทั้ง รัฐบาลยังมีมาตรการปกป้องสินค้าเกษตรในประเทศให้สามารถแข่งขันทางด้านราคากับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งฟิลิปปินส์เคยใช้มาตรการห้ามนำเข้าสินค้าไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง และไก่แปรรูปจากไทย ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เนื่องจากปัญหาโรคระบาดไข้หวัดนก แต่ล่าสุดฟิลิปปินส์ได้ยกเลิกมาตรการดังกล่าวแล้ว เมื่อ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ดังนั้นทิศทางการในอนาคตของไก่เนื้อไทยในฟิลิปปินส์ ควรจะเป็นไปในลักษณะของการเข้าสู่ตลาดทั้งการค้าและการลงทุน โดยด้านการค้าผู้ประกอบการไทยต้องรักษาระดับมาตรฐานการผลิตไก่เนื้อให้ได้ตามมาตรฐานที่ฟิลิปปินส์ต้องการ เนื่องจากฟิลิปปินส์มีโอกาสทางการค้าสูง เพราะฟิลิปปินส์มีประชากรจำนวนมาก และผู้บริโภคส่วนใหญ่นิยมบริโภคเนื้อไก่ด้วย ส่วนด้านการลงทุน ผู้ประกอบการไทยควรเข้าไปลงทุนทำธุรกิจไก่เนื้อตั้งแต่การเลี้ยง การชำแหละ ตลอดจนถึงการแปรรูป โดยสร้างจุดเด่นในลักษณะของการเลี้ยงไก่เนื้อปลอดโรค ซึ่งมีโอกาสทำได้สูง เพราะฟิลิปปินส์มีลักษณะเป็นเกาะทำให้สามารถเลี้ยงไก่เนื้อปลอดโรคได้ ซึ่งขณะนี้บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ได้เข้าไปลงทุนในฟิลิปปินส์แล้ว ภายใต้ชื่อ “CPF Philippines Corporation” แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าด้านการค้ายังมีอุปสรรคในเรื่องของมาตรการปกป้องสินค้าเกษตรในประเทศของฟิลิปปินส์อยู่ ดังนั้น ในระยะแรกผู้ประกอบการไทยควรเน้นการเข้าไปลงทุนในฟิลิปปินส์มากกว่าการค้ามาเลเซียเมื่อประเมิน โอกาสสินค้าไก่เนื้อไทยในมาเลเซียแล้ว พบว่า อุตสาหกรรมไก่เนื้อไทยเป็นอุตสาหกรรมที่มีโอกาสและศักยภาพสูงในตลาดมาเลเซีย

เนื่องจากชาวมาเลเซียมีความนิยม และมีความเชื่อมั่นในคุณภาพเนื้อไก่ของไทยมาก อีกทั้ง มาเลเซียยังมีความพร้อมที่จะเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมฮาลาลของโลก เพราะมีความพร้อมด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ระบบการสื่อสาร และเครือข่ายโลจิสติกส์ รวมทั้งมีนโยบายที่เอื้อแก่ภาคธุรกิจและสามารถเข้าถึงตลาดโลกมุสลิมผ่าน FTAs ต่างๆ โดยเฉพาะในกรอบ ASEAN และคู่เจรจา ซึ่งปัจจุบันเริ่มมีบริษัทต่างชาติสนใจเข้าลงทุนในอุตสาหกรรมฮาลาลของประเทศมาเลเซียแล้ว รวมทั้งบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ของไทยด้วย นอกจากนี้ มาเลเซียยังขาดแคลนวัตถุดิบ ต้องนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าเกษตรจากต่างประเทศเพื่อแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อการส่งออก อีกทั้งยังขาดผู้เชี่ยวชาญด้านการปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์สัตว์ปีกด้วย ส่วนอุปสรรคของสินค้าไก่เนื้อไทยในมาเลเซีย พบว่า มาเลเซียไม่อนุญาตให้รถบรรทุกสินค้าของไทย (รถ ๑๐ ล้อ) เข้าไปส่งสินค้าในมาเลเซีย โดยอ้างว่ารถไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทำให้ผู้ส่งออกไก่เนื้อของไทยต้องขนถ่ายสินค้าขึ้นรถมาเลเซียที่บริเวณชายแดนทำให้เกิดความล่าช้าในการขนส่ง ในขณะที่อุตสาหกรรมฮาลาลยังมีอุปสรรคในประเด็นของการจดทะเบียนรับรองสินค้าฮาลาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง จึงไม่พอใจในการรับรองเป็นฮาลาลดังนั้นก็ทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในมาเลเซีย ควรจะเป็นไปในลักษณะของการเข้าสู่ตลาดมาเลเซียทั้งทางการค้าและการลงทุนในอุตสาหกรรมไก่เนื้อฮาลาล เพราะถึงแม้ว่ามาเลเซียจะขาดแคลนวัตถุดิบ แต่ไทยสามารถนำเข้าวัตถุดิบต่างๆ เช่น กากถั่วเหลือง ฯลฯ เข้ามาในมาเลเซียได้ โดยไม่ต้องจ่ายภาษีทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมไก่เนื้อไทยได้ อีกทั้งมาเลเซีย ยังมีโอกาสทางการตลาดอีกด้วย เนื่องจากผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นในคุณภาพของไก่เนื้อไทย ส่วนการที่มาเลเซียขาดแคลนแรงงานไทยก็สามารถนำเข้าแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์สัตว์ปีกเข้าไปทำงานในมาเลเซียได้ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการไก่เนื้อไทยต้องแสวงหาช่องทางเพื่อขยายความร่วมมือโดยใช้ประโยชน์และโอกาสจากการที่มาเลเซียเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมฮาลาลของโลก ตลอดจนร่วมเป็นแกนนำกับมาเลเซียในการขยายความร่วมมือสาขาอุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อฮาลาลไปสู่ระดับอาเซียนด้วย

สิงคโปร์ เมื่อประเมินโอกาสสินค้าไก่เนื้อไทยในสิงคโปร์แล้ว พบว่า สิงคโปร์มีการนำเข้าไก่แปรรูปจากไทยเป็นอันดับ ๑ และถือได้ว่าไก่แปรรูปของไทย เป็นสินค้าที่มีศักยภาพในตลาดสิงคโปร์ โดย NTUC Fairprice ซุปเปอร์มาร์เก็ตของสิงคโปร์ที่มีเครือข่ายทั่วประเทศ มีความต้องการสินค้าไก่แปรรูปที่มีคุณภาพจากไทย เพื่อขายให้กับลูกค้าตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับกลางอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ไก่แปรรูปของไทยยังมีอุปสรรคที่ว่าสิงคโปร์มีการนำเข้าไก่แปรรูปจากบริษัท CPF และ Golden Line เท่านั้น เนื่องจากมีมาตรฐานและคุณภาพสอดคล้องกับกฎระเบียบของสิงคโปร์ ซึ่งสิงคโปร์มีกระบวนการนำเข้าที่เข้มงวดและจัดทำในระดับมาตรฐาน

ของโลกหากไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบ จะมีการส่งกลับทันทีดังนั้นทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในสิงคโปร์ ควรจะเป็นไปในลักษณะของการเป็นพันธมิตรทางการค้าระหว่างกัน เพราะไก่แปรรูปของไทยเป็นสินค้าที่มีศักยภาพในตลาดสิงคโปร์ และไทยควรรักษาคุณภาพการผลิตไก่แปรรูปของไทยให้ได้มาตรฐานของสิงคโปร์ อีกทั้ง ควรปรับปรุงมาตรฐานการผลิตของบริษัทอื่นๆ ที่มีศักยภาพเพื่อให้สามารถส่งออกไปยังตลาดสิงคโปร์ได้เช่นกัน

อินโดนีเซีย เมื่อประเมิน โอกาสสินค้าไก่เนื้อไทยในอินโดนีเซียแล้ว พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ ๘๐-๘๕ ของอินโดนีเซียนับถือศาสนาอิสลาม และมีรายได้น้อย จึงนิยมบริโภคเนื้อไก่ ซึ่งเป็นแหล่งโปรตีนที่มีราคาถูกประกอบด้วยตลาดสินค้าอาหารฮาลาลของอินโดนีเซียมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมากไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ต่อปีทั้งในด้านการผลิตและการบริโภค ส่วนด้านการลงทุน พบว่า อินโดนีเซีย มีกฎหมายส่งเสริมการลงทุน โดยกำหนดให้เป็นบริษัทร่วมทุนที่ไทยสามารถถือหุ้นได้สูงสุดร้อยละ ๔๕ แต่ต้องใช้แรงงานอินโดนีเซียเท่านั้น อีกทั้ง เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๔ ประธานาธิบดีของอินโดนีเซียได้ประกาศแผนแม่บทการพัฒนาเศรษฐกิจของอินโดนีเซียปี ๒๐๑๑-๒๐๒๕ (MP3EI) เพื่อเร่งแก้ไขข้อจำกัดในการพัฒนาเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย ซึ่งแผนแม่บทดังกล่าวมีวิสัยทัศน์ให้อินโดนีเซียเป็นเขตเศรษฐกิจ ๑ ใน ๑๐ ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ภายในปี ๒๐๒๕ มุ่งสร้างมูลค่าเพิ่มในเศรษฐกิจสาขาหลักของอินโดนีเซีย โดยแบ่งเป็น ๖ ระเบียงเศรษฐกิจ (Corridor) และ ๑๑ อุตสาหกรรม ซึ่งหนึ่งในนั้นมีเมืองสุลาเวสี ที่เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับปศุสัตว์และเกษตรอาหารด้วย สำหรับอุปสรรคของไก่เนื้อไทยในอินโดนีเซีย พบว่า ด้านการค้าระหว่างกันนั้นไทยไม่สามารถเปิดตลาดเนื้อไก่สดแช่เย็นแช่แข็งและไก่มีชีวิตในอินโดนีเซียได้ เพราะปัญหาการระบาดของไข้หวัดนก ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ ดังนั้นทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในอินโดนีเซีย ควรจะเป็นไปในลักษณะของการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมไก่เนื้อฮาลาล เพราะอินโดนีเซียยังไม่เปิดตลาดเนื้อไก่สดแช่เย็นแช่แข็งและไก่มีชีวิตให้กับไทยแต่ด้านการลงทุนนั้น อินโดนีเซีย มีกฎหมายการลงทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อ อีกทั้ง ตลาดสินค้าอาหารฮาลาลของอินโดนีเซียยังมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงเป็น โอกาสดีของผู้ประกอบการไทยที่จะเข้าไปร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการอินโดนีเซียในอุตสาหกรรมไก่เนื้อแบบครบวงจร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พรรณี พิบูลย์ (๒๕๔๕) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาการเกษตรของเกษตรกรเพื่อขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อหาความต้องการของเกษตรกรในด้านการพัฒนาการเกษตรของเกษตรกร เพื่อขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อ ๒. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการของเกษตรกรและ ๓. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเกษตรที่ดำเนินงานโดย อบต. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร จำนวน ๑๐๕ คน โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้ค่าทดสอบ ไค-สแควร์

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนทั้งทางด้านปัจจัยการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตให้แก่เกษตรกร ปัจจัยทางด้านการตลาด เพื่อให้มีการจัดการกับผลผลิตของเกษตรกรที่ผลิตได้ ไปสู่ระบบการตลาดที่ดี ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง และผลผลิตไม่เสียหาย ในด้านเทคโนโลยีการเกษตร และด้านการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เทคนิค วิธีการ ประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่เกษตรกร เพื่อพัฒนาปริมาณและคุณภาพสินค้าทางการเกษตร ตลอดจนการเพิ่มมูลค่าสินค้าของเกษตรกรอีกด้วย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับความต้องการพัฒนาการเกษตร พบว่า เพศ สภาพการถือครองที่ดินและรายได้มีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านปัจจัยการผลิตของเกษตรกร ส่วนระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านการตลาด นอกจากนี้ส่วนของสภาพการถือครองที่ดินยังมีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมทางการเกษตรอีกด้วย

ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ก็จะเป็นเรื่องของขาดแคลนเงินทุนในการผลิต ปัญหาเรื่องของการใช้น้ำ เรื่องระบบชลประทาน และเรื่องของการขาดความรู้และเทคโนโลยีทันสมัยในการผลิต ทั้งการผลิตพืชและการเลี้ยงสัตว์

ข้อเสนอแนะ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดสรรด้านปัจจัยการผลิตเพื่อมาสนับสนุนให้แก่เกษตรกรในการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกร และมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านเกษตรกรรมมาส่งเสริมและฝึกอบรมให้แก่เกษตรกร และควรให้คำแนะนำข่าวสารทางการเกษตรเพื่อการพัฒนาการเกษตรให้ดียิ่งขึ้น

สุจารี แก้วคง (๒๕๔๗) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเลย ตามความคิดเห็นของประธานและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเลย ๒. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเลย ๓. เพื่อศึกษาบทบาทการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเลย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๘๔ คน และกลุ่มตัวอย่างสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๓๑๖ คน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนจาก ๑. ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล ๕๒ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๙๐ และ ๒. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ๒๔๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๙๕ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows ทำค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย ๔๒.๔๐ ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่ามากที่สุด ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเป็นคนพื้นที่ อาชีพหลักส่วนใหญ่อาชีพเกษตรกรรมและมีรายได้เฉลี่ย ๔๗,๖๘๕.๙๖ บาทต่อปี ส่วนอาชีพรองทำอาชีพรับจ้างมากที่สุดและมีรายได้เฉลี่ย ๒๗,๑๓๒.๙๒๓ บาทต่อปี เกือบทั้งหมดมีรถจักรยานยนต์ รองลงมาคือ รถยนต์ ส่วนเครื่องมือสื่อสารมากกว่าครึ่งมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ รองลงมา คือ โทรศัพท์พื้นฐาน มีประสบการณ์ฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลเฉลี่ย ๓.๖๖ ครั้ง และมากกว่าครึ่งผ่านประสบการณ์ฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการเกษตร เฉลี่ย ๔.๐๘ ครั้ง ได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และโทรทัศน์ รองลงมา คือ เอกสารวิชาการ และหนังสือพิมพ์

บทบาทการพัฒนาการเกษตรของขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเลย การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการร่วมวิเคราะห์ปัญหาและตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ ด้านการร่วมจัดทำแผนและการประชุม พบว่า การมีส่วนร่วมจัดทำแผนและการประชุมอยู่ในระดับมาก คือ การลงมติในที่ประชุม การจัดทำแผนพัฒนาตำบล และการจัดทำร่างข้อบังคับของตำบลตามลำดับ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ และด้านการร่วมการติดตามประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ

สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเลย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ๕ มีหมู่บ้านเฉลี่ยตำบลละ ๑๒ หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งหมดเฉลี่ยตำบลละ ๖๑,๗๕๗.๕๖ ไร่ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ยตำบลละ ๒๘,๘๘๗.๑๔ ไร่ มีจำนวนครัวเรือนเฉลี่ยตำบลละ ๑,๔๓๑.๐๖ ครัวเรือน และมีครัวเรือนที่ทำการเกษตรเฉลี่ยตำบลละ ๑,๒๕๐ ครัวเรือน โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรส่วนใหญ่ใช้จากลำคลอง/ห้วย สระน้ำ และแม่น้ำ อ่างเก็บน้ำ ตามลำดับ ส่วนสภาพเส้นทางคมนาคมเป็นถนนลูกรัง คอนกรีต ทรายยางเป็นบางส่วน และทรายยาง ตามลำดับ เกี่ยวกับรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ทั้งหมดเฉลี่ย ๕,๕๑๗,๕๔๕.๗๒ บาท มากกว่าครึ่งมีเงินอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับจากรัฐบาลเฉลี่ย ๑,๘๒๕,๑๕๓.๔๗ บาท มากกว่าครึ่งไม่ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่ได้รับจากรัฐได้รับเงินภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บให้เฉลี่ย ๒๕๒,๔๖๖.๒๕ บาท และมีเพียงครึ่งหนึ่งที่มีรายได้จากส่วนอื่นๆ

การดำเนินงานการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งมีโครงการจัดฝึกอบรมความรู้ทางการเกษตร มีโครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาและจัดหาปัจจัยการผลิตทางการผลิตทางการเกษตรประมาณหนึ่งในสี่เท่านั้น โดยรวมมีโครงการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร ๑-๓ โครงการ และรวมเงินงบประมาณโครงการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรเฉลี่ย ๓๕๒,๐๗๒.๖๕ บาท

การดำเนินงานการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการพัฒนากลุ่มทางการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า มากกว่าครึ่งโครงการสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร เกือบครึ่งหนึ่งมีโครงสร้างการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ส่วนน้อยมีโครงการสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกรและสนับสนุนกลุ่มกิจกรรม โดยรวมโครงการสนับสนุนกลุ่มทางการเกษตร เฉลี่ย ๓.๘๖ โครงการ และมีรวมเงินงบประมาณโครงการสนับสนุนกลุ่มทางการเกษตรเฉลี่ย ๒๘๓,๗๑๕.๖๕ บาท

ส่วนที่ไม่ได้จัดโครงการการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ นั้น ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่ามีงบประมาณไม่เพียงพอ มีอยู่แล้ว และหน่วยงานอื่นดำเนินการอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ๑. ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการพัฒนาการเกษตร โดยเน้นชาวบ้านเป็นจุดศูนย์กลางในการพัฒนาเป็นสำคัญ ๒. ควรสร้างผู้รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมครบวงจร ซึ่งเป็นการมองกลับมาหาศักยภาพของคนในชุมชนมากขึ้น ๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเปลี่ยนเจตคติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่ออาชีพทางการเกษตรและเข้าใจถึงความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาการเกษตร

พระสมพงษ์ แซ่เหลี่ยว (๒๕๔๓) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อบทบาทในการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. ศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ๒. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อบทบาทในการพัฒนาการเกษตร ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ๓. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๑๕ คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เกือบทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย ๔๕ ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพหลัก มีรายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย ๘๘,๘๖๔ บาทต่อปี และมีรายได้จากอาชีพรองเฉลี่ย ๖๑,๖๘๒ บาทต่อปี มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งสมาชิก อบต. จำนวน ๔ ปี

ผู้ให้ข้อมูลมีบทบาทมากในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. ๕ ปี และยังมีบทบาทในระดับมากในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. อันมีลักษณะเป็นแนวทางและรายการประสานแผนงาน และโครงการของจังหวัด อำเภอ ตำบลและการดำเนินงานของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมและแก้ไขปัญหาของประชาชนท้องถิ่น รวมถึงสมาชิก อบต. ยังมีบทบาทในการวิเคราะห์ให้เห็นถึงปัญหาของ อบต. ในระดับมาก ผลการวิจัยยังพบว่า สมาชิกอบต. ยังมีบทบาทในระดับมากในการหาแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาและการนำไปหาปัญหาที่จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนมากกำหนดเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน และยังมีบทบาทมากในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาที่กำหนดการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาของ อบต. โดยกำหนดเป็นงาน โครงการและกิจกรรมในการพัฒนาขึ้นให้สัมพันธ์กับงบประมาณที่มีอยู่ ผู้ให้ข้อมูลได้รับความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองจากการฝึกอบรม ประเด็นที่ได้รับ การฝึกอบรมมากที่สุด ได้แก่ บทบาทและหน้าที่ของ อบต. และกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับด้านประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ด้านการเกษตรนั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ด้านการเกษตร โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ที่มีบทบาทมากในการถ่ายทอดความรู้ดังกล่าว

การศึกษาพบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการพัฒนาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการพัฒนาการผลิต ได้แก่ ผลผลิตไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด ทั้งนี้ อบต. ควรจัดให้มีตลาดกลางและราคากลางของพืชผลในแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์เพื่อสร้างอำนาจการต่อรองกันกับพ่อค้าคนกลาง ได้แก่ เกษตรกรและอบต. ควรสนับสนุนด้านการผลิตโดยการขอความร่วมมือหน่วยงานของรัฐเข้ามาส่งเสริมด้านเทคโนโลยีการผลิตและให้ด้านการแปรรูปผลผลิต

ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาสถาบันกลุ่มเกษตรกร พบว่า ไม่มีการรวมกลุ่มและการขาดอำนาจต่อรอง ดังนั้น อบต. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมกลุ่มและให้การสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างอำนาจการต่อรองของกลุ่ม สำหรับปัญหาสมาชิกกลุ่มขาดความจริงใจและเห็นแก่ตัวโดยมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อบต. ควรเร่งให้มีกิจกรรมเพื่อให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกลุ่มมากขึ้นและควรรหาทางสร้างผู้นำที่ดีเพื่อให้ผู้นำเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มสร้างจิตสำนึกของการมีส่วนร่วม

พงษ์ณเดช แห่งทอง (๒๕๔๕) ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาการเกษตรเพื่อขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้า ตำบลท่าจำปี ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาหาความต้องการพัฒนาการเกษตรของเกษตรกร เพื่อขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้า ตำบลท่าจำปี ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานทางบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม กับความต้องการพัฒนาการเกษตรของเกษตรกร และศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเกษตรที่ดำเนินงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

จากการศึกษาความต้องการพัฒนาการทางการเกษตรในด้านปัจจัยการผลิตด้านการตลาด ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร ด้านการฝึกอบรมและศึกษาดูงานการผลิตพืชและผลิตสัตว์ จะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการในทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับมากเพื่อที่จะทำให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ในด้านต่าง ๆ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

การหาความสัมพันธ์ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ การถือครองที่ดิน พื้นที่ทำการเกษตร รายได้จากการเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร ประสบการณ์ในการทำอาชีพเกษตร (ปี) การติดต่อกับ อบต. เกี่ยวกับลักษณะการเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านปัจจัยการผลิต และด้านการตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร (ด้านวิชาการ) และด้านการฝึกอบรมและศึกษาดูงานการผลิตพืชและผลิตสัตว์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้า ตำบลท่าจำปี และตำบลสันป่าม่วง ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า โดยภาพรวม คณะกรรมการบริหารมีระดับความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

วารายุทธ อโณทัย (๒๕๕๒) ทำการศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการเกษตรของเกษตรกรเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ๑. ลักษณะการทำเกษตรบนพื้นราบในเกาะบุโหลน ๒. ลักษณะของเกษตรกรเกาะบุโหลน ๓. ความต้องการในการทำการเกษตรบนพื้นราบในเกาะบุโหลน และ ๔. แนวทางการพัฒนาการเกษตรบนพื้นราบเกาะบุโหลน โดยประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงสำรวจเป็นวิธีวิทยาวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรบนเกาะบุโหลนสามารถปลูกพืชสวนครัว ได้แก่ ตะไคร้ กระเพรา พริก มะละกอ ก้อยย มะนาว สาเก และมะม่วงหิมพานต์ และเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ แพะ ไก่ เป็ด และนกกระทา ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับดินทรายที่เสื่อมสภาพ แหล่งน้ำจืดไม่เพียงพอ การส่งเสริมการเกษตรโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีน้อย กระมลสิทธิ์ในการถือครองที่ดินไม่ชัดเจน และขาดทุนทรัพย์ในการทำการเกษตร ดังนั้น แนวทางการพัฒนาการเกษตรของเกษตรกรก็คือ การปลูกผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้ อบต. ปากน้ำ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาทางสนับสนุนเรื่องการปรับปรุงคุณภาพดิน การเพิ่มวิธีการกักเก็บน้ำจืด การระดมทุนเพื่อการเพาะปลูก และการสร้างความชัดเจนในกรรมสิทธิ์ที่ดิน

จันทนา ฤทธิสมบูรณ์ (๒๕๖๐:ก-ข) ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเป็นไปได้ของการประยุกต์แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนลักษณะต่างๆ และศึกษาเปรียบเทียบระดับความเป็นไปได้ในการประยุกต์ ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชน ๔ ลักษณะคือ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และธุรกิจบริการ กับทั้งศึกษาข้อคิดเห็นและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการ ประยุกต์แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดจันทบุรี จำนวน ๓๘๘ คน และจัดประชุมกลุ่มเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิ ๕๐ คน เพื่อวิเคราะห์ SWOT เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์สำหรับสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และแบบ บันทึกร่วมกันให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ

ผลการวิจัยมีข้อค้นพบ คือ ระดับความเป็นไปได้ในการประยุกต์หลักการจัดการเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนทั้งโดยรวมและจำแนกตามลักษณะของกิจการอยู่ในระดับมากถึงระดับมากที่สุด แนวปฏิบัติที่มีความเป็นไปได้สูง ได้แก่ การทำธุรกิจอย่างซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนรองลงมาได้แก่ การจัดการธุรกิจที่เน้นการบริหาร

ความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อหนี้เกินกำลัง และ จัดการกิจการแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่มีความมั่นคงของธุรกิจในระยะยาว และหลักการ ไม่โลภมากจนเกินไป และไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก

Mick Keogh (๒๐๑๐) ทำการศึกษาเรื่อง Private Sector Investment in Agriculture Research and Development in Australia พบว่า วิชาธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนอย่างสำคัญในการพัฒนาการเกษตรของออสเตรเลีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในด้านการวิจัยและพัฒนาที่เป็นสากล แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการลงทุนทางด้านนี้ในด้านงบประมาณของกิจการซึ่งย่อมมีน้อยกว่าการลงทุนในภาครัฐ ทั้งนี้ในประเทศออสเตรเลีย รัฐบาลกลางยังมีการลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนาการเกษตรเป็นอันดับ ๑ รองลงมาคือการลงทุนของแต่ละรัฐเป็นอันดับ ๒ ส่วนเจ้าของกิจการลงทุนเป็นลำดับที่ ๓ และภาคเอกชนมีการลงทุนเป็นลำดับที่ ๔ ทั้งนี้ปรากฏว่าการวิจัยและพัฒนาทางด้านพันธุกรรมมีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาเป็นการวิจัยทางด้านป่าไม้ เคมีภัณฑ์ และปุ๋ย ตามลำดับ

Anwar Naseem (๒๐๑๐) ทำการศึกษาเรื่อง Private Sector Investment in R&D : A Review of Policy Options to Promote its Growth in Development Country Agriculture พบว่า นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีทางการเกษตรส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตอย่างมากและในทางกลับกันก็เป็นการลดความยากจนในประเทศกำลังพัฒนาด้วย การลงทุนทางด้านการวิจัยและพัฒนาเป็นแรงขับเคลื่อนใหม่ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตรอย่างใหญ่หลวง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยที่เป็นสิ่งผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนาทางการเกษตรที่สำคัญคือ ตลาด การเติบโตในการลงทุนทางการเกษตร และแรงจูงใจในการสร้างผลกำไรจากกิจการเกษตรที่กำลังเติบโตมากขึ้นทุกขณะ

บทที่ ๓

สถานการณ์การผลิตไก่เนื้อและการเลี้ยงไก่สายพันธุ์ KKU 1

ในบทที่ ๓ นี้ เป็นการรวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการผลิตไก่เนื้อและการพัฒนาไก่เนื้อสายพันธุ์ KKU 1 ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่มีการพัฒนาขึ้นใหม่ โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นแนวทางที่จะสามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ให้มีความก้าวหน้ามากขึ้นอย่างยั่งยืน โดยมีเนื้อหาหลัก ดังต่อไปนี้

๑. สถานการณ์ตลาดไก่เนื้อในปัจจุบัน
๒. การพัฒนานวัตกรรมการผลิตไก่เนื้อสายพันธุ์ KKU 1
๓. แนวความคิดในการสร้าง “พลังประชารัฐ”
๔. บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด
๕. กรณีศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยการนำนวัตกรรมการเกษตรมาใช้ส่งเสริม โดย บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

สถานการณ์ตลาดไก่เนื้อในปัจจุบัน

อุตสาหกรรมไก่เนื้อเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ด้วยปริมาณการส่งออกที่มีมากกว่าร้อยละ ๘๕ ในกลุ่มสินค้าปศุสัตว์ทั้งหมด และในปัจจุบัน ไก่เนื้อ ถือได้ว่ามีช่องทางที่ดีในการส่งออกไปยังตลาดอาเซียน จากการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพราะการรวมตัวดังกล่าวจะทำให้เกิดตลาดในภูมิภาคขนาดใหญ่ มีประชากรรวมกันประมาณกว่า ๖๐๐ ล้านคน ส่งผลให้ความต้องการบริโภคเนื้อไก่เพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาข้อมูลทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่ม AEC พบว่า อัตราการเติบโตของ GDP ของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ มีการขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี โดยประเทศพม่า มีอัตราการเติบโตของ GDP สูงที่สุด อยู่ที่ร้อยละ ๑๐.๔ รองลงมาได้แก่ สปป.ลาว ร้อยละ ๘ อินโดนีเซีย ร้อยละ ๖.๕ และกัมพูชา ร้อยละ ๖.๔ ตามลำดับ สะท้อนถึงกำลังซื้อของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกัน เมื่อไทยมีตลาดอาเซียนรองรับการขยายตลาด ก็จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยลดลงได้ อีกทั้งผู้ประกอบการไทยยังสามารถกระจายการลงทุนการผลิตไก่เนื้อแบบครบวงจรตั้งแต่การปลูกวัตถุดิบอาหารสัตว์ การทำธุรกิจฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ ตลอดถึงธุรกิจการแปรรูปไปยังประเทศอาเซียนอื่นๆ

ตามลักษณะเด่นของแต่ละประเทศ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทย ได้เช่นกัน (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า สานักค้าเกษตร, ๒๕๕๕ : ๑)

จากการที่ไทยมีข้อได้เปรียบในเรื่องของศักยภาพในการแข่งขันด้านต่าง ๆ เหนือกว่าประเทศสมาชิกอื่นๆ ทั้งประสิทธิภาพในการผลิต ปัจจัยการผลิต มาตรฐานการผลิต และเทคโนโลยีการผลิต เป็นต้น ส่งผลให้ไทยสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้ดีกว่าประเทศผู้ผลิตอื่นๆ ในอาเซียน อีกทั้งผลผลิตไก่เนื้อไทยยังเป็นที่ยอมรับของประเทศสมาชิก AEC และประเทศอื่นๆ อีกด้วย เรียกได้ว่าตลาดอาเซียนเป็นช่องทางการส่งออกที่ดีสำหรับไทย ในการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง แม้ว่าปัจจุบันมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งไปยังตลาดอาเซียนยังมีไม่มากนัก แต่เชื่อว่าในอนาคตการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งของไทยไปยังตลาดอาเซียนจะเพิ่มขึ้นมากกว่าที่ผ่านมา เพราะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอาเซียนกำลังขยายตัว และไทยเองก็มีศักยภาพในการแข่งขันด้านต่าง ๆ เหนือกว่าประเทศสมาชิก AEC อื่น ๆ

เมื่อพิจารณาขีดความสามารถของประเทศต่างๆ ในสมาคมประชาชาติอาเซียน พบว่าการผลิตเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราเฉลี่ย ร้อยละ ๕.๔๗ ต่อปี โดยเวียดนามมีอัตราการขยายตัวของการผลิตสูงที่สุด คือ ร้อยละ ๑๗.๒๖ เนื่องจากหลังจากเกิดไข้หวัดนกในปี ๒๕๔๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในสาขาปศุสัตว์ของเวียดนาม (Ministry of Agriculture and Rural Development : MARĐ) และกระทรวงสาธารณสุขของเวียดนาม ได้ดำเนินมาตรการเข้มงวดในการป้องกันการแพร่ระบาดของไข้หวัดนก โดยจัดตั้งจุดตรวจสอบและหน่วยกักกันเคลื่อนที่ รวมทั้งประกาศห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกโดยไม่ได้รับอนุญาต อีกทั้งยังริเริ่มโครงการปรับปรุงการเลี้ยงสัตว์ปีก ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการผลิตเนื้อสัตว์ปีกให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเลี้ยง สัตว์ปีกอย่างยั่งยืนในอนาคตอีกด้วย (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๔:๑) จึงส่งผลให้การผลิตของเวียดนามมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นทุกปี สำหรับปริมาณ การผลิตเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียน ในปี ๒๕๕๕ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ (๕.๓๔ ล้านตัน) ร้อยละ ๕.๖๒ มาอยู่ที่ ๕.๖๔ ล้านตัน โดยไทยเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดมีปริมาณการผลิตอยู่ที่ ๑.๕๕ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ (๑.๓๕ ล้านตัน) ร้อยละ ๑๔.๘๑ รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย ๑.๕๔ ล้านตัน (ร้อยละ +๑.๓๒, ๑.๕๒ ล้านตัน) มาเลเซีย ๑.๕๖ ล้านตัน (ร้อยละ +๑.๐๕, ๑.๔๕ ล้านตัน) ฟิลิปปินส์ ๑.๓๔ ล้านตัน (ร้อยละ +๓.๔๕, ๑.๒๖ ล้านตัน) และเวียดนาม ๑.๓๔ ล้านตัน (ร้อยละ +๔.๒๓, ๑.๒๑ ล้านตัน) ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม ประเทศในอาเซียนเกือบทุกประเทศ (ยกเว้นอินโดนีเซีย) มีปริมาณการผลิตไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ จึงต้องพึ่งพาการนำเข้าเนื้อไก่ และผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ แต่สำหรับไทยนั้นปริมาณการผลิตมีเพียงพอต่อการบริโภค และยังสามารถผลิตเพื่อการส่งออกได้อีกด้วย

เนื่องจากไทยมีเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล เป็นที่ยอมรับของประเทศ สมาชิก AEC และประเทศอื่น ๆ ส่งผลให้สามารถผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้นได้ดีกว่า ประเทศผู้ผลิตอื่นๆ ในอาเซียน

สำหรับประเทศเวียดนาม แม้จะมีอัตราการขยายตัวของปริมาณการผลิตสูง แต่การส่งออกของเวียดนามยังมีมูลค่าไม่มากนัก เนื่องจากคุณภาพผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน ขณะเดียวกันเวียดนามยังจำเป็นต้องนำเข้าพันธุ์ไก่เนื้อจำนวนมากในแต่ละปี ดังนั้น ไทยอาจจะขยายฐานการผลิตลูกไก่เนื้อไปยังประเทศเวียดนาม ได้ ซึ่งปัจจุบันบริษัท ซีพี ได้เริ่มต้นขยายธุรกิจไปยังประเทศเวียดนามแล้ว โดยดำเนินการธุรกิจภายใต้ชื่อบริษัท ซีพี เวียดนาม คอร์ปอเรชั่น (ซีพีวี)

การส่งออก และการนำเข้าไก่เนื้อของประเทศในกลุ่มอาเซียน

การส่งออก : การส่งออกเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียนไปยังตลาดโลก ขยายตัวเพิ่มขึ้น อัตราเฉลี่ยร้อยละ ๑๒.๗๕ ต่อปี โดยในปี ๒๕๕๕ การส่งออกเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียนไปยัง ตลาดโลก มีประมาณ ๐.๕๗ ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕.๓๑ ของมูลค่าการส่งออกในตลาดโลก เพิ่มขึ้น จาก ปี ๒๕๕๔ (๐.๕๐ ล้านตัน) ร้อยละ ๑๔ ซึ่งไทยมีปริมาณการส่งออกเนื้อไก่สูงที่สุดในตลาดอาเซียน

สถานภาพการผลิตไก่เนื้อของไทย

การผลิตไก่เนื้อของไทย พบว่า การผลิตเกือบทั้งหมดอยู่ภายใต้การดำเนินการของบริษัทอาหารสัตว์ขนาดใหญ่ ๑๒ บริษัท ซึ่งมีสัดส่วนของปริมาณการผลิตรวมกันมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณการผลิตทั้งประเทศ ได้แก่

๑. บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด
๒. บริษัท สหฟาร์ม จำกัด
๓. บริษัท เบทาโกร จำกัด
๔. บริษัท ชัลเวลเลย์ จำกัด
๕. บริษัท แหลมทอง จำกัด
๖. บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)
๗. บริษัท แกรมเปียน จำกัด
๘. บริษัท ไทยแลนด์ฟาวทรีรี่กรุ๊ป จำกัด
๙. บริษัท ชันฟู๊ดส์ จำกัด
๑๐. บริษัท ก้าวหน้าไก่สด จำกัด
๑๑. บริษัท เซนทาโกร จำกัด และ
๑๒. บริษัท อยู่สูงอุตสาหกรรม จำกัด

ซึ่งบริษัท เหล่านี้จะเป็นผู้ควบคุมการผลิตทั้งหมดแบบครบวงจรตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ซึ่งสามารถแบ่ง ได้เป็น ๔ กลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญ คือ อุตสาหกรรมการผลิตลูกไก่เนื้อ อุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อ โรงงานฆ่า สัตว์และชำแหละเนื้อไก่ และอุตสาหกรรมผลิตเนื้อไก่แปรรูป

มูลค่าโดยเฉลี่ยในปี ๒๕๖๑ ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศ กิโลกรัมละ ๓๓.๐๐ บาท โดยแยกเป็นรายภาคดังนี้ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๖๑:๑)

๑. ภาคเหนือ กิโลกรัมละ ๓๕.๐๐ บาท

๒. ภาคกลาง กิโลกรัมละ ๓๖.๕๔ บาท

๓. ภาคใต้ กิโลกรัมละ ๔๐.๐๐ บาท

ส่วนราคาลูกไก่เนื้อตามประกาศของบริษัท ซี พี ตัวละ ๑๓.๕๐ โดยราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ไก่มีชีวิตหน้าโรงฆ่า จากกรมการค้าภายใน เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๓๑.๕๐ บาท และราคาขายส่งไก่สดทั้งตัวรวมเครื่องใน เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๔๔.๐๐ บาท

สำหรับความต้องการบริโภคเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราเฉลี่ย (ปี ๒๕๕๓-๒๕๕๕) ร้อยละ ๔.๗๓ ต่อปี โดยในปี ๒๕๕๕ ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียน มีประมาณ ๕.๓๗ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ (๕.๑๘ ล้านตัน) ร้อยละ ๓.๖๗ ซึ่ง อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีการบริโภคเนื้อไก่มากที่สุด คือ ๑.๕๔ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ (๑.๕๒ ล้าน ตัน) ร้อยละ ๑.๓๒ รองลงมา ได้แก่ มาเลเซีย ๐.๕๕ ล้านตัน (ร้อยละ +๑.๐๒, ๐.๕๘ ล้านตัน) ไทย ๐.๕๓

ส่วนแบ่งทางการตลาดของไทยในตลาดอาเซียน

(สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าสินค้าเกษตร, ๒๕๕๘ : ๑)

การส่งออกเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียนไปยังตลาดโลก ขยายตัวเพิ่มขึ้น อัตราเฉลี่ยร้อยละ ๑๒.๗๕ ต่อปี โดยในปี ๒๕๕๗ การส่งออกเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญในตลาดอาเซียนไปยังตลาดโลก มีประมาณ ๐.๕๗ ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕.๓๓ ของมูลค่าการส่งออกในตลาดโลก เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๔ ซึ่งไทยมีปริมาณการส่งออกเนื้อไก่สูงที่สุดในตลาดอาเซียน ประมาณ ๐.๕๔ ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕๔.๓๕ ของมูลค่าการส่งออกในตลาดอาเซียน รองลงมาได้แก่ ฟิลิปปินส์ ๐.๑๑๒ ล้านตัน (ร้อยละ ๒.๑๑) มาเลเซียและสิงคโปร์ ๐.๑๑ ล้านตัน (ร้อยละ ๑.๗๕) ตามลำดับ

สำหรับการส่งออกของไทยไปยังตลาดอาเซียน ในปี ๒๕๕๗ พบว่า ไทยมีสัดส่วนการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งไปยังลาวมากที่สุด ร้อยละ ๗๕.๐๕ ของมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งหมด รองลงมาได้แก่ มาเลเซีย ร้อยละ ๒๔.๔๘ ประเทศอื่นๆ

ในอาเซียน ร้อยละ ๐.๔๗ ตามลำดับ ส่วนไม้แปรรูป ไทยมีส่วนการส่งออกไปยังสิงคโปร์มากที่สุด ร้อยละ ๕๘.๕๖ ของมูลค่าการส่งออกไม้แปรรูปไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ มาเลเซีย ร้อยละ ๐.๗๓ เวียดนาม ร้อยละ ๐.๒๘ และประเทศอื่นๆ ในอาเซียน ร้อยละ ๐.๔๑ ตามลำดับ การนำเข้าเนื้อไม้ของประเทศที่สำคัญในอาเซียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราเฉลี่ย ร้อยละ ๑๓.๒ ต่อปี โดยในปี ๒๕๕๗ มีการนำเข้าเนื้อไม้ปริมาณ ๐.๓๕ ล้านตัน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕.๕๖ ซึ่งฟิลิปปินส์เป็นประเทศผู้นำเข้าเป็นอันดับ ๑ คือ ๐.๑๕ ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สิงคโปร์ ๐.๑๔ ล้านตัน เวียดนาม ๐.๐๖ และมาเลเซีย ๐.๐๕ ล้านตัน ตามลำดับ

สินค้าไม้สดแช่เย็นแช่แข็ง : HS ๐๒๐๗ ประเทศในอาเซียนที่มีการนำเข้าไม้สดแช่เย็นแช่แข็งจากไทย ได้แก่ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย กัมพูชา ลาว และเวียดนาม โดยมีส่วนแบ่งทางการตลาดในแต่ละประเทศ ดังนี้

ฟิลิปปินส์ นำเข้าไม้สดแช่เย็นแช่แข็งจากไทยเป็นอันดับที่ ๒๐ ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในฟิลิปปินส์ เพียงร้อยละ ๐.๐๒ เท่านั้น สำหรับประเทศที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดในฟิลิปปินส์มากที่สุด ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ครองส่วนแบ่งทางการตลาด ร้อยละ ๕๑.๔๓ รองลงมา ได้แก่ แคนาดา ร้อยละ ๑๖.๒๕ และบราซิล ร้อยละ ๑๑.๗๘ ตามลำดับ

มาเลเซีย นำเข้าไม้สดแช่เย็นแช่แข็งจากไทยเป็นอันดับที่ ๒ ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในมาเลเซีย ร้อยละ ๓๐.๐๓ สำหรับประเทศที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดในมาเลเซียมากที่สุด ได้แก่ จีน ครองส่วนแบ่งทางการตลาด ร้อยละ ๕๘.๔๓ รองลงมาอันดับ ๓ ได้แก่ เดนมาร์ก ร้อยละ ๔.๕๑ และเนเธอร์แลนด์ ร้อยละ ๓.๗๘ ตามลำดับ

กัมพูชา นำเข้าไม้สดแช่เย็นแช่แข็งจากไทยเป็นอันดับที่ ๔ ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในกัมพูชา ร้อยละ ๑๕.๕๕ สำหรับประเทศที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดในกัมพูชามากที่สุด ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ครองส่วนแบ่งทางการตลาด ร้อยละ ๓๒.๓๖ รองลงมา ได้แก่ จีน ร้อยละ ๓๒.๐๖ และมาเลเซีย ร้อยละ ๑๕.๔๘ ตามลำดับ

ลาว นำเข้าไม้สดแช่เย็นแช่แข็งจากไทยเป็นอันดับที่ ๑ ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในลาว ถึงร้อยละ ๕๕.๘๘ สำหรับประเทศที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดรองลงมา ได้แก่ ตุรกี ร้อยละ ๓.๒๘ และสหรัฐอเมริกา ร้อยละ ๐.๖๗ ตามลำดับ

เวียดนาม นำเข้าไม้สดแช่เย็นแช่แข็งจากไทยเป็นอันดับที่ ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในเวียดนาม เพียงร้อยละ ๐.๐๓ เท่านั้น สำหรับประเทศที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดในเวียดนามมากที่สุด ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ครองส่วนแบ่งทางการตลาด ร้อยละ ๘๑.๘๘ รองลงมา ได้แก่ บราซิล ร้อยละ ๗.๔๖ และเกาหลี ร้อยละ ๕.๕๓ ตามลำดับ

สินค้าไก่แปรรูป : HS ๑๖๐๒ ประเทศในอาเซียนที่มีการนำเข้าไก่แปรรูปจากไทย ได้แก่ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ กัมพูชา ลาว เวียดนาม และบรูไน โดยมีส่วนแบ่งทางการตลาดในแต่ละประเทศ ดังนี้

ฟิลิปปินส์ นำเข้าไก่แปรรูปจากไทยเป็นอันดับที่ ๒๐ มีมูลค่า ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในฟิลิปปินส์ เพียงร้อยละ ๐.๕ เท่านั้น สำหรับประเทศที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดในฟิลิปปินส์มากที่สุด ได้แก่ จีน ครองส่วนแบ่งทางการตลาด ร้อยละ ๕๕.๑๔ รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ร้อยละ ๒๗.๖๘ และเคนมาร์ก ร้อยละ ๔.๗๑ ตามลำดับ

มาเลเซีย นำเข้าไก่แปรรูปจากไทยเป็นอันดับที่ ๑๗ ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในมาเลเซีย เพียงร้อยละ ๐.๐๒ เท่านั้น สำหรับประเทศที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดในมาเลเซียมากที่สุด ได้แก่ จีน ครองส่วนแบ่งทางการตลาด ในมาเลเซีย ร้อยละ ๗๑.๘๘ รองลงมา ได้แก่ ฝรั่งเศส ร้อยละ ๑๗.๑๒ และเคนมาร์ก ร้อยละ ๔.๔๒ ตามลำดับ

สิงคโปร์ นำเข้าไก่แปรรูปจากไทยเป็นอันดับที่ ๑ ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในสิงคโปร์ ร้อยละ ๔๔.๒๐ สำหรับประเทศ ที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดในสิงคโปร์รองลงมา ได้แก่ จีน ครองส่วนแบ่งทางการตลาด ร้อยละ ๑๘.๘๑ มาเลเซีย ร้อยละ ๑๔.๐๐ และสหรัฐอเมริกา ร้อยละ ๘.๔๕ ตามลำดับ

กัมพูชา นำเข้าไก่แปรรูปจากไทยเป็นอันดับที่ ๑ ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในกัมพูชา ถึงร้อยละ ๘๕.๕๗ สำหรับประเทศ ที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดรองลงมา ได้แก่ ฝรั่งเศส ครองส่วนแบ่งทางการตลาด ร้อยละ ๑๑.๓๔ และ ฟิลิปปินส์ ร้อยละ ๒.๐๖ ตามลำดับ

เวียดนาม นำเข้าไก่แปรรูปจากไทยเป็นอันดับที่ ๗ ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในเวียดนาม ร้อยละ ๒.๒๘ สำหรับ ประเทศที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดในเวียดนามมากที่สุด ได้แก่ เคนมาร์ก ครองส่วนแบ่งทางการตลาด ร้อยละ ๔๐.๐๖ รองลงมา ได้แก่ ฝรั่งเศส ร้อยละ ๑๔.๑๕ และสหรัฐอเมริกา ร้อยละ ๑๔.๔๑ ตามลำดับ

บรูไน นำเข้าไก่แปรรูปจากไทยเป็นอันดับที่ ๘ ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งทางการตลาดในบรูไน ร้อยละ ๐.๐๔ สำหรับ ประเทศที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดในบรูไนมากที่สุด ได้แก่ มาเลเซีย ครองส่วนแบ่งทางการตลาด ร้อยละ ๒๕.๒๓ รองลงมา ได้แก่ สิงคโปร์ ร้อยละ ๑๔.๓๑ และจีน ร้อยละ ๑๐.๕๘ ตามลำดับ โดยในปัจจุบันไทย ไม่สามารถส่งออกไก่แปรรูปไปยังบรูไนได้ เนื่องจากมีปัญหาเรื่องเงื่อนไขการนำเข้า คือ ต้องเป็นไก่ฮาลาล ที่ผลิตถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามเท่านั้น

ทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในอาเซียน (AEC)

บรูไน

เมื่อประเมินโอกาสสินค้าไก่เนื้อไทยในบรูไนแล้ว พบว่า บรูไนเป็นประเทศที่ต้องการนำเข้าสินค้าเกษตร หลายรายการ รวมทั้งเนื้อไก่ด้วย เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศแต่ในขณะเดียวกันก็มีอุปสรรคที่ว่า บรูไนเป็นประเทศที่มีประชากรน้อย ตลาดจึงมีขนาดเล็ก ประกอบกับมีข้อจำกัดทางการค้าที่เคร่งครัดมาก เกี่ยวกับการกำหนดข้อบังคับในการนำเข้าเนื้อไก่ ซึ่งจะต้องเป็น ไก่ฮาลาลที่ผลิตถูกต้อง ตามหลักศาสนาอิสลาม โดยโรงฆ่าชำแหละแต่ละราย ต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานทางศาสนาอิสลาม ทั้งในประเทศผู้ผลิต และหน่วยงานของบรูไน อีกทั้ง รัฐบาลบรูไนยังมีมาตรการปกป้องอุตสาหกรรม การเลี้ยงไก่ในประเทศ โดยกำหนดให้ผู้นำเข้ารับซื้อไก่จากฟาร์มในประเทศในสัดส่วนที่รัฐบาลกำหนด โดยกระทรวงเกษตรบรูไนจะเป็นผู้ออกใบอนุญาตให้

ดังนั้นทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในบรูไน ควรจะเป็นไปในลักษณะของการเข้าไปเจาะตลาดเนื้อไก่ในบรูไน โดยการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่บรูไนจัดขึ้นในแต่ละครั้ง ซึ่งจะเป็นการสร้าง โอกาสให้กับผู้ประกอบการไทยในการสมัครรับบริการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าเพื่อให้ได้รับการประทับตรา Brunei Premium Halal Brand เพื่อขยายตลาดส่งออกไปยังบรูไนในอนาคต เพราะปัจจุบันเนื้อไก่ไทยยังไม่ได้รับการรับรองด้านฮาลาลจากรัฐบาลบรูไน และตราเครื่องหมายฮาลาลของไทยก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับใน บรูไน ดังนั้น เนื้อไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง หรือไก่แปรรูปที่มีตรามาตรฐานสินค้าฮาลาลของไทยแล้ว ยังจำเป็นต้อง มีตราฮาลาลของประเทศบรูไนกำกับด้วย จึงจะสามารถส่งออกไปยังบรูไนได้ นอกจากนี้ รัฐบาลไทยควรสร้าง ช่องทางติดต่อกับรัฐบาลบรูไน หรือบริษัทนำเข้าท้องถิ่นของบรูไน เพื่อให้การเปิดตลาดเนื้อไก่ในบรูไนทำได้ง่ายขึ้น

ฟิลิปปินส์

เมื่อประเมินโอกาสสินค้าไก่เนื้อไทยในฟิลิปปินส์แล้ว พบว่า ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีความต้องการ บริโภคเนื้อไก่ และเนื้อสัตว์อื่นๆ ค่อนข้างสูง เนื่องจากประชากรมีจำนวนมาก และนิยมบริโภคเนื้อสัตว์ โดยเฉพาะเนื้อไก่และเนื้อหมู ซึ่งนิยมรับประทานกับข้าวเป็นอาหารหลัก แต่ทั้งนี้การผลิตเนื้อไก่ในประเทศ ฟิลิปปินส์ยังมีไม่เพียงพอกับการบริโภค ส่วนโอกาสด้านการลงทุน พบว่า รัฐบาลฟิลิปปินส์ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเมื่อเดือน มิ.ย.๕๕ BOI ฟิลิปปินส์ ได้ออกประกาศ Investment Priorities Plan ๒๐๑๒ ส่งเสริมการลงทุน ๑๓ สาขา ซึ่งมีสาขาธุรกิจการเกษตรและประมง รวมอยู่ด้วย อีกทั้ง ฟิลิปปินส์จะมีเขต free port Zone ทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนทำฟาร์มไก่เนื้อใน เขตดังกล่าวมากขึ้น เพราะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี

สำหรับอุปสรรคของไก่เนื้อไทยในฟิลิปปินส์ พบว่า การนำสินค้าไก่เนื้อเข้ามาในฟิลิปปินส์จะมีความยุ่งยาก เนื่องจากความเข้มงวดในการตรวจรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัย อีกทั้งรัฐบาลยังมีมาตรการปกป้อง สินค้าเกษตรในประเทศให้สามารถแข่งขันทางด้านราคากับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งฟิลิปปินส์ เคยใช้มาตรการห้ามนำเข้าสินค้าไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง และไก่แปรรูปจากไทย ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เนื่องจากปัญหา โรคระบาดไขหวัดนก แต่ล่าสุดฟิลิปปินส์ได้ยกเลิกมาตรการดังกล่าวแล้ว เมื่อ ๑๕ สิงหาคม ๕๕ ที่ผ่านมา

ดังนั้น ทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในฟิลิปปินส์ ควรจะเป็นไปในลักษณะของการเข้าสู่ตลาด ทั้งการค้าและการลงทุน โดยด้านการค้าผู้ประกอบการไทยต้องรักษาระดับมาตรฐานการผลิตไก่เนื้อให้ได้ ตามมาตรฐานที่ฟิลิปปินส์ต้องการ เนื่องจากฟิลิปปินส์มีโอกาสด้านการค้าสูง เพราะฟิลิปปินส์มีประชากรจำนวนมาก และผู้บริโภคส่วนใหญ่นิยมบริโภคเนื้อไก่ด้วย ส่วนด้านการลงทุนผู้ประกอบการไทยควรเข้าไป ลงทุนทำธุรกิจไก่เนื้อตั้งแต่การเลี้ยง การชำแหละ ตลอดจนถึงการแปรรูป โดยสร้างจุดเด่นในลักษณะของการเลี้ยงไก่เนื้อปลอดโรค ซึ่งมีโอกาสทำได้สูง เพราะฟิลิปปินส์มีลักษณะเป็นเกาะทำให้สามารถเลี้ยงไก่เนื้อ ปลอดโรคได้ ซึ่งขณะนี้บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ได้เข้าไปลงทุนในฟิลิปปินส์แล้ว ภายใต้ชื่อ “CPF Philippines Corporation” แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าด้านการค้า ยังมีอุปสรรคในเรื่องของมาตรการ ปกป้องสินค้าเกษตรในประเทศของฟิลิปปินส์อยู่ ดังนั้นในระยะแรกผู้ประกอบการไทยควรเน้นการเข้าไป ลงทุนในฟิลิปปินส์มากกว่าการค้า

มาเลเซีย

เมื่อประเมินโอกาสสินค้าไก่เนื้อไทยในมาเลเซียแล้ว พบว่า อุตสาหกรรมไก่เนื้อไทยเป็นอุตสาหกรรม ที่มีโอกาสและศักยภาพสูงในตลาดมาเลเซีย เนื่องจากชาวมาเลเซียมีความนิยม และมีความเชื่อมั่นในคุณภาพเนื้อไก่ของไทยมาก อีกทั้ง มาเลเซียยังมีความพร้อมที่จะเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมฮาลาลของโลก เพราะมี ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการสื่อสาร และเครือข่ายโลจิสติกส์ รวมทั้งมีนโยบายที่เอื้อแก่ภาคธุรกิจ และสามารถเข้าถึงตลาดโลกมุสลิมผ่าน FTAS ต่างๆ โดยเฉพาะในกรอบ ASEAN และคู่เจรจา ซึ่งปัจจุบันเริ่มมีบริษัทต่างชาติสนใจเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมฮาลาลของประเทศมาเลเซียแล้ว รวมทั้งบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ของไทยด้วย นอกจากนี้ มาเลเซียยังขาดแคลนวัตถุดิบ ต้องนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าเกษตรจากต่างประเทศเพื่อแปรรูป และเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อการส่งออก อีกทั้งยังขาดผู้เชี่ยวชาญ ด้านการปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์สัตว์ปีกด้วย

ส่วนอุปสรรคของสินค้าไก่เนื้อไทยในมาเลเซีย พบว่า มาเลเซียไม่อนุญาตให้รถบรรทุกสินค้าของไทย (รถ ๑๐ ล้อ) เข้าไปส่งสินค้าในมาเลเซีย โดยอ้างว่ารถไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทำให้ผู้ส่งออกไก่เนื้อ ของไทยต้องขนถ่ายสินค้าขึ้นรถมาเลเซียที่บริเวณชายแดนทำให้เกิดความล่าช้า

ในการขนส่ง ในขณะที่อุตสาหกรรมฮาลาลยังมีอุปสรรคในประเด็นของการจดทะเบียนรับรองสินค้าฮาลาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง จึงไม่จูงใจในการรับรองเป็นฮาลาล

ดังนั้น ทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในมาเลเซีย ควรจะเป็นไปในลักษณะของการเข้าสู่ตลาดมาเลเซียทั้งทางการค้าและการลงทุนในอุตสาหกรรมไก่เนื้อฮาลาล เพราะถึงแม้ว่ามาเลเซียจะขาดแคลน วัตถุดิบ แต่ไทยสามารถนำเข้าวัตถุดิบต่างๆ เช่น กากถั่วเหลือง ฯลฯ เข้ามาในมาเลเซียได้โดยไม่ต้องจ่ายภาษี ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมไก่เนื้อไทยได้ อีกทั้ง มาเลเซีย ยังมีโอกาสทางการตลาดอีกด้วย เนื่องจากผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นในคุณภาพของไก่เนื้อไทย ส่วนการที่มาเลเซียขาดแคลนแรงงานไทยก็สามารถนำเข้าแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์ สัตว์ปีกเข้าไปทำงานใน มาเลเซียได้ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการไก่เนื้อไทยต้องแสวงหาช่องทางเพื่อขยายความร่วมมือโดยใช้ประโยชน์และโอกาสจากการที่มาเลเซียเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมฮาลาลของโลก ตลอดจน ร่วมเป็นแกนนำกับมาเลเซียในการขยายความร่วมมือสาขาอุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อฮาลาลไปสู่ระดับ อาเซียนด้วย

สิงคโปร์

เมื่อประเมินโอกาสสินค้าไก่เนื้อไทยในสิงคโปร์แล้ว พบว่า สิงคโปร์มีการนำเข้าไก่แปรรูปจากไทยเป็น อันดับ ๑ และถือได้ว่าไก่แปรรูปของไทย เป็นสินค้าที่มีศักยภาพในตลาดสิงคโปร์ โดย NTUC FAIR PRICE ซุปเปอร์มาเก็ตของสิงคโปร์ ที่มีเครือข่ายทั่วประเทศ มีความต้องการสินค้าไก่แปรรูปที่มีคุณภาพจากไทย เพื่อขาย ให้กับลูกค้าตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับกลางอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ไก่แปรรูปของไทยยังมีอุปสรรคที่ว่า สิงคโปร์มีการนำเข้าไก่แปรรูปจากบริษัท CPF และ Golden Line เท่านั้น เนื่องจากมีมาตรฐานและคุณภาพสอดคล้องกับกฎระเบียบของสิงคโปร์ ซึ่งสิงคโปร์มีกระบวนการนำเข้าที่เข้มงวดและจัดทำในระดับมาตรฐาน ของโลก หากไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบ จะมีการส่งกลับทันที

ดังนั้นทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในสิงคโปร์ ควรจะเป็นไปในลักษณะของการเป็นพันธมิตร ทางการค้าระหว่างกัน เพราะไก่แปรรูปของไทยเป็นสินค้าที่มีศักยภาพในตลาดสิงคโปร์ และไทยควรรักษา คุณภาพการผลิตไก่แปรรูปของไทยให้ได้มาตรฐานของสิงคโปร์ อีกทั้ง ควรปรับปรุงมาตรฐานการผลิต ของบริษัทอื่นๆ ที่มีศักยภาพเพื่อให้สามารถส่งออกไปยังตลาดสิงคโปร์ได้เช่นกัน

อินโดนีเซีย

เมื่อประเมินโอกาสสินค้าไก่เนื้อไทยในอินโดนีเซียแล้ว พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ ๘๐-๘๕ ของอินโดนีเซียนับถือศาสนาอิสลาม และมีรายได้ค่อนข้างน้อย จึงนิยมบริโภคเนื้อไก่ซึ่งเป็นแหล่งโปรตีนที่มีราคาถูก ประกอบกับตลาดสินค้าอาหารฮาลาลของอินโดนีเซียมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมากไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ต่อปี ทั้งในด้านการผลิตและการบริโภค ส่วนด้านการลงทุน พบว่า

อินโดนีเซีย มีกฎหมายส่งเสริมการลงทุน โดยกำหนดให้เป็นบริษัทร่วมทุนที่ไทยสามารถถือหุ้นได้สูงสุดร้อยละ ๔๕ แต่ต้องใช้แรงงานอินโดนีเซียเท่านั้น อีกทั้งเมื่อ พ.ศ.๕๔ ประธานาธิบดีของอินโดนีเซียได้ประกาศแผนแม่บทการพัฒนาเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย ปี ๒๐๑๑-๒๐๒๕ (MP3EI) เพื่อเร่งแก้ไขข้อจำกัดในการพัฒนาเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย ซึ่งแผนแม่บทดังกล่าว มีวิสัยทัศน์ให้อินโดนีเซียเป็นเขตเศรษฐกิจ ๑ ใน ๑๐ ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ภายในปี ๒๐๒๕ มุ่งสร้างมูลค่าเพิ่ม ในเศรษฐกิจสาขาหลักของอินโดนีเซีย โดยแบ่งเป็น 5 ระเบียงเศรษฐกิจ (Corridor) และ ๑๑ อุตสาหกรรม ซึ่งหนึ่งในนั้นมีเมืองสุลาเวสี ที่เป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับ ปศุสัตว์ และเกษตรอาหารด้วย สำหรับอุปสรรคของไก่เนื้อไทยในอินโดนีเซีย พบว่า ด้านการค้าระหว่างกันนั้น ไทยไม่สามารถเปิดตลาดเนื้อไก่สดแช่เย็นแช่แข็งและไก่มีชีวิตในอินโดนีเซียได้ เพราะปัญหาการระบาดของไข้หวัดนก ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗

ดังนั้น ทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในอินโดนีเซีย ควรจะเป็นไปในลักษณะของการเข้าไปลงทุน ในอุตสาหกรรมไก่เนื้อฮาลาล เพราะอินโดนีเซียยังไม่เปิดตลาดเนื้อไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง และไก่มีชีวิตให้กับไทย แต่ด้านการลงทุนนั้น อินโดนีเซีย มีกฎหมายการลงทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรม การผลิตไก่เนื้อ อีกทั้ง ตลาดสินค้าอาหารฮาลาลของอินโดนีเซีย ยังมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงเป็น โอกาสดี ของผู้ประกอบการไทยที่จะเข้าไปร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการอินโดนีเซียในอุตสาหกรรมไก่เนื้อแบบครบวงจร

กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม (CLMV)

เมื่อประเมินโอกาสสินค้าไก่เนื้อไทยในกลุ่มประเทศ CLMV แล้ว พบว่า มีลักษณะคล้าย ๆ กัน คือ มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ล้วนเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในอุตสาหกรรมการผลิต ไก่เนื้อ ประกอบกับอัตราการจ้างงานยังอยู่ในระดับต่ำ และมีแรงงานจำนวนมาก ทำให้สามารถผลิตเนื้อไก่ และผลิตภัณฑ์ได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าคู่แข่ง ส่วนด้านการลงทุน พบว่า กลุ่มประเทศ CLMV จัดเป็นประเทศ ด้อยพัฒนา ได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากร หรือ GSP จากประเทศต่างๆ ได้แก่ EU ญี่ปุ่น แคนาดา และออสเตรเลีย สินค้าส่งออกจากกลุ่มประเทศ CLMV จึงได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีศุลกากร ช่วยเพิ่ม ศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรม การผลิตไก่เนื้อในประเทศ CLMV ได้ อีกทั้ง รัฐบาลของกลุ่มประเทศ CLMV มีนโยบายสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเน้นด้านการเกษตร จึงเอื้อต่อการเข้าไปลงทุน ในอุตสาหกรรมไก่เนื้อแบบครบวงจรในกลุ่มประเทศเหล่านี้ นอกจากนี้ ยังพบว่าเทคโนโลยีการผลิต ของกลุ่มประเทศ CLMV ยังล้าสมัย ระบบการจัดการฟาร์มยังไม่ได้มาตรฐาน และต้องพึ่งพาการนำเข้า พ่อ-แม่พันธุ์ไก่เนื้อจากไทยอีกด้วย สำหรับประเทศลาว ไทยมีการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งไปยังลาวมากที่สุด ในกลุ่มอาเซียน สะท้อนว่าลาวยังมีความต้องการนำเข้าไก่สดแช่เย็นแช่แข็งอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดง

ให้เห็นว่า ศักยภาพและโอกาสที่จะเข้าไปลงทุนในลาวมีสูงกว่ากัมพูชา พม่า และเวียดนาม ส่วนอุปสรรคของไก่เนื้อไทย พบว่า ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์พื้นฐานของกลุ่มประเทศ CLMV ยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร ส่งผลให้ต้นทุน สาธารณูปโภคอย่างน้ำ และไฟฟ้าค่อนข้างสูง

ดังนั้น ทิศทางในอนาคตของไก่เนื้อไทยในกลุ่มประเทศ CLMV ควรจะเป็น ไปในลักษณะของการเข้าไป ลงทุนขยายฐานการผลิตในกลุ่มประเทศ CLMV แล้วส่งผลผลิตเนื้อไก่ไปขายต่อยังประเทศที่ ๓ เนื่องจาก กลุ่มประเทศ CLMV มีต้นทุนถูกทั้งในแง่วัตถุดิบ และแรงงาน ตลอดจนสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากประเทศ ที่พัฒนาแล้ว เป็นโอกาสสำคัญของธุรกิจไก่เนื้อไทย นอกจากนี้ กลุ่มประเทศ CLMV ยังมีโครงสร้างการลงทุน ที่ไม่ซับซ้อน จำนวนคู่แข่งยังมีน้อย อีกทั้ง รัฐบาลยังให้การสนับสนุนการลงทุนด้านการเกษตรอีกด้วย ประกอบกับไทยมีศักยภาพการผลิตเนื้อไก่เหนือกว่ากลุ่มประเทศเหล่านี้ เพราะมีเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย และมีระบบการจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐานสากล การเข้าไปลงทุนของไทยจึงเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มประเทศ CLMV เนื่องจากไทยสามารถช่วยพัฒนาศักยภาพการผลิตเนื้อไก่ให้กับกลุ่มประเทศ CLMV ได้

การพัฒนานวัตกรรมการผลิตไก่เนื้อสายพันธุ์ KKV 1

ปัจจุบันคนไทยหันมาสนใจเรื่องสุขภาพมากยิ่งขึ้น ขณะที่ไก่ที่คนทั่วไปรับประทานนั้น ถือเป็นอาหารหลักบนโต๊ะอาหาร มีพิวรีนสูง ประมาณ ๖ มิลลิกรัมต่อกรัม (สารชนิดนี้เมื่อกินเข้าไปแล้วจะย่อยสลายกลายเป็นกรดยูริก) ทำให้ผู้บริโภคจำนวนไม่น้อยมีปัญหา มีกรดยูริกสูง หลายคนจำเป็นต้องบริโภคน้ำที่ขุ่นๆ ที่ชอบ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยนายมนต์ชัย ดวงจินดา นักวิชาการคณะเกษตรศาสตร์ จึงได้ทำการวิจัยเพื่อที่จะพัฒนาพันธุ์ไก่ให้มีกรดยูริกต่ำ รวมทั้งไขมัน และคอเลสเตอรอลต่ำด้วย โดยการนำไก่พื้นเมืองพันธุ์ซี ซึ่งเป็นไก่ที่มีขนสีขาว มาผสมกับไก่พันธุ์ปกติ และใช้เทคโนโลยีชีวภาพมาทำเครื่องหมายพันธุกรรม โดยการเจาะเลือดดูพันธุกรรมของไก่ก่อน โดยไก่จะต้องมีระดับเลือดที่ร้อยละ ๒๕ และใช้กระบวนการทางเทคโนโลยีชีวภาพพัฒนาเพื่อให้ได้ไขมันและยูริกต่ำ โดยไก่ที่เข้าสู่กระบวนการนี้ จะต้องมียูริกตั้งแต่ ๑ วัน ซึ่งต้องใช้เวลาดี๋ยประมาณ ๓๕ วันก็สามารถนำไปจำหน่ายได้ โดยคณะวิจัยได้ดำเนินการเรื่องนี้มาประมาณ ๗ ปี ก่อนจะประสบความสำเร็จเมื่อปี ๒๕๕๘ ปัจจุบันนี้ ได้ไก่ไทยที่เรียกว่า ไก่ ๑ โลว์ (Low) โดยโลว์แรกคือ พิวรีน หรือยูริกโลว์ที่ ๒ คือ ไขมันต่ำ และโลว์ที่ ๓ คือ คอเลสเตอรอลต่ำ โดยไก่พันธุ์นี้มียูริกต่ำกว่าไก่ในท้องตลาดประมาณ ๓ เท่า คือ มียูริกเพียง ๒ มิลลิกรัมต่อกรัม ถือว่าไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ที่จะบริโภคไก่ (สำนักพิมพ์ไทยรัฐ, ๒๕๖๑:๑)

ในปี ๒๕๖๑ ไก่พันธุ์ ๓ โหลว์ ผลิตได้สัปดาห์ละ ๒,๐๐๐ ตัว โดยมีเป้าหมายที่จะผลิตให้ได้ตรงความต้องการของตลาดที่ให้ความสนใจกับไก่พันธุ์นี้จำนวนมาก คือ สัปดาห์ละ ๒ หมื่นตัว และมีเป้าหมายที่จะนำไก่ดังกล่าว ไปแปรรูปเป็นอาหารสำหรับคนที่ต้องการทำสปา หรือลดน้ำหนัก เนื่องจากไก่นี้มีรสชาติดี แต่ไม่มีผลกระทบต่อร่างกาย นอกจากนี้ จะส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงไก่ ๓ โหลว์ ให้ได้ ๑ แสนตัวต่อปี ในราคาขายราคาตัวละ ๑๐๐ บาท หากชุมชนใดผลิตไก่พันธุ์นี้ได้ ๑ แสนตัวต่อปี จะสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกร และชุมชนปีละ ๑๐ ล้านบาท ซึ่งจะส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน จะมีรายได้ดีกว่าปลูกพืชทางการเกษตร ซึ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น ร่วมกับ บริษัท ประชาธิรัฐสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด กำลังขยายไก่พันธุ์ ๓ โหลว์ ไปสู่เกษตรกร ซึ่งเกษตรกรและผู้บริโภคจะได้ประโยชน์จากไก่พันธุ์นี้อย่างมาก เวลานี้เริ่มมีการวางขายในตลาด พื้นที่ จ.ขอนแก่น และจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้ง โรงแรมในพื้นที่หลายแห่งนำไก่พันธุ์นี้ไปทำข้าวมันไก่ขายอย่างแพร่หลายและได้รับความนิยมจากผู้บริโภคอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีประวัติป่วยเป็นโรคเกาต์ ซึ่งเป็นโรคที่มีสาเหตุหนึ่งมาจากการที่ร่างกายมีกรดยูริกในเลือดสูง

แผนภาพที่ ๓-๑ ไก่ ๓ โหลว์ ที่มีการพัฒนาสายพันธุ์โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นและดำเนินงานด้านการส่งเสริมโดยกลุ่มประชาธิปไตยสามัคคีขอนแก่น

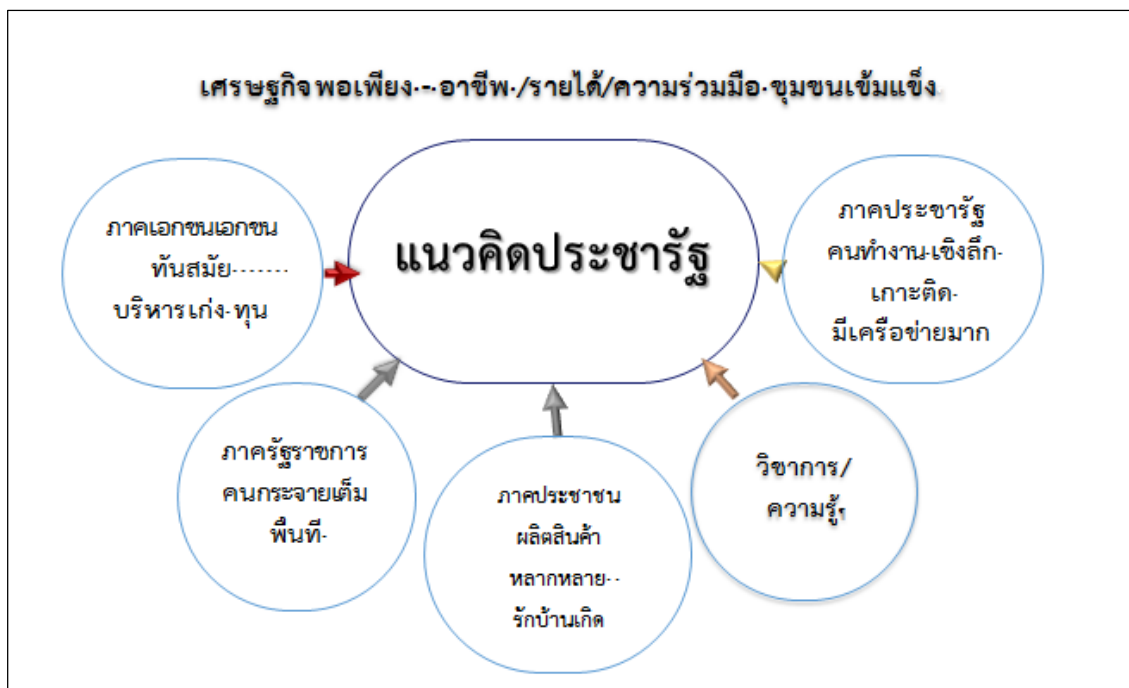

ที่มา : สำนักข่าวสปริงนิวส์, ๒๕๖๑ : ๑

แนวความคิดในการสร้าง “พลังประชารัฐ”

จากการที่รัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการในหลายมาตรการ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนผู้มีรายได้น้อย ทั้งทางด้าน การลดต้นทุนการผลิต การให้ความรู้ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต และการใช้แนวคิด "ประชารัฐ" มาเป็นตัวการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยกลไกความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งนี้ “ประชารัฐ” คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งมาช่วยกันแก้ปัญหา และคิดหาทางสร้างอนาคตให้ประเทศไทยผ่าน โครงการสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งมั่นลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันตามหลักการประสานพลังทางสังคม ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๓-๒ แนวคิดประชารัฐ

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน, ๒๕๖๑ : ๑-๓

รัฐบาลมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ สร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุมทั่วประเทศโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศในเรื่อง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ รับทราบการแต่งตั้งคณะกรรมการภาครัฐและภาคเอกชน ๑๒ คณะ

ประกอบด้วย กลุ่ม Value Driver 7 คณะ และกลุ่ม Enable Driven 5 คณะ เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย
 สานพลังประชารัฐของรัฐบาล ซึ่งคณะกรรมการทั้ง ๑๒ คณะ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการในลักษณะหุ้นส่วนภาครัฐ เอกชน และประชาชน

๒. เน้นกิจกรรมที่เป็น Action Based

๓. ครอบคลุม ๔ เสาหลัก คือ ธรรมาภิบาล นวัตกรรมและผลิตภาพ การยกระดับคุณภาพ
 ทูมมนุษย์ และการมีส่วนร่วมในความมั่งคั่ง

๔. ภาคเอกชนนำ โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุน

แนวคิดประชารัฐ เป็นการเอาจุดเด่นของแต่ละภาคส่วนมารวมกัน ๕ ภาคส่วน
 มาทำการบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนสังคมไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ใน
 ยุทธศาสตร์ชาติ โดยประกอบด้วยภาคต่างๆ คือ

๑. ภาคราชการ จุดเด่น คือ มีคนมากกระจายอยู่เต็มพื้นที่ มีองค์ความรู้ มีงบประมาณ
 และบทบาทหน้าที่ตามลักษณะงานที่รับผิดชอบ

๒. ภาคเอกชน จุดเด่น คือ ทันสมัย บริหารจัดการเก่ง มีทุนที่คล่องตัว

๓. ภาคประชาชน จุดเด่น คือ มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า รักบ้านเกิด

๔. ภาควิชาการ จุดเด่น คือ มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี การค้นคว้าวิจัยเพื่อต่อยอด

๕. ภาคประชาสังคม จุดเด่น คือ ทำงานเชิงลึก เกะกะติด มีเครือข่ายมาก

ภารกิจสำคัญของรัฐบาลในอนาคต คือการสร้างฐานรากประเทศสู่อนาคตตามแนวทาง
 “ไทยแลนด์ ๔.๐” ซึ่ง ๑ ใน องค์ประกอบหลัก คือ การขับเคลื่อนประเทศผ่านกลไก “ประชารัฐ”
 จะต้องมุ่งทำงานแบบบูรณาการ ให้เกิดการเชื่อมโยง ประสานสอดคล้องกัน เพราะปัญหาของหลายภาคส่วน
 ล้วนมีความเกี่ยวข้องและมีผลกระทบซึ่งกันและกันปัญหาสาธารณสุขของประเทศมีความสลับซับซ้อน
 มากขึ้น หลายฝ่ายจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือผนึกกำลังระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในภาครัฐ
 ด้วยกันเองและระหว่างภาครัฐกับภาคส่วนอื่นๆ ในสังคมมากขึ้น

ในการบริหารแบบเดิมนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจจะคุ้นชินกับการบริหารราชการในลักษณะ
 บนลงล่าง แต่จากนี้ประเทศต้องบริหารงานทั้ง ล่างขึ้นบน/บนลงล่าง ทั้งในแนวตั้งและแนวนอน
 จึงจำเป็นต้องมองและคิดแบบองค์รวมหรือการเชื่อมโยงผสมผสานกัน (Matrix) โดยใช้กลไก
 ประชารัฐควบคู่กันไป ใช้ความต้องการประชาชนเป็นตัวตั้ง เน้นการมีส่วนร่วม หน่วยงานภาครัฐ
 ต้องไปช่วยสะท้อนความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด ยุทธศาสตร์ประชารัฐของรัฐบาลนี้
 จะเป็นความร่วมมือกันในเชิงสร้างสรรค์ดึงเอาจุดแข็งที่แต่ละภาคส่วนมี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ
 ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มาช่วยกันสร้างพลังในการทำความดีเพื่อชาติในส่วนรวม

เป้าหมายหลักของพลังประชารัฐ คือ การสร้างรายได้ให้ชุมชน และ การที่ประชาชนมีความสุข โดยแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มงาน ประกอบด้วย กลุ่มงานด้านการเกษตร กลุ่มงานด้านการแปรรูป และกลุ่มงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้วยการใช้ ๕ กระบวนการ คือ

๑. การเข้าถึงปัจจัยการผลิต
 ๒. การสร้างองค์ความรู้
 ๓. การตลาด
 ๔. การสื่อสารสร้างการรับรู้เพื่อความยั่งยืน และ
 ๕. การบริหารจัดการ
- ผังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๓-๓ กลยุทธ์การดำเนินงาน พลังประชารัฐ

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน, ๒๕๖๑ : ๑๑

แนวความคิดในการสร้างวิสาหกิจเพื่อสังคม

วิสาหกิจเพื่อสังคม จะทำหน้าที่ขับเคลื่อนพลังประชารัฐ ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีการกำหนดหลักการและแนวความคิดในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

๑. มีเป้าหมายหลักเพื่อสังคมไม่ใช่เพื่อกำไรสูงสุด
๒. เป็นรูปแบบธุรกิจที่รายได้หลักมาจากการให้คำปรึกษาแก่ธุรกิจชุมชนไม่ใช่เงินจากรัฐหรือเงินบริจาค

๓. กำไรต้องนำไปใช้ขยายผลไม่ใช่มุ่งผลเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

๔. บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

๕. จัดทะเบียนเป็นรูปแบบบริษัท

กลุ่มงานหรือกลุ่มกิจการที่เป็นเป้าหมายการดำเนินงาน เพื่อสร้างรายได้ที่ยั่งยืนตามกรอบคิดของคณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ และบริษัท ประชารัฐรักสามัคคี จำกัด มี ๓ กลุ่ม คือ

๑. การเกษตร เป็นการสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน อาจเป็นพืชผลจากไร่ นา สวน ผลไม้พันธุ์ประมง ปศุสัตว์ ที่ผูกโยงกับอัตลักษณ์ คุณค่าในทางหนึ่งทางใด เช่น ประวัติศาสตร์ชุมชน หรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน สายพันธุ์ที่เป็นเอกลักษณ์ รสชาติที่โดดเด่น เป็นผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์ปลอดภัย ปลูกหรือเลี้ยงด้วยระบบอินทรีย์ การดูแลเป็นพิเศษโดยใส่ใจต่อประโยชน์สูงสุดของผู้บริโภค รวมทั้งการดูแลสิ่งแวดล้อม เป็นต้น สามารถผูกเรื่องเป็นตำนานเรื่องเล่าให้เห็นคุณค่าที่แตกต่างได้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์เกษตรจากระบบคุณภาพต่างๆ เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS : Participatory guarantee system) มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ที่พัฒนาขึ้น โดยสหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (IFOAM : International Federation of Organic Agriculture Movements) มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP : Good Agriculture Practices) มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร(มาตรฐาน “Q”) เป็นต้น รวมถึงการสะสมชื่อเสียงของเกษตรกรในการดูแลผลิตภัณฑ์ของตนให้ดีพร้อมในทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ

๒. การแปรรูป (SMEs/OTOP)เป็นการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบที่มีอยู่ในพื้นที่ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์เกษตรทุกกลุ่ม (เกษตร ปศุสัตว์ ประมง) วัตถุดิบจากธรรมชาติอื่นที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากกระบวนการแปรรูป ถนนอาหารหรือปรับ-ปรุงรสชาตในแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป การผลิตงานฝีมือจากทักษะภูมิปัญญาชุมชน-ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นข้าวของเครื่องใช้ประดับตกแต่ง เครื่องแต่งกาย ของฝากของที่ระลึก ซึ่งปรับเปลี่ยนจากผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ผลิตเพื่อบริโภค-เพื่อใช้ในครัวเรือน ในชุมชนท้องถิ่น ให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคจากภายนอกจนสามารถเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงสร้างรายได้แก่คนในชุมชน ได้มากขึ้น ตัวอย่างที่เด่นชัด คือ ผลิตภัณฑ์โอท็อป ผลิตภัณฑ์จากผู้ประกอบการ SMEsหลายรายที่เติบโตอย่างมากจากการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการผลิต การทำบรรจุภัณฑ์ การจัดการทางการตลาดที่เหมาะสม

๓. การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนได้ประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเอง ทั้งที่เป็นการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่ชุมชนมีอยู่ หรือการท่องเที่ยวที่ชุมชนสร้างขึ้นสร้างขึ้นเชื่อมโยงกับการสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา การประกอบอาชีพ วิถีชีวิตพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เป็นต้น โดยสร้างความเชื่อมโยง

กิจกรรมการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน คือ มีแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว มีบริการมัคคุเทศก์นำเที่ยว มีร้านอาหารหรือบริการตามสั่ง มีบริการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นที่เหมาะสม เช่น จักรยานหรือเรือให้เช่า มีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่น่าสนใจ มีร้านจำหน่ายของฝาก-ของที่ระลึก รวมทั้งระบบการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน เช่น โปรแกรมนำเที่ยว ราคา สถานที่ติดต่อ การรักษาความปลอดภัย-การรักษาพยาบาลพื้นฐาน ซึ่งเป็นไปตามศักยภาพของชุมชนและควรต้องมีความพร้อมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวอยู่พอสมควร เพื่อให้มีแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว มาใช้บริการและจับจ่ายสร้างรายได้ให้กับชุมชน

๔. กระบวนการที่ดำเนินการ รูปแบบของวิสาหกิจเพื่อสังคมที่ บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคี จำกัด ดำเนินการ คือ การเป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาตลอดเส้นทางของกระบวนการดำเนินธุรกิจแก่ชุมชนและผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายจากต้นทาง กลางทาง และปลายทาง รูปธรรมหนึ่งคือการพัฒนาแผนธุรกิจที่คาดหวังประสิทธิผลในการสร้างรายได้เพิ่มของชุมชนและกิจการทั้ง 3 กลุ่มงานที่บริษัทฯ เข้าไปร่วมพัฒนา ครอบคลุม การเข้าถึงปัจจัยการผลิต การสร้างองค์ความรู้ การตลาด การสื่อสาร เพื่อสร้างการรับรู้ที่ยั่งยืน และการบริหารจัดการ โดยในส่วนของการขายสินค้าและบริการอาจเป็นไปได้ในกรณีที่เป็นการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการจัดจำหน่าย และการสนับสนุนตาม

๔.๑ การเข้าถึงปัจจัยการผลิต หมายถึง การเข้าถึงทั้งด้านทรัพยากรและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน

๔.๒ การสร้างองค์ความรู้ หมายถึง ทั้งความรู้จากในชุมชนและการส่งเสริมความรู้ในการผลิตและพัฒนาธุรกิจเพื่อสร้างประโยชน์ต่อยอด

๔.๓ การตลาด มีวัตถุประสงค์ให้เกิดการพัฒนาแบบบูรณาการ ตั้งแต่การวิเคราะห์ตลาดไปจนถึงช่องทางการขายใหม่ๆ

๔.๔ การสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ที่ยั่งยืน เพื่อส่งเสริมความภาคภูมิใจภูมิปัญญาและความเป็นชุมชน ตัวผลิตภัณฑ์และบริการที่ชุมชนมีอยู่ คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างความยอมรับ โดยเป็นผู้บริโภคและใช้สินค้าที่ผลิตได้ การช่วยสร้างการยอมรับในตราสินค้า (การสร้างแบรนด์ : Branding) และหาช่องทางการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อท้องถิ่นและสื่อระดับประเทศ

๕. การบริหารจัดการ ครอบคลุมทั้งด้านต้นทุน บัญชี และการบริหารความเสี่ยง ในกระบวนการพัฒนาทั้ง ๕ ด้าน เปรียบกระบวนการขับเคลื่อนดังกล่าว เสมือนฟันเฟืองของกลไกการทำงานของเครื่องจักรที่ต้องสอดประสานเกี่ยวพันกัน ส่งผลต่อกันและกัน โดยทั้ง ๕ ฟันเฟืองจะขับเคลื่อนไปด้วยรูปแบบของวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE)

เนื่องจากวัตถุประสงค์สำคัญของการสานพลังประชารัฐ คือ การลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนมากอยู่ในชุมชนชนบทและมีอาชีพพื้นฐานด้านเกษตรกรรม เป้าหมายมุ่งเน้นที่การสร้างอาชีพ รายได้เพิ่มขึ้นและประชาชนมีความสุข จึงยึดถือชุมชนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาในการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้และการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองตอบตามนโยบายของรัฐบาล ในการสร้างพลังประชารัฐในการพัฒนาชุมชนและยกระดับรายได้ของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น เกิดจากโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐเป็นโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ของรัฐบาลเพื่อให้ประชารัฐที่ประกอบด้วย ๕ ภาคส่วนประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ผนึกกำลังช่วยกันแก้ปัญหาและสร้างรายได้ที่ยั่งยืนแก่ประชาชนและชุมชนสามารถลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคน ประชาชนเพื่อเป้าหมายสร้างรายได้ชุมชน ประชาชนมีความสุข และประเทศมีความมั่นคงมั่งคั่ง โดยมีการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม โดยจัดตั้งขึ้นในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ มีทุนจดทะเบียน ๔ ล้านบาท โดยในปัจจุบันได้มีการดำเนินงานด้านการขับเคลื่อนและคัดเลือกชุมชนเป้าหมาย ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐ (คสป.) จังหวัดขอนแก่น จำนวนทั้งหมด ๒๘ กลุ่มเป้าหมาย เป็นชุมชนที่มีกิจกรรมที่สามารถพัฒนาได้ใน ๓ เรื่อง คือ (Khonkaenlink, ๒๕๖๐ : ๑)

๑. ด้านการเกษตร ๘ กลุ่ม (๑๖ ผลิตภัณฑ์) : มีรายได้ ๑,๖๑๐,๐๐๐บาท เช่น กลุ่มข้าวทับทิมชุมแพ สหกรณ์โคนมขอนแก่น (อ.เมือง) ผักปลอดภัย (อ.ซำสูง อ.เมือง) ข้าวโพด (บ้านฝาง)

๒. ด้านแปรรูป/OTOP/SMEs ๑๐ กลุ่ม (๒๕ ผลิตภัณฑ์) มีรายได้ ๓๐,๕๔๕,๐๐๐ บาท เช่น ผ้าไหมคุ้มสุโข (อ.ชนบท) ผ้าไหมอีรี่ (อ.มัญจาคีรี) แปรรูปข้าวกับทับทิม (อ.ชุมแพ) กลุ่มแปรรูปน้ำมะนาว (อ.บ้านไผ่) กลุ่มตัดเย็บ (อ.บ้านไผ่)

๓. ด้านท่องเที่ยวโดยชุมชน ๘ ชุมชน (๑๕ ผลิตภัณฑ์/สินค้าบริการ) มีรายได้ ๘๖๔,๐๐๐ บาท เช่น หมู่บ้านสูงอง (อ.น้ำพอง) ท่องเที่ยวเกษตรเชิงวิถี (อ.ภูผาม่าน) หมู่บ้านเต่า (อ.มัญจาคีรี)

บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ได้ดำเนินการผลักดันการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ โดยประสานงานกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ทำการผลิตลูกเจี๊ยบ KKU 1 เพื่อควบคุมสายพันธุ์ให้ได้มาตรฐาน จากนั้นทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจะคัดเลือกชาวบ้านที่จะเลี้ยงไก่เหล่านี้ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และบริษัทฯ

จะดูแลต้นทุนลูกเจี๊ยบและอาหารให้ก่อน จากนั้นเมื่อนำไก่อายุ ๕ สัปดาห์มาขายคืนที่บริษัทฯ ก็จะหักต้นทุนออกไป โดย ๑ รอบการเลี้ยงจำนวน ๓๕๐ ตัวระยะเวลา ๕ สัปดาห์ จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรประมาณ ๗ พันบาท หรือ หากทำได้ ๕-๑๐ รอบต่อปี จะมีรายได้ ๖-๗ หมื่นบาท ซึ่งนับเป็นรายได้เสริมที่ยั่งยืนให้กับเกษตรกร ทั้งนี้ บทบาทของประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น ได้ประสานผลักดันผลผลิตจากงานวิจัย ด้วยประสบการณ์ทางการตลาด ทำให้เนื้อไก่ถูกต่อยอดภายใต้ตราสินค้า “พรีเมียมซิกเก้น” ใน ๒ ลักษณะคือ ไก่แซ่แข็ง และไก่ย่างเขาสวนกวางแซ่แข็ง โดยเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสู่ วิลล่า มาร์เก็ต และ ฟู้ดแลนด์ ช่วยให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าได้ง่ายขึ้น ซึ่งการทำงานเช่นนี้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง และพร้อมที่จะเป็นต้นแบบให้ประชารัฐอื่นๆ นำนวัตกรรมมาเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรและปศุสัตว์ จากการทำงาน 1 ปีที่ผ่านมา ยังมีหลายเรื่องที่ต้องการการสนับสนุน ทั้งเงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อต่อยอดโครงการไปสู่พรีเมียมปีฟ หรือเนื้อโคขุน และการสนับสนุนจากผู้บริโภคที่เลือกซื้อพรีเมียมซิกเก้น สร้างความต้องการของผู้บริโภค สร้างตลาดที่ใหญ่ขึ้น โดยเฉพาะตลาดส่งออก ด้วยเป็นผลิตภัณฑ์ที่ตอบเทรนด์สุขภาพที่ทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญ ปัจจุบัน มีชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการหลายสิบราย และมีอีกจำนวนมากที่อยากจะเข้าร่วม แต่ยังคงรอให้มีตลาดพร้อมที่จะรองรับผลผลิตก่อน ในขณะเดียวกันก็ต้องรอการผลิตลูกเจี๊ยบที่พอต่อความต้องการอีกด้วย (สำนักพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, ๒๕๖๑ : ๑)

กิจการขนาดใหญ่ที่ให้การส่งเสริมทางการตลาด สำหรับไก่เนื้อที่เกษตรกรผลิตได้ ได้แก่ ร้านเลมอนฟาร์ม ซึ่งเป็นองค์การของสมาชิกและผู้บริโภค ที่ร่วมกันสร้างขึ้นมา ให้เป็นกลไกเชื่อมโยงผู้บริโภค และเกษตรกรผู้ผลิตในชนบทถึงกัน และช่วยเหลือกันในการสร้างสุขภาพเสริมชุมชน สืบสานวัฒนธรรม ด้วยหวังจะมีส่วนเอื้อให้เกิดสุขภาพดีของเราและของสังคมมากยิ่งขึ้น (Lemon Farm, 2562:1) นอกจากนั้น ร้าน ค่ำมั่ว ซึ่งเป็นกิจการเฟรนไชน์ ที่มีสาขาในประเทศไทยมากกว่า ๗๐ สาขา และในต่างประเทศ ทั้งในกรุงเวียงจันทน์ พนมเปญ และย่างกุ้ง ก็ได้มีการดำเนินกิจการเช่นกัน ก็ได้มีการลงนามทำสัญญากับ บริษัท ประชารัฐสามัคคี ขอนแก่น จำกัด ในการทำตลาดไก่ ๓ โล้ว เพื่อออกจำหน่ายในร้านของตน สำหรับร้านไก่ย่างเขาสวนกวาง และภัตตาคาร S&P ก็ได้สนใจในการรับไก่ ๓ โล้ว มาเป็นวัตถุดิบเพื่อใช้ผลิตอาหารเช่นกัน (ธนัท โฆษะวิสุทธิ, ๒๕๖๒ : การสัมภาษณ์)

แผนภาพที่ ๓-๔ การพัฒนาตราสินค้าเพื่อส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ โดย บริษัท บริษัท ประชารัฐ
รักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

ที่มา : สำนักพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, ๒๕๖๑ : ๑

แนวทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมเกษตรกรให้ยอมรับนวัตกรรมการเลี้ยงไก่ ๓ โลว์ ซึ่งบริษัทฯ ทำหน้าที่เป็นแกนกลาง โดยการเชื่อมประสานระหว่างภาคการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เข้าเป็นเนื้อเดียวกัน เป็นไปตามปรัชญาการก่อตั้ง บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน และประชาชนมีความสุข บนพื้นฐานของการพัฒนา ๓ ด้าน คือ ด้านการเกษตร ด้านการแปรรูป และด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้วยกระบวนการ ๕ กระบวนการ ประกอบด้วย

๑. การเข้าถึงปัจจัยการผลิต
๒. การสร้างองค์ความรู้
๓. การตลาด
๔. การสื่อสารสร้างการรับรู้เพื่อความยั่งยืน และ
๕. กระบวนการบริหารจัดการ

ในส่วนของการปฏิบัติการนั้น แบ่งออกเป็น บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด และ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด ซึ่งมีทั้งหมด ๗๖ แห่ง ด้วยการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการ และเน้นหนักไปที่ ๕ ภาคีประกอบด้วย

๑. รัฐ
๒. เอกชน
๓. นักวิชาการ
๔. ประชาสังคม และ
๕. ประชาชนทั่วไปที่อยู่ในพื้นที่

โดยใช้วิธีการสร้างความโปร่งใส หลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน โดยการเข้าช่วยเหลือธุรกิจชุมชนที่มีความประสงค์จะขอรับการสนับสนุน โดยไม่มุ่งหวังผลประโยชน์แก่ธุรกิจของผู้ถือหุ้นหรือกรรมการบริษัท สำหรับเงินตอบแทนที่ได้รับจากการดำเนินงาน ให้ใช้เป็นประโยชน์กับชุมชนโดยไม่นำมาเป็นผล ซึ่งควรพิจารณาใช้ใน ๓ เรื่อง คือ

๑. นำมาใช้เป็นเงินสำรอง
๒. ใช้เพื่อการขยายกิจการช่วยชุมชนใหม่ๆ และ
๓. ใช้เพื่อการสร้างสาธารณะประโยชน์

การพัฒนานวัตกรรมใกล้ ๓ โหล้ว ตามหลักการบริหารงานของบริษัทฯ ที่ให้ความสำคัญต่อ ๕ ภาคี มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑. รัฐ

รัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้กำหนดนโยบายในการส่งเสริมกิจการบริษัทฯ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สังคมและชุมชนขนาดเล็กในพื้นที่ต่างๆ ดังรายละเอียดที่ได้แสดงไว้แล้วข้างต้น ซึ่งในกรณีของจังหวัดขอนแก่นนั้น ได้มีการจดทะเบียนในรูปของบริษัทขึ้น มีการแต่งตั้งประธานและคณะกรรมการตามข้อบังคับของกฎหมาย ประกอบธุรกิจแปรรูปสินค้า OTOP ทางเกษตรภายใต้การประชุมของจังหวัดขอนแก่น โดยนายกำธร ถาวรสถิต ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ปรากฏผลให้เกิดบริษัทฯ อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดขอนแก่นเป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบ

๒. เอกชน

การระดมทุนจดทะเบียนในการจัดตั้งบริษัทฯ เป็นจำนวนเงิน ๔ ล้านบาท และเป็นการชำระหุ้นแบบเต็มจำนวน ได้จากบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ ๑ ล้านบาท ธนาคารกรุงเทพ ๓๕๐,๐๐๐.- บาท ที่เหลือเป็นยอดเงินระดมหุ้นในพื้นที่จำนวน ๒,๖๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะภาคเอกชนที่ถือว่ามีศักยภาพและความพร้อม ทั้งจากหอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว หรือในนามองค์กรธุรกิจ เช่น ช.ทวีดอลลาเลียนจำกัด (มหาชน) โฆษะกรู๊ป รวมทั้งในนามส่วนตัวของนักธุรกิจในจังหวัดขอนแก่น

ที่ต่างแสดงความจำนงร่วมลงทุนเข้ามาเป็นจำนวนมาก จนต้องขอชะลอการระดมทุนเนื่องจากจะเกินทุนจดทะเบียนที่ต้องการ ส่วนภาคราชการและสถาบันวิชาการในการกำกับของรัฐ ที่แม้จะมีข้อจำกัดในแง่ระเบียบที่ไม่สามารถเข้ามาถือหุ้นได้ แต่ก็ยินดีเสียสละเข้ามามีส่วนร่วม เสมือนเป็นการบริจาคเงินเพื่อให้ บริษัทฯ ได้เกิดขึ้นตามแผนงานที่ทุกภาคส่วนร่วมกันกำหนด (Esanbiz, 2018:1) โดยมี นายชาติชาย โฆษะวิสุทธิ ทำหน้าที่ประธาน บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี ขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ซึ่งในการประชุมผู้ถือหุ้น ได้มีมติเลือกคณะกรรมการบริษัท จำนวน ๑๕ คน (ยกเว้นฝ่ายราชการที่ในระเบียบการระจัดตั้งบริษัทกำหนดไว้ว่าไม่ให้เข้าร่วมเป็นกรรมการ) มีคณะกรรมการผู้มิอำนาจลงนามแทนบริษัทจำนวน ๓ ใน ๕ คน [บริษัทประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด, ๒๕๖๒ : ๑)

๓. นักวิชาการ

รศ.บัญญัติ เหล่าไพบูลย์ รอง ผอ.ศูนย์เครือข่ายวิจัยและพัฒนาด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ (ไก่พื้นเมือง) คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นปรับปรุงพันธุ์ลูกผสมไก่พื้นเมืองได้พันธุ์ใหม่ “KKU1” หรือ “ไข่มุกอีสาน ๒” ยูริคต่ำ ไขมันน้อย เนื้อเหนียวแน่นนุ่ม เลี้ยงง่าย โดยได้พัฒนาไก่สายพันธุ์พื้นเมืองแท้ คือ พันธุ์ไก่ประดู่หางดำ (มข ๕๕) และ ไก่ซี (KKU12) เป็นไก่สายพันธุ์ใหม่ที่พัฒนาขึ้นจากไก่พื้นเมืองคือ ไก่ซี ซึ่งมีขนสีขาว ผสมกับไก่ทางการค้า ได้ลูกออกมาพร้อมคัดเลือกให้เป็นสายพันธุ์แท้ได้อีก ๔ สายพันธุ์ เรียกว่า ไก่ไทย (KKU50) ประกอบด้วยพันธุ์แก่นทอง สร้อยนิล สร้อยเพชร และ ไข่มุกอีสาน แล้วนำมาปรับปรุงพันธุ์ใหม่ ด้วยการนำไก่ทั้ง ๔ สายพันธุ์ไปผสมกับไก่พันธุ์พื้นเมือง ได้ลูกผสมออกมาเป็นพันธุ์ ไข่มุกอีสาน ๒ ซึ่งมีคุณสมบัติคือ เนื้อหนา แน่น นุ่มอร่อย ไฟเบอร์กล้ามเนื้อมีขนาดเล็ก โคลเลสเตอรอลต่ำ มีกรดยูริคต่ำเพียง ๑.๕๑ มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ซึ่งต่ำกว่าไก่เนื้อทางการค้าเหมาะสำหรับทำไก่ย่างหรือไก่ทอด นอกจากนี้ยังโตเร็ว เลี้ยงง่าย เกษตรกรสามารถเลี้ยงในโรงเรือนตามบ้าน ไม่ต้องลงทุนสูง

รศ.บัญญัติ เหล่าไพบูลย์ ได้ขยายความคุณสมบัติของไก่นี้เพิ่มเติมว่า “...ไก่ของเราถือเป็นอาหารสุขภาพแม้แต่ผู้ที่เป็นโรคเก๊าท์ก็สามารถรับประทานได้ แต่อย่างไรก็ดีไม่ใช่ว่าตั้งหน้าตั้งตารับประทานทีละมากๆ หรือทานบ่อยๆ อันนี้ก็ไม่ได้ ไก่ของเราเหมาะที่จะทำเป็นไทยบอยเลอร์หรือไก่เนื้อ มีเลือดผสมไก่พื้นเมืองอยู่ด้วย จะให้รสชาติที่อร่อยกว่าไก่เนื้อทั่วไป แต่ตอนนี้ราคาขายไก่ของเราตกโลกกรัมละ ๖๕ บาท เพราะคนเลี้ยงยังน้อย ยังผลิตได้ไม่มาก ราคาจึงสูงกว่า ส่วนมากเกษตรกรจะเลี้ยงส่งตามภัตตาคารเพราะถือเป็นอาหารพรีเมียม...”

นอกจากนี้ ยังพบความจริงว่า ไร่พันธุ์พื้นเมืองอีสานทั่วไปนั้น ถือว่าได้รับความนิยอย่างสูง เนื่องจากรสชาติอร่อย ถูกปาก ไขมันต่ำ โปรตีนสูง กรดไขมันต่ำ นอกจากนี้จะเป็นอาหารสุขภาพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุแล้ว ไร่พื้นเมืองยังเหมาะสำหรับผู้ป่วยที่เป็นโรคมะเร็งที่กำลังให้สารเคมี ซึ่งต้องการ โปรตีนสูง เพื่อสร้างเม็ดเลือดขาว แต่ปัญหา คือ การผลิตยังทำได้ไม่เพียงพอ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังพิจารณาผู้ประกอบการที่จะมาเพาะเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ เพราะความสามารถของมหาวิทยาลัยฯ สามารถผลิตได้เพียง ๒๐,๐๐๐ ฟองต่อเดือน ในขณะที่ตลาดมีความต้องการถึงเดือนละ ๑๐๐,๐๐๐ แสนฟอง โดยเฉพาะเกษตรกรตามแนวชายแดน ซึ่งสามารถส่งขายไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งบริโกลเฉพาะไร่พื้นเมือง โดยมีราคาส่งขายสูงถึงกิโลกรัมละ ๑๑๐ บาท (๗๗ ข่าวเศรษ, ๒๕๖๒:๑)

๔. ประชาสังคม

ภาคประชาสังคม โดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทอย่างสูงในการเผยแพร่ความรู้ และชักจูงให้เกษตรกรหันมาสนใจในการรับนวัตกรรมทางการเกษตรใหม่ๆ เช่นในกรณีนี้ กลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่น ได้จัดการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ถึงกิจกรรมของบริษัทฯ พร้อมกับทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ให้การสนับสนุนเกษตรกร ซึ่งมีความสนใจในการทดลองเลี้ยงไร่พันธุ์ใหม่นี้ จนก่อให้เกิดความสำเร็จในหลายๆ ครอบครัว เป็นที่ประจักษ์กันโดยทั่วไป

๕. ประชาชนทั่วไปในพื้นที่

เกษตรกรในพื้นที่ เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงในการดำเนินงานของบริษัทฯ ซึ่งหลังจากที่ได้รับข่าวสารข้อมูล และเป็นที่ยอมรับถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากนวัตกรรมนี้ ก็ก่อให้เกิดความสนใจอย่างกว้างขวาง จนมีปัญหาในด้านการจัดหาวัตถุดิบ คือ ลูกเจี๊ยบ ซึ่งไม่สามารถผลิตได้เพียงพอต่อความต้องการ ดังที่ รศ.บัญญัติฯ ได้แสดงความเห็นไว้แล้วข้างต้น อีกทั้งในเรื่องการตลาด ยังมีความจำเป็นจะต้องพัฒนาต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการขยายไปสู่ตลาดต่างประเทศ ในกลุ่มประเทศมุสลิม ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการรับรองเป็นอาหารฮาลาลอย่างถูกต้อง การขยายไปสู่ตลาดญี่ปุ่น ซึ่งมีข้อจำกัดมากมาย สิ่งต่างๆ เหล่านี้ เป็นปัญหาที่จะต้องทยอยแก้ไขต่อไปในระยะยาว

กรณีศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยการนำนวัตกรรม การเกษตรมาใช้ส่งเสริม โดย บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ได้มีนโยบายในการตอบแทนสังคมและสร้างประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของบริษัทฯ ตามหลักการ CSR พร้อมกันนี้ บริษัทฯ ได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อย่างต่อเนื่อง ทั้งในการสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโครงการต่างๆ และนำแนวพระราชดำริมาใช้ในการพัฒนาชุมชนเพื่อการเกษตร ดังเช่นกรณีโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า เป็นโครงการที่เครือเจริญโภคภัณฑ์ ได้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท ของสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ในแนวพระราชดำริด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร มาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมทั้งนี้เพราะในพื้นที่บ้านหนองหว้า อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรานั้น มีลักษณะเป็นดินทรายที่เสื่อมสภาพ เพาะปลูกไม่ได้ผล เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับ ดิน และ น้ำ มีปัญหาเป็นอุปสรรคต่อการปลูกพืชทางการเกษตร บริษัทฯ จึงได้จัดตั้งโครงการพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่มีฐานะยากจน ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง ให้มีโอกาสได้ประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์ ควบคู่ไปกับการเพาะปลูกการดำเนินงานของโครงการ จัดเป็นระบบเบ็ดเสร็จครบวงจร เพื่อให้การพัฒนาอาชีพ ของเกษตรกรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด (องอาจ เตชะรัตน์, ๒๕๕๗ : ๑๕๓)

โครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า เป็นโครงการที่บริษัทฯ ได้ดำเนินการพัฒนา มาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๐ และมีความก้าวหน้าพอสมควร สามารถใช้เป็นตัวแบบกรณีศึกษาถึงความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการโครงการได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินงานเพื่อพัฒนาตอบแทนสังคมของบริษัทฯ โดยใช้มุมมองของ Kotler จะพบว่า บริษัทฯ มีทิศทางในการดำเนินงานโดยมุ่งแนวทาง ๔ ด้าน อันประกอบด้วย

๑. การส่งเสริมประเด็นสังคม (cause promotion) บริษัทฯ ตอบสนองความต้องการของเกษตรกรอันเป็นกลุ่มอาชีพที่สำคัญที่สุดในประเทศไทย ด้วยการจัดหาเงินทุน การช่วยเหลือในรูปแบบอื่นๆ หรือทรัพยากรต่างๆ ของบริษัทฯ เพื่อเพิ่มการตระหนักรู้และความห่วงใยต่อประเด็นปัญหาสังคมและสนองตอบต่อแนวพระราชดำริของสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อันเป็นพันธกิจที่บริษัทฯ ได้นำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมมาโดยตลอด

๒. การตลาดเกี่ยวเนื่องกับประเด็นสังคม (cause-related marketing) โดยบริษัทฯ ได้กำหนดพันธสัญญาว่าจะให้การสนับสนุนการดำเนินงานของหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า ทั้งในด้านการตลาด การค้าประกันการกู้ยืมเงินของสมาชิกหมู่บ้านฯ การสนับสนุนองค์ความรู้ และการประสานงานกัน

ส่วนราชการรวมทั้งองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งเกษตรกร บริษัทฯ และสังคมโดยรวม

๓. การตลาดเพื่อสังคมขององค์กร (corporate social marketing) บริษัทฯ ได้ให้การสนับสนุนและทำโครงการรณรงค์เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์ในการพัฒนาชุมชน คือ การมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตและพฤติกรรมบริการ เพื่อให้อาสาสมัครสามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างยั่งยืน

๔. การบริจาค บริษัทฯ ได้จัดตั้งมูลนิธิเครือเจริญโภคภัณฑ์ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ เนื่องจากได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์เพื่อสังคมขององค์กรภาคเอกชน ด้วยการเข้าไปสนับสนุนช่วยเหลือการทำงานของรัฐบาลในด้านการพัฒนาสังคม โดยเริ่มต้นในด้านการศึกษาของเยาวชน ซึ่งจะเป็พลังของชาติในอนาคต และในด้านทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา จากนั้นจึงขยายวงกว้างการสนับสนุนไปยังโครงการหรือกิจกรรมสาธารณกุศล และสาธารณประโยชน์ในด้านอื่นๆต่อไป ด้วยเหตุดังกล่าว เครือเจริญโภคภัณฑ์ จึงได้จัดตั้งกองทุนมูลนิธิเครือเจริญโภคภัณฑ์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำดอกผลมาใช้ในการดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์และสาธารณกุศล

๕. การอาสาช่วยเหลือชุมชน (community volunteering) โดยบริษัทฯ ได้สนับสนุนและส่งเสริมให้สมาชิกของหมู่บ้านฯ ระยะเวลาของตนเองเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมชุมชนและสนองตอบต่อประเด็นสังคม เช่น การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ทั้งทางโลกและทางธรรม การจัดแข่งขันกีฬาหมู่บ้านใกล้เคียง หรือการจัดงานสังสรรค์กันเป็นครั้งคราว เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ชุมชน

๖. ข้อปฏิบัติทางธุรกิจเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (socially responsible business practices) บริษัทฯ ได้สร้างข้อปฏิบัติทางธุรกิจต่างๆ รวมถึงการลงทุนที่สนับสนุนประเด็นปัญหาสังคมต่างๆ เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชนรวมถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมองค์กรอาจเป็นผู้ริเริ่มและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองหรืออาจจับมือกับองค์กรอื่นๆ โดยกำหนดนโยบายหลักไว้ ๓ ประการอย่างชัดเจน คือ เพื่อประโยชน์ต่อประเทศชาติ เพื่อประโยชน์ต่อประชาชน และเพื่อประโยชน์ต่อบริษัท

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชนหมู่บ้านหนองหว้า

จากการวิจัยของ นายองอาจ เดชอิทธิรัตน์ (๒๕๕๗:๑๕๐-๑๕๔) พบว่า ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชนหมู่บ้านหนองหว้า มีคืบต่อไปนี้

๑. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของหมู่บ้าน ซึ่งสามารถพิจารณาได้ใน ๒ มิติ คือ

๑.๑ การมีส่วนร่วมในแนวคิด นั่นคือการที่สมาชิกในหมู่บ้านสามารถที่จะเกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจเหนือเกษตรกรได้จากการประสานงานของบริษัทฯ เช่น

๑.๑.๑ กลุ่มข้าราชการในท้องถิ่นที่ดูแลในเรื่องการปกครอง การรักษาความสงบ และการจัดสรรสาธารณูปโภคต่างๆ

๑.๑.๒ กลุ่มธนาคารที่ให้การสนับสนุนเงินทุนเพื่อการเพิ่มผลผลิต

๑.๑.๓ กลุ่มอื่นๆ เช่น องค์กรสาธารณกุศล องค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ ที่จะทำให้การสนับสนุนในเรื่ององค์ความรู้ หรือ การให้บริการอื่นๆ ทางด้านการรักษาสภาพแวดล้อม การบริการด้านสุขอนามัย การศึกษาในหมู่บ้าน ฯลฯ

๑.๒ การมีส่วนร่วมในแนวระนาบ ก็คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านและพัฒนาการผลิตในระหว่างสมาชิกของหมู่บ้านด้วยกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำเกษตรกรรมตามเป้าหมายของหมู่บ้านที่ได้กำหนดไว้

หลักการสำคัญที่บริษัทฯ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของสมาชิกหมู่บ้านในการบริหารงานพัฒนาก็คือ บริษัทฯ สามารถประสานการร่วมมือร่วมใจในการทำงานในลักษณะของการบูรณาการขีดความสามารถของบริษัทฯ คณะกรรมการหมู่บ้านฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวเกษตรกร ให้ร่วมมือกันได้อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมกันนั้นยังได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก เช่น ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ที่ได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่สมาชิกมาตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน เป็นดัชนีวัดความสำเร็จได้อย่างชัดเจน

๒. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

ในการบริหารจัดการโครงการ บริษัทฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ขั้นการวางแผน การจัด โครงสร้างองค์กร การแสวงหาบุคลากร การสั่งการ การประสานงาน การบริหารการเงิน และการรายงาน

๓. สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้ามีปัจจัยภายนอกกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อความสำเร็จของโครงการ อันประกอบด้วย

๓.๑ ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง การบริหารจัดการหมู่บ้านฯ สอดคล้องกับแนวความคิดในเรื่องการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๐, ๒๕๕๐ และ ๒๕๖๐ ทำให้การบูรณาการ

ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สามารถดำเนินไปได้ ด้วยความราบรื่น

๓.๒ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการตลาด จากการวางแผนการตลาดของบริษัทฯ ที่สอดคล้องกับความต้องการสินค้าทางการเกษตรของประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้สมาชิกของหมู่บ้านฯ มีรายได้หลักจากการทำการเกษตรบนพื้นฐานความเสี่ยงต่ำ และไม่จำเป็นต้องพะวงกับเรื่องการตลาด เนื่องจากบริษัทฯ ทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงที่ดีให้อย่างต่อเนื่อง ปัญหาของเกษตรกรจึงน้อยลงไปเหลือเฉพาะแต่เพียงว่าจะผลิตอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีต้นทุนต่ำสุดเท่านั้น ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านมีความมั่นคงมากกว่าเกษตรกรรายย่อยทั่วไป

๔. ปัจจัยด้านสังคมภายนอก สมาชิกในหมู่บ้านฯ สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีจากเกษตรกรในหมู่บ้านใกล้เคียงด้วยการใช้วิธีการดำเนินกิจกรรมทางสังคมร่วมกันในวันสำคัญ ดังนั้น ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกหมู่บ้านฯ ที่มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าเกษตรกรอื่นๆ กับเกษตรกรในหมู่บ้านใกล้เคียงจึงไม่เกิดขึ้น

๕. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรและการบริหารจัดการเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสมาชิกของหมู่บ้านฯ สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีเหล่านี้ได้จากการถ่ายทอดของบริษัทฯ ดังนั้น ทำให้สมาชิกสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ นวัตกรรม และทราบถึงแนวทางในการปรับเปลี่ยนการผลิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น การระบาดของโรคพืช โรคสัตว์ การเปลี่ยนสายพันธุ์พืชและสัตว์เพื่อให้เกิดผลผลิตที่ดีขึ้น และนวัตกรรมต่างๆ ฯลฯ

๖. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ในการบริหารหมู่บ้าน บริษัทฯ ได้กำหนดรูปแบบการก่อสร้าง และการใช้ประโยชน์จากพื้นที่บนแนวความคิด ทฤษฎีใหม่ ทำให้สมาชิกสามารถบริหารการผลิตและมีทรัพยากรเพียงพอในการใช้เพื่อเกษตรกรรม อาทิ แหล่งน้ำ พื้นที่เลี้ยงสัตว์ พื้นที่ผลิตก๊าซชีวภาพเพื่อสร้างแหล่งพลังงานของตนเอง ฯลฯ มีผลในการลดต้นทุนคู่ไปกับประสิทธิภาพในการผลิตอย่างยั่งยืน

๗. กฎ ระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติ ในหมู่บ้านฯ ได้รับการกำหนดไว้อย่างชัดเจนจากการพิจารณาร่วมกันของคณะกรรมการหมู่บ้าน ทำให้สมาชิกพร้อมใจกันให้ความร่วมมือ ดังนั้น นอกจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพแล้ว คุณภาพชีวิตทางด้านสังคม คุณธรรม และจริยธรรม ก็มีการเติบโตและพัฒนาขึ้นในระดับที่สูงกว่าหมู่บ้านเกษตรกรทั่วไป

จากปัจจัยแห่งความสำเร็จดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ สามารถเป็นต้นแบบที่องค์กรธุรกิจ
อื่นๆ จะได้นำไปพิจารณาประยุกต์ใช้ในการวางแผน CSR เพื่อให้ได้รับประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่าย
ทั้งภาควิสาหกิจเอกชน ภาครัฐบาล และภาคประชาสังคม เพื่อความมั่นคงแห่งชาติอย่างยั่งยืนต่อไป
ในอนาคต

บทที่ ๔

แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ทางเศรษฐกิจของเกษตรกรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในบทที่ ๔ เป็นวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น สภาวะแวดล้อม ปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาตลาดไก่เนื้อสายพันธุ์ KKU 1 เพื่อทำการสังเคราะห์แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเนื้อหาหลัก แบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ การกำหนดนโยบายและการสนับสนุนจากภาครัฐ

ตอนที่ ๒ การพัฒนานวัตกรรม

ตอนที่ ๓ การถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร

ตอนที่ ๔ การรับนวัตกรรมของเกษตรกร

แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นโยบายและการสนับสนุนจากภาครัฐ

การวิเคราะห์นโยบายและการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ที่มีผลต่อการ สร้างความสำเร็จในการพัฒนาการเกษตร เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร เป็นผล มาจากการประกาศนโยบายของรัฐบาลชุดที่ผ่านมาภายใต้การนำของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา และได้รับการสานต่อจากรัฐบาลชุดปัจจุบัน ภายใต้ นายกรัฐมนตรีท่านเดิม โดยพิจารณาเห็นว่า การบูรณาการขีดความสามารถของภาคส่วนต่างๆ เข้ามาหลอมรวมกันเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ภาคราชการ จุดเด่น คือ มีคนมากกระจายอยู่เต็มพื้นที่ มีองค์ความรู้ มีงบประมาณและบทบาทหน้าที่ตามลักษณะงานที่รับผิดชอบ ภาคเอกชน จุดเด่น คือ ทนสมัย บริหารจัดการเก่ง มีทุนที่คล่องตัว ภาคประชาชน จุดเด่น คือ มีฝีมือ มีความสามารถผลิตสินค้า รักบ้านเกิด ภาควิชาการ จุดเด่น คือ มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี การค้นคว้าวิจัยเพื่อต่อยอด และ ภาคประชาสังคม จุดเด่น คือ ทำงานเชิงลึก เกาะติด มีเครือข่ายมากมายในพื้นที่ โดยตั้งเป้าหมาย เพื่อการขับเคลื่อนประเทศผ่านกลไก “ประชารัฐ” ซึ่งจะต้องมุ่งทำงานแบบบูรณาการให้เกิดการ

เชื่อมโยง ประสานสอดคล้องกัน เพราะปัญหาของหลายภาคส่วน ล้วนมีความเกี่ยวข้องและมีผลกระทบซึ่งกันและกัน อีกทั้งปัญหาสาธารณะของประเทศมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น หลายฝ่ายจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือผนึกกำลังระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในภาครัฐด้วยตนเองและระหว่างภาครัฐกับภาคส่วนอื่นๆ ในสังคมมากขึ้น

การวิเคราะห์นโยบาย

๑. บริบท

สำหรับการดำเนินนโยบายในส่วนภูมิภาค ในกรณีของจังหวัดขอนแก่นนั้น มีการจัดตั้งกลไกขับเคลื่อน เรียกว่า คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่จะขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐจากส่วนกลางลงไปสู่จังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่เป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งได้รับมอบหมาย ทำหน้าที่เป็นรองประธาน และคณะกรรมการนั้น มาจาก ๓ ภาคส่วนด้วยกัน คือ ในภาครัฐประกอบด้วย

- ๑.๑ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่
- ๑.๒ พาณิชยจังหวัดท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
- ๑.๓ อุตสาหกรรมจังหวัด
- ๑.๔ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- ๑.๕ ศึกษาธิการจังหวัด
- ๑.๖ ปลัดจังหวัด
- ๑.๗ อัยการจังหวัด และ
- ๑.๘ นายอำเภอทุกอำเภอ

สำหรับในภาคเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๙ ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด
- ๑.๑๐ ประธานหอการค้าจังหวัด
- ๑.๑๑ นายกสมาคมส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัด และ
- ๑.๑๒ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนจำนวนไม่เกิน ๕ คน

สำหรับในภาคประชาชนนั้น ประกอบด้วย

- ๑.๑๓ ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ไม่เกิน ๒ คน
- ๑.๑๔ ผู้แทนภาคประชาสังคม ไม่เกิน ๓ คน และ
- ๑.๑๕ ประชาชนทั่วไป ไม่เกิน ๔ คน

โดยมีหัวหน้าสำนักงานจังหวัดหรือพัฒนาการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม ซึ่งในกรณีจังหวัดขอนแก่นนั้น พัฒนาการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการดำเนินงานของบริษัทฯ ทั้งนี้ คณะกรรมการต่างๆ มีหน้าที่ในการประสานงานและขับเคลื่อนการดำเนินงานสถานพลังประชารัฐ การบูรณาการแผนงาน โครงการ และจัดคณะลงไปในพื้นที่ พร้อมกับการรายงานผลการดำเนินงาน ต่อคณะทำงานร่วมรัฐเอกชนและประชาชน ให้กระทรวงมหาดไทยเพื่อทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน ซึ่งในกรณีนี้คือ นวัตกรรมไม้ไผ่สายพันธุ์ KKU 1 สายพันธุ์ที่มีการพัฒนาขึ้นใหม่ ซึ่งแข็งแรง โตเร็ว และมีความปลอดภัย ต่อการบริโภค โดยมีตรงที่ดีต่อสุขภาพของผู้บริโภค และมีรสชาติที่โดดเด่นกว่าไม้ทั่วไป

๒. ปัจจัยนำเข้า

คณะกรรมการระดับจังหวัด ได้จัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ปรากฏผลให้เกิดบริษัทฯ อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีทุนจดทะเบียน ๔ ล้านบาท ที่ได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนอันเป็นไปตามแนวทางที่รัฐบาลกำหนดนโยบายไว้

๓. กระบวนการ

ในการดำเนินงานของบริษัทฯ ซึ่งตั้งอยู่บนหลักการที่จะต้องได้รับการสนับสนุน จากภาครัฐอย่างใกล้ชิดนั้น ในทางการปฏิบัติมีปัญหาในหลายประการ คือ

๓.๑ กระบวนการงบประมาณภาครัฐ ซึ่งมีวงรอบแน่นอน และจะต้องมีการเสนอ งบประมาณล่วงหน้าก่อนเป็นระยะเวลานานนับปี อันเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินกิจการเชิงธุรกิจ ก่อให้เกิดผลกระทบด้านการวางแผนการส่งเสริมเกษตรกร แผนการตลาด การผลิต และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก แม้ว่าคณะกรรมการระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดจะเห็นชอบและ อนุมัติโครงการใดๆ แล้วก็ดี แต่ก็ยังจะต้องใช้ระยะเวลาอีกยาวนาน ในการดำเนินกรรมวิธีทาง งบประมาณ ซึ่งท้ายสุดแล้วผลก็ยังไม่แน่นอน อาจได้รับการอนุมัติจากหน่วยเหนือ อาจถูกตัดทอน หรืออาจถูกระงับได้ในระหว่างการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ จึงนับเป็นความเสี่ยงต่อ การประกอบและการขยายกิจการโดยตรง

๓.๒ ความใส่ใจของข้าราชการ นับเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งนอกเหนือ จากด้านกระบวนการงบประมาณ คือ ความเอาใจจริงเอาใจและความต่อเนื่องของภาครัฐ ซึ่งในความเป็นจริงนั้น ในตัวผู้บริหารระดับสูงของจังหวัด มีความใส่ใจแตกต่างกัน ผู้ว่าราชการที่เปลี่ยนไปใน แต่ละช่วงเวลา มีผลต่อการสนับสนุน โครงการนี้โดยตรง ในช่วงที่มีผู้บริหารระดับสูงของจังหวัด ที่ไม่ใส่ใจในกิจการนี้ ภาคเอกชนย่อมต้องรับภาระมากมาย โดยขาดอำนาจในการสั่งการดังเช่น ในภาครัฐ จากประสบการณ์ของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า ข้าราชการในจังหวัด ขาดความจริงจัง

ในการส่งเสริมกิจการของบริษัทฯ อย่างแท้จริง ขาดจิตวิญญาณในความเสียสละและทุ่มเทในการช่วยเหลือเกษตรกร จึงนับเป็นอุปสรรคที่ใหญ่หลวงในการพัฒนาชุมชนและช่วยเหลือเกษตรกรในระยะยาว ซึ่งหากมิได้มีความใส่ใจแก้ไขปัญหานี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติโดยตรง (นิรนาม, ๒๕๖๒ : การสัมภาษณ์)

๔. ผลลัพธ์

ในการวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามกระบวนการพัฒนาเพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน และประชาชนมีความสุข ใน ๕ กระบวนการ ดังต่อไปนี้

๔.๑ การเข้าถึงปัจจัยการผลิต ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเด็น

๔.๑.๑ การเข้าถึงทรัพยากรในการผลิต

ในการทำฟาร์มไก่พื้นเมืองโดยทั่วไป ปัญหาที่พบได้เป็นประจำคือ อัตราการตายของไก่ในฟาร์มมีจำนวนสูง อันเป็นผลมาจากขาดการดูแลที่ดี โดยการให้วัคซีนไม่ถูกต้อง วัคซีนเสื่อมคุณภาพหรือไม่ต่อเนื่อง การผสมพันธุ์ไก่ที่มีสายเลือดใกล้ชิดกันมาก และการขาดแคลนอาหารธรรมชาติ โดยอัตราการตายของลูกไก่อายุ ๑-๒ เดือน อาจจะมีจำนวนมากถึงร้อยละ ๔๐ ในช่วงฤดูฝน (พฤษภาคม – สิงหาคม) มีการตายมากกว่าฤดูอื่น โรคที่พบบ่อย คือ โรคหวัดหน้าบวม โรคที่มีการระบาดทุกปี คือ นิวคาสเซิลและอหิวาต์ (สุชน ตั้งทวีวัฒน์, ๒๕๖๒ : ๒-๓)

ในด้านความแข็งแรงของไก่สายพันธุ์ KKU 1 และอัตราการตายนั้น มิใช่ประเด็นสำคัญแต่อย่างใด เนื่องจากไก่มีการคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดี และได้รับการดูแลตามหลักอนามัย ที่ถูกต้อง โดยที่ปรึกษาจากบริษัทฯ และจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้เกษตรกรมีความพึงพอใจ ดังกรณีของนางสุชาดา หนองบัวคำ (๒๕๖๒ : การสัมภาษณ์) เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเข้าร่วมโครงการ ได้กล่าวว่า

“...ตัวฉันได้รับลูกเจี๊ยบจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น เขาสอนทั้งเรื่องวิธีการเลี้ยง การให้อาหาร และการดูแลเรื่องโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ หลังจากเลี้ยงแล้วประมาณ ๒ เดือนก็มีการจับส่งโรงเชือด ปรากฏว่าได้กำไรดี ไก่พันธุ์นี้มีความแข็งแรงมากกว่าไก่ที่เคยเลี้ยงมาก่อน ซึ่งเป็นการเลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติ โดดเร็วกว่าด้วย...”

ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของเกษตรกรอีกท่านหนึ่ง คือ นางสาวรัตนป็องเรือ (๒๕๖๒ : การสัมภาษณ์) ซึ่งเป็นเกษตรกรในหมู่บ้าน ที่เข้าร่วมการอบรมวิชาชีพอิจจากทางอำเภอ จึงทราบข่าวถึงเรื่องการส่งเสริมการทำปศุสัตว์ประเภทไก่เนื้อซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบริษัทฯ ได้กล่าวว่า

“...คุณสุเมธ (มั่งคั่ง กรรมการผู้จัดการ และนักพัฒนาธุรกิจชุมชน บริษัท ประชาธิปไตยสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด) เป็นมาสอน และก็เป็นพี่เลี้ยง มาโดยตลอด หากมีปัญหาสิ่งใด ก็สามารถสอบถามขอคำปรึกษาได้ จึงทำให้การเลี้ยงไก่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ไก่ชนิดนี้เลี้ยงง่ายและแข็งแรงทนต่อโรคมกหลาย ไม่เหมือนไก่ที่เคยเลี้ยงมาก่อน..”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัญหาเรื่องการเลี้ยงดูและอัตราการตาย มิได้เกิดขึ้น แต่ปัญหาใหญ่กลับเป็นเรื่องวัตถุดิบในการผลิต ไก่สายพันธุ์ KCU 1 คือ ลูกเจี๊ยบ ซึ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีข้อจำกัดในการเพิ่มปริมาณ เนื่องจากมิได้ดำเนินการด้านอุตสาหกรรมการเกษตรในเชิงธุรกิจ แต่เป็นเพียงสถาบันการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่หลักในการวิจัย จึงมีข้อจำกัดในการเพิ่มปริมาณการผลิตในขณะนี้ แม้ว่าจะมีเกษตรกรอีกเป็นจำนวนมากมีความประสงค์จะเข้าร่วม โครงการก็ตาม

๔.๑.๒ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน

การระดมเงินทุนเพื่อลงทุนทำฟาร์ม ไก่ของเกษตรกร ยังเป็นปัญหา เนื่องจาก ข้อจำกัดด้านการเงินของเกษตรกรทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่ ไม่มีขีดความสามารถที่จะเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่างๆ รวมทั้งกองทุนหมู่บ้าน กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร หรือกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งมีการริเริ่มจัดตั้งขึ้นมาตามนโยบายของรัฐบาลชุดต่างๆ ที่ผ่านมา อันเป็นผลมาจากการผูกขาดในหมู่บ้านชุมชนบางคน และข้อจำกัดในเรื่องปริมาณเงินหมุนเวียน ดังที่ นางศุภรัตน์ ป้องเรือ (๒๕๖๒ : การสัมภาษณ์) กล่าวว่า

“...ทาง อบต.ท้องถิ่นไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องแต่อย่างใด จึงได้รับการช่วยเหลือโดยตรงมาจากบริษัทเท่านั้น หมายถึง บริษัทพลังประชารัฐนั่นเอง ปัญหาเรื่องเงินทุนนั้นแม้ว่าจะมีกองทุนพัฒนาหมู่บ้านหรือกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร แต่ก็จำกัดผู้ที่จะสามารถกู้ได้ เฉพาะคนรอบๆ ตัวของคณะกรรมการกองทุน ไม่ได้กระจายไปสู่เกษตรกรส่วนใหญ่ จึงไม่สามารถขยายพื้นที่การเลี้ยงไก่เพิ่มมากขึ้นได้ เพราะต้องลงทุนเรื่องการสร้างโรงเลี้ยง อาหาร และอื่นๆ...”

สำหรับเกษตรกรที่มีทุนเดิม ไม่ว่าจะเป็นเงินลงทุน หรือทรัพย์สิน สิ่งก่อสร้าง บ้างก็ทำการดัดแปลงอาคาร สถานที่ ทำเป็นเล้าไก่ โดยใช้เงินทุนส่วนตัวเพิ่มเติมบ้าง เป็นจำนวนไม่มาก ก็จะสามารถเริ่มต้นกิจการได้ ดังกรณีของนางอานวย ภูภิรมย์ ซึ่งในปัจจุบันเลี้ยงไก่ ๔๓๐ ตัว ซึ่งเริ่มต้นกิจการในเดือนกุมภาพันธ์ เลี้ยงไก่พันธุ์นี้เป็นรอบที่ ๑ โดยการดัดแปลงเล้าหมูมาเป็นเล้าไก่ แต่ไม่มีความยุ่งยากใดๆ

๔.๒ การสร้างองค์ความรู้

การสร้างองค์ความรู้พื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับผิดชอบ ค้นคว้าและพัฒนาสายพันธุ์ไก่ แต่ในการสร้างและส่งเสริมองค์ความรู้แก่เกษตรกร เป็นภารกิจของหลายส่วน ประกอบด้วย บริษัทฯ ซึ่งเป็นแกนหลักในการส่งเสริมและเผยแพร่ในภาคเอกชน

ส่วนภาคราชการ เป็นภารกิจของเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และตัวผู้นำท้องถิ่น ซึ่งเป็นกรรมการในส่วนของภาคราชการ ดังนั้น ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสร้างองค์ความรู้แก่ชุมชน และเกษตรกรจึงขึ้นอยู่กับตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นประเด็นหลัก

๔.๓ การตลาด

๔.๓.๑ การตลาดภายในประเทศ

๔.๓.๑.๑ ราคา (Price) ตลาดภายในประเทศ ให้การยอมรับเป็นอย่างดี แม้ราคาจะสูงกว่าไก่ทั่วไป แต่เมื่อเทียบกับคุณภาพแล้ว ก็นับว่ามีราคาเหมาะสม ไม่แพงแต่อย่างใด จึงเป็นที่นิยมในหมู่ผู้ที่มีการศึกษา ใส่ใจต่อสุขภาพของตน อันเป็นผลมาจากในปัจจุบัน คนไทยหันมาสนใจเรื่องสุขภาพมากขึ้น ขณะที่ไก่ทั่วไปมีสารฟิเวอรีนหรือกรดยูริกสูง ประมาณ ๖ มิลลิกรัมต่อกรัม ทำให้ผู้บริโภคจำนวนมากมีปัญหาสุขภาพ บ้างถึงดการบริโภคนอกไก่ต่างๆ ที่ชอบ ดังนั้น เมื่อมีการพัฒนาไก่สายพันธุ์นี้ขึ้นมา จึงสามารถขยายตลาดได้อย่างรวดเร็ว โดยปัจจุบัน ภัตตาคารใหญ่ๆ ได้ให้ความสนใจมากขึ้น เช่น S&P ร้านตำมั่ว ฯลฯ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓

๔.๓.๑.๒ สถานที่จำหน่าย (Place) ยังเป็ฯข้อจำกัดในการกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค เพราะการผลิตยังกระทำได้จำกัด จากสาเหตุตามข้อ ๕.๑.๑ จึงมีการวางตลาดเฉพาะในร้านค้าขนาดใหญ่ เช่น Foodland Supermarket ฯลฯ เท่านั้น

๔.๓.๑.๓ สินค้า (Product) ได้รับความเชื่อถือในคุณภาพของสายพันธุ์ ซึ่งค้นคว้าโดยนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง

๔.๓.๑.๔ การส่งเสริมการขาย (Promotion) เนื่องจากข้อจำกัดในการผลิตสินค้า ซึ่งยังไม่พอแก่ความต้องการของตลาด ดังนั้นในขณะนี้จึงยังไม่มีคามจำเป็นที่จะต้องทำการส่งเสริมการขาย

๔.๓.๒ การตลาดต่างประเทศ

๔.๓.๒.๑ ราคาสินค้าสูงเกินกว่าผู้ส่งออกจะสร้างกำไรได้ เนื่องจากมาตรฐานการซื้อสินค้าของผู้นำเข้าในต่างประเทศนั้น มีรายละเอียดและข้อจำกัดมากมาย ดังเช่นที่ ผู้ส่งออกไก่แช่แข็งได้ให้ความเห็นว่า

“...เราเป็นผู้ส่งออกไก่เนื้อไปยังประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากทางการญี่ปุ่นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว การส่งออกไก่เนื้อจะใช้เนื้อไก่ที่มีน้ำหนักประมาณ ๑.๓ – ๑.๕ กิโลกรัม ดังนั้น ไก่ทั้งตัวจะต้องมีน้ำหนักประมาณ ๓ กิโลกรัมขึ้นไป จึงจะสามารถนำมาตัดแต่งชิ้นส่วนอวัยวะต่างๆ ออก ซึ่งก็จะเหลือประมาณน้อยลง เมื่อทำการตกแต่งชิ้นส่วนแล้ว ก็จะต้องนำไปอบเครื่องเทศ และแช่แข็งคล้ายกับไก่ของซีพีนั่นเองและเมื่อทำการนึ่งกายเรียบร้อยแล้ว น้ำหนักจะลดน้อยลงไปอีก จึงจะต้องสั่งซื้อไก่ที่มีขนาดน้ำหนักสูง แต่ไก่ของ

พลังประชารัฐที่ผลิตขึ้นมา ค่อนข้างจะมีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ ซึ่งเมื่อดำเนินการวิธีแล้วน่าจะไม่ได้ขนาดมาตรฐาน ตามที่ลูกค้าที่ประเทศญี่ปุ่นกำหนดไว้ ถ้าน้ำหนักต่ำกว่า ๓ กิโลกรัมจะไม่ผ่านมาตรฐานแน่นอน

...ขณะนี้โรงเชือดไก่ยังเป็นโรงงานเล็กอยู่ โดยได้ใช้โรงเชือดของกรมปศุสัตว์ซึ่งได้รับรองมาตรฐาน GMP แต่ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการยอมรับมาตรฐานของลูกค้าต่างประเทศด้วย หากทางลูกค้าไม่รับรองมาตรฐานทั้งในด้านการผลิต ด้านอาหารเลี้ยงไก่ ด้านโรงเชือด และอื่นๆ แล้ว สินค้าชนิดนี้ก็จะไม่ได้รับการสั่งซื้อ ประกอบกับหากจะมีการทำสัญญา ก็ยังจะต้องนำผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ มาตรวจรับรองเพื่อเป็นมาตรฐานของลูกค้าอีกด้วย

...ปัญหาของผู้ส่งออกก็คือชิ้นส่วนไก่ เช่นส่วนหน้าอกนั้น ไม่สามารถขายในราคาสูงได้ จึงจำเป็นต้องหาคำไรจากการขายในปริมาณมาก นอกจากนั้น ยังต้องมีการหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิธี ตั้งแต่การจัดทำเอกสารการส่งออก ค่าระวางการขนส่ง ซึ่งลูกค้าได้คิดรวมอยู่ในมูลค่าในการจัดซื้อสินค้า ซึ่งมีจำนวนประมาณร้อยละ ๑๕ ที่ผู้ส่งออกจะต้องเสียไปเพื่อการนี้ ส่งผลให้การทำการนั้นเป็นไปได้ยาก หากมีปริมาณการสั่งซื้อไม่สูงเท่าใดนัก

๔.๓.๒.๒ สถานที่จัดจำหน่าย (Place) ในตลาดต่างประเทศ ยังไม่ได้รับการยอมรับในวงกว้าง ทั้งนี้ นอกจากปัญหาด้านการกระจายสินค้าดังที่กล่าวมาในข้อ ๕.๓.๒.๑ แล้ว ในตลาดไก่ขนาดใหญ่ของโลก คือ ตลาดของกลุ่มประเทศมุสลิม ไก่สายพันธุ์ KKU 1 ก็ยังมิได้รับการยอมรับว่าเป็นอาหารฮาลาลอย่างเป็นทางการในขณะนี้ ดังนั้น การขยายสถานที่จัดจำหน่ายในต่างประเทศ จึงเป็นข้อจำกัดในปัจจุบัน

๔.๓.๒.๓ สินค้า (Product) ยังไม่เป็นที่แพร่หลายในต่างประเทศ เพราะไม่เป็นที่รู้จัก และยังมีได้รับการยอมรับ ดังเหตุผลที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๕.๓.๒.๑

๔.๓.๒.๔ การส่งเสริมการขาย (Promotion) จากสถานการณ์ตามข้อ ๕.๓.๒.๑-๕.๓.๒.๓ ส่งผลให้ยังไม่มีมีการส่งเสริมการขายในตลาดต่างประเทศในขณะนี้

๔.๔ การสื่อสารสร้างการรับรู้เพื่อความยั่งยืน

การสื่อสารเพื่อการเผยแพร่และพัฒนากิจการไก่สายพันธุ์ KKU 1 ส่วนที่ได้ผลมากที่สุด คือ การสื่อสารในกลุ่มเกษตรกรด้วยกัน ซึ่งได้เห็นความสำเร็จแท้จริงจากผู้ที่ทดลองทำฟาร์มไก่สายพันธุ์ KKU 1 ที่สามารถคืนทุนได้เร็ว อัตราการตายต่ำ และได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ จึงทำให้เป็นการสร้างความมั่นใจ และความกระตือรือร้นที่จะเข้ามาลงทุนทำกิจการนี้ในกลุ่มเกษตรกรอื่นๆ ดังที่นางสุชาดา หนองบัวคำ (๒๕๖๒:การสัมภาษณ์) ได้กล่าวว่า

“...บริษัท พลังประชารัฐ ที่มาชี้แจงให้เห็นข้อดีของการเลี้ยงไก่ชนิดใหม่นี้ โดยเริ่มต้นจากการประชุมในกลุ่มเล็กๆ จำนวนประมาณ ๕ คน มีวิทยากรของบริษัทฯ มาทำการชี้แจง เนื่องจากเห็นว่ามีการทำได้ดีกว่าการทำฟาร์มและการปลูกอ้อย ซึ่งเป็นอาชีพที่เคยประกอบมาก่อนหน้านี้ ขณะนี้มีลูกไก่ที่เลี้ยงอยู่ประมาณ ๓๐๐ ตัว โดยได้รับลูกเจี๊ยบจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น พร้อมกับสอนวิธีการเลี้ยงการให้อาหารและการดูแลเรื่องโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ หลังจากเลี้ยงแล้วประมาณ ๒ เดือน ก็มีการจับส่งโรงเชือดเช่น ปรากฏว่าได้กำไร ชาวบ้านแถวนี้ เขาเห็นดี เขาก็อยากมาร่วมบ้าง...”

๔.๕ กระบวนการบริหารจัดการ

โครงสร้างการส่งเสริมการนำนวัตกรรมไก่สายพันธุ์ KCU 1 มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและชุมชนเกษตรกรรมนั้น มาจากแนวทางการดำเนินงานของบริษัท พลังประชารัฐฯ ซึ่งครอบคลุมใน ๒ ด้านคือ ด้านทุนทางบัญชี และการบริหารความเสี่ยง (ภูมิพิชญ์ ยาสีหิ, ๒๕๕๕ : ๒)

๔.๕.๑ ทุนทางบัญชี

รัฐบาล ได้กำหนดมาตรการส่งเสริม เพื่อให้การจัดตั้ง บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี มีความสำเร็จ โดยที่มีภาคส่วนต่างๆ ของประจักษ์รัฐ โดยเฉพาะการจูงใจให้ภาคส่วนของเอกชนเข้ามาสนับสนุนให้มากขึ้น รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาออกตาม ความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๒๑) พ.ศ.๒๕๕๕ เป็นมาตรการทางภาษีเพื่อ สนับสนุน วิสาหกิจเพื่อสังคม โดยเฉพาะ มีสาระสำคัญคือ

๔.๕.๑.๑ ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการวิสาหกิจเพื่อสังคม ทั้งนี้ เฉพาะวิสาหกิจเพื่อสังคมที่ไม่มีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนและนำผลกำไรทั้งหมด ไปลงทุนในกิจการหรือใช้เพื่อประโยชน์ของเกษตรกร ผู้ยากจน คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมอื่น ๆ

๔.๕.๑.๒ ให้ยกเว้นภาษีสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ได้สนับสนุนนำเงินไปลงทุนในหุ้นสามัญของวิสาหกิจเพื่อสังคม ในสัดส่วนร้อยละร้อยของจำนวนเงินที่ได้ลงทุนในวิสาหกิจเพื่อสังคม

๔.๕.๑.๓ ให้ยกเว้นภาษีสำหรับเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ได้โอนบริจาคตทรัพย์สินให้แก่ วิสาหกิจเพื่อสังคม เท่ากับจำนวนเงินหรือราคาทรัพย์สินที่ได้โอนบริจาคมให้แก่วิสาหกิจเพื่อสังคม แต่เมื่อรวมรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะหรือเพื่อการสาธารณประโยชน์ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นแล้ว ต้องไม่เกินร้อยละสองของกำไรสุทธิ

๔.๕.๑.๔ ถ้าวิสาหกิจเพื่อสังคมใดจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วน วิสาหกิจเพื่อสังคมนั้น ก็จะหมดสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเงินได้

๔.๕.๑.๕ ถ้าวิสาหกิจเพื่อสังคมได้มีการจ่ายเงินปันผลเกินกว่าร้อยละสามสิบของกำไรสุทธิในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ได้สนับสนุนนำเงินไปลงทุนในวิสาหกิจเพื่อสังคม หรือที่ได้โอนบริจาคตทรัพย์สินให้แก่วิสาหกิจเพื่อสังคม หมคสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ในส่วนนี้

จากมาตรการดังกล่าวนี้ ส่งผลให้บริษัทฯ มีข้อได้เปรียบในเรื่องต้นทุนในการบริหารกิจการ สูงกว่าวิสาหกิจทั่วไป ประกอบกับ ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและนักธุรกิจต่างๆ ในจังหวัดขอนแก่น ในการระดมทุนก่อตั้งจำนวน ๔ ล้านบาท จึงทำให้สามารถเริ่มต้นกิจการได้

๕.๕.๒ การบริหารความเสี่ยง

บริษัทประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด ทำหน้าที่เป็นบริษัทโฮลดิ้งกลาง (Holding Company) และในทุกจังหวัดจะมีการจัดตั้งบริษัทประชารัฐรักสามัคคีในแต่ละจังหวัดเข้ามาถือหุ้นในบริษัทกลางด้วย เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนไปทั่วประเทศ โดยแนวคิดในการจัดตั้งบริษัทประชารัฐสามัคคี ถูกออกแบบมาเพื่อเป็นกลไกที่จะเข้ามาเติมเต็มในเชิงธุรกิจที่จะเชื่อมต่อในกระบวนการคลัสเตอร์ของชุมชน ในเรื่องของการประกอบการเชิงพาณิชย์และการตลาด เพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้ทำงานร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งเป็นการสร้างนวัตกรรมหรือทางเลือกใหม่ ๆ ในการบริหารกิจการบ้านเมือง โดยเฉพาะการฝึกกำลังหรือสานพลังในการทำงานร่วมกัน ระหว่างภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและ โปร่งใส เพื่อนำเอาจุดแข็งหรือข้อดีของแต่ละฝ่าย เข้ามาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างความแตกต่างให้เกิดขึ้นและทำให้ประเทศไทยก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน ดังนั้น ในระดับมหภาค จึงถือได้ว่าเป็นวิธีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชน ได้อย่างยั่งยืน

ตอนที่ ๒ การพัฒนานวัตกรรม

สถาบันอุดมศึกษา คือ สถาบันที่จัดการศึกษาที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา มีทั้งที่เป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี คือ ระดับบัณฑิตศึกษา โดยทั่วไปส่วนใหญ่ใช้คำว่า "มหาวิทยาลัย" ซึ่งใช้สำหรับสถาบัน ที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มหาวิทยาลัยจึงมีบทบาทหน้าที่ในการให้วิชาความรู้แก่ผู้ที่มาเรียน ดังที่ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก มีพระราชหัตถเลขาไว้ว่า "มหาวิทยาลัยเป็นสมองต้นความคิด ของชาติ" การจัดตั้งมหาวิทยาลัยต่างๆ ขึ้นมานั้น ล้วนมีบทบาทหน้าที่หลักในการดำเนินภารกิจสำคัญ ๔ ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยและพัฒนา การบริการทางวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑. การผลิตบัณฑิต

การผลิตบัณฑิตถือเป็นภารกิจสำคัญที่สุดของมหาวิทยาลัย เพราะวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ก็เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพตามศาสตร์และสาขาวิชาที่จัดขึ้น ให้มีคุณลักษณะ ตามหลักสูตรที่กำหนด กระบวนการการผลิตบัณฑิตมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ คือ มีคณาจารย์ที่มีปริมาณและคุณภาพ ตามมาตรฐานหลักสูตรของคณะ สาขาวิชาต่างๆ ทำหน้าที่หลักในการสอน มีระบบและกลไกการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนที่มีการควบคุมคุณภาพตามองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ คณาจารย์ และระบบการพัฒนาอาจารย์ สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน ห้องสมุด และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อุปกรณ์การศึกษา สภาพแวดล้อม ในการเรียนรู้และบริการการศึกษา การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียน และองค์ประกอบอื่น ที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งกำหนดขึ้น ตามที่เห็นเหมาะสม

๒. การวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัย เป็นแหล่งรวมผู้มีความรู้สูงของชาติ มหาวิทยาลัยจึงมีหน้าที่สำคัญ คือ การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งส่งเสริมให้คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยทำงานวิจัย เพื่อแสวงหาความรู้มาใช้ประโยชน์ ในการเรียนการสอน และการพัฒนางานของมหาวิทยาลัย และยังเป็นที่พักพิงทางวิชาการของหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งส่งผลรวมถึงการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ มหาวิทยาลัยต้องมีระบบและกลไกที่จะทำให้สามารถดำเนินงาน ผลิตผลงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การมีแผนงานการวิจัย มีการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน และมีการเผยแพร่สู่การใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

๓. การบริการทางวิชาการ

โดยที่มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมสรรพวิชา ทั้งยังมีคณาจารย์และบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ที่มีความรู้หลากหลาย มหาวิทยาลัยจึงมีหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การให้บริการวิชาการแก่สังคม ผลผลิตทางวิชาการ อาจมีทั้งวิชาการต่างๆ ที่เปิดสอนตามหลักสูตรอยู่แล้ว หรือการนำความรู้มาจัดกลุ่มเป็นชุดความรู้ เพื่อวัตถุประสงค์อื่นให้เหมาะสมกับผู้รับความรู้ เช่น การให้ความรู้ในรูปแบบการฝึกอบรม การสัมมนา การบรรยาย ล้วนเป็นการให้การศึกษาต่อเนื่องแก่ประชาชน ผู้สนใจ รวมไปถึงการวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ ให้แก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ การจัดบริการทางวิชาการแก่สังคม ยังเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทางวิชาการให้แก่บุคลากรอีกทางหนึ่ง และเป็นโอกาสสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสร้างความยอมรับและความมีชื่อเสียงในการช่วยเหลือสังคมมาสู่สถาบันด้วย

๔. การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ชาติไทยเป็นชาติที่มีประวัติศาสตร์ ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ที่ประชาชนชาวไทยต้องตระหนักรู้รัก และร่วมกันเชิดชู ตลอดจนช่วยกันอนุรักษ์ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป มหาวิทยาลัยนอกจากดำเนินภารกิจ ในการผลิตบัณฑิต การวิจัยและการพัฒนา และการบริการวิชาการแก่สังคมแล้ว ยังมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การทะนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม ซึ่งการดำเนินภารกิจตามบทบาทนี้ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้อยู่ในส่วนหนึ่ง ของการเรียนการสอนตามหลักสูตร หรือการบูรณาการเข้ากับกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อฟื้นฟู สืบสานพัฒนา สร้างสรรค์ และการส่งเสริม สนับสนุนหัวข้อการวิจัย รวมทั้ง การบริการวิชาการแก่สังคมในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับศิลปะ และวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเผยแพร่ยกย่องผู้มีผลงานการอนุรักษ์ เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ และซึมซาบศิลปะและวัฒนธรรม ทำให้ชาวไทยเข้าใจรากเหง้า อันเป็นต้นทุนที่สำคัญ ในการร่วมเป็นส่วนหนึ่ง ของการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ

สรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาจากภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ ภารกิจหลัก ที่ถือเป็น แกนของสถาบันอุดมศึกษา คือ

๑. การสร้างคน ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยมีคุณภาพและตรงกับความต้องการ ของสังคม ซึ่งเป็นภาระหลักที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องทำ

๒. การสร้างความรู้ เพื่อใช้ความรู้ในการสร้างคนให้เป็นคนดีคนเก่ง เพราะความรู้ จะเกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อมีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับบุคคลและสังคม

๓. การสร้างนวัตกรรม โดยต่อยอดจากงานวิจัย หรือจากจินตนาการ โดยเกาะเกี่ยว องค์ความรู้ อาทิ ทัศนศึกษา หรือ Cooperative Education (Coop) เป็นนวัตกรรมที่นำมาใช้เสริม การผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้พร้อมทำงาน (Employability) ทักษะที่สำเร็จการศึกษา ถือเป็นการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างคน

ปัจจุบันเกณฑ์วัดความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยให้ค่าน้ำหนักส่วนใหญ่ใน “การสร้าง ความรู้” ที่ตรงกับความต้องการทั้งระดับโลก ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่นและระดับ ชุมชน

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นอุดมศึกษาสถานแห่งแรก ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แม้กำเนิดของมหาวิทยาลัยจะมีแนวความคิดย้อนหลังไปได้ถึงก่อน สงครามโลกครั้งที่สอง แต่การ เตรียมการก่อสร้างอย่างจริงจัง กระทำกันในรัฐบาล จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในขณะที่เริ่ม พัฒนาภูมิภาค ส่วนนี้ของประเทศในปี พ.ศ.๒๕๐๕ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นศูนย์รวมทางความคิด สติปัญญา ของสังคม และเป็นศูนย์รวมการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยยึดมั่นในความเป็นเลิศ

ทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กับนานาชาติประเทศทั่วโลก เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ใกล้ชิดกับกลุ่มประเทศอินโดจีน เป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นแหล่งเชื่อมโยงความรู้ทางอินโดจีนอย่างแท้จริงและนับได้ว่าเป็นกลไกในการพัฒนาให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการทุกสาขา รวมทั้งการวางรากฐานให้เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศของภูมิภาค โดยอาศัยความร่วมมือการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้มีพระราชดำรัสไว้เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๐ ที่ว่า (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๖๒ : ๑)

“...การตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นขึ้นอีกแห่งหนึ่งนี้ เป็นคุณอย่างยิ่ง เพราะทำให้การศึกษาชั้นสูงขยายออกไปถึงภูมิภาคที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งต่อไปจะเป็นผลดีแก่การพัฒนา ยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนในภูมิภาคนี้เป็นอย่างยิ่ง ความสำเร็จในการตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงเป็นความสำเร็จที่ทุกคนควร จะยินดี...”

ศูนย์เครือข่ายวิจัยและพัฒนา ด้าน การปรับปรุงพันธุ์สัตว์-ไก่พื้นเมือง มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นแหล่งผลิตนวัตกรรมด้านปศุสัตว์ โดยเน้นการศึกษาและพัฒนาพันธุ์ไก่ รวมทั้งการเผยแพร่องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น การอบรมเทคโนโลยีน้ำเชื้อ และการผสมเทียมไก่ การจัดหาไก่ดำสายพันธุ์มองโกเลียมาจำหน่ายให้แก่เกษตรกร ฯลฯ เป็นต้น ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔-๑ การพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ไก่ และ การอบรมนวัตกรรมแก่เกษตรกร

ที่มา : ศูนย์เครือข่ายวิจัยและพัฒนา ด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์-ไก่พื้นเมือง, ๒๕๖๒ : ๑

ปัจจุบัน ศูนย์ฯ ได้พัฒนาไก้สายพันธุ์ KKU 1 ขึ้น ดังรายละเอียดที่ได้นำเสนอไปแล้ว ในบทที่ ๓ จึงนับได้ว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นสถาบันการศึกษาที่บุกเบิกองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา และได้ำนวัตกรรมนี้ไปสู่สังคม ทั้งในภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคเกษตรกร อย่างแท้จริง อันเป็นการสนองตอบต่อนโยบายการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล และเป็นไปตามปรัชญาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ครบถ้วน ทั้งงานด้านการสร้างคน การสร้างความรู้ และการสร้างนวัตกรรม

ตอนที่ ๓ การถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร

ความสำเร็จในการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร สามารถพิจารณาได้ใน ๒ มิติ คือ

๑. การรับความรู้ในแนวคิด นั่นคือการที่เกษตรกรในหมู่บ้านสามารถเข้าถึงนวัตกรรมนี้ได้ ในช่องทางต่างๆ ประกอบด้วย

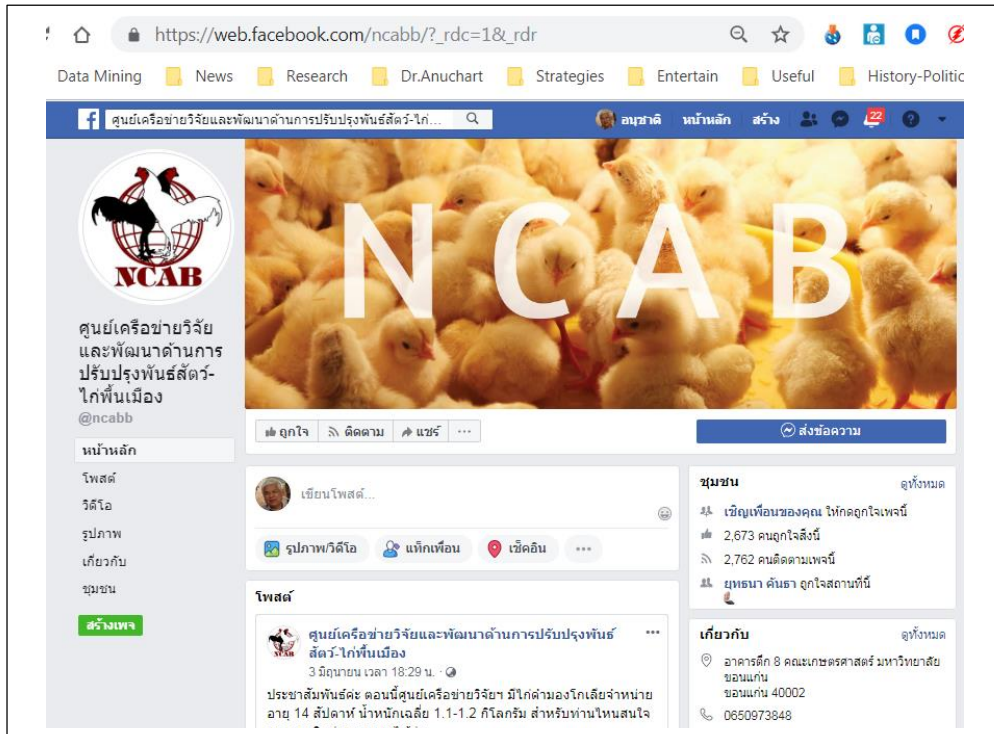
๑.๑ จากจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ จากกลุ่มข้าราชการที่รับผิดชอบ จากบริษัทฯ จากที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

๑.๒ จากกลุ่มผู้นำส่วนท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. อบจ. ซึ่งเห็นประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม

๒. การมีส่วนร่วมในแนวระนาบ ก็คือ การได้รับถ่ายทอดองค์ความรู้จากเพื่อนเกษตรกรด้วยกันที่ประสบความสำเร็จในการทดลองเลี้ยงไก้สายพันธุ์ KKU 1

๓. ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเกษตรกร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถแสวงหาองค์ความรู้เหล่านี้ได้จากสื่อสังคมประเภทต่างๆ เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และอื่นๆ ฯลฯ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔-๒ สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร

ที่มา : ศูนย์เครือข่ายวิจัยและพัฒนาด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์-ไก่พื้นเมือง, ๒๕๖๒ : ๑

ตอนที่ ๔ การรับนวัตกรรมของเกษตรกร

การมีส่วนร่วมและตอบรับนวัตกรรมของเกษตรกรนั้น เกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่ง ในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุเร้าใจให้กระทำทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วม ต้องการที่จะทดลองหรือสนับสนุนนวัตกรรมที่ได้รับการเผยแพร่จากหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ ในการที่เกษตรกรยอมรับที่จะเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มเลี้ยงไก่สายพันธุ์ KKU 1 นั้น สามารถพิจารณาได้ใน ๓ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. การตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม

การยอมรับนวัตกรรมนี้ เป็นผลมาจาก

๑.๑ ความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

๑.๒ ความเชื่อถือในบริษัทฯ

๑.๓ ความเชื่อถือในตัวผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑.๔ ความมั่นใจในสถานะตลาด และ

๑.๕ ความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตัวเกษตรกรเองว่าจะสามารถ

ประกอบอาชีพเลี้ยงไก่สายพันธุ์ KKU 1 ได้ประสบความสำเร็จ

๒. การตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินงานตามโครงการ เป็นผลมาจากการได้รับถ่ายทอดประสบการณ์จากเพื่อนเกษตรกรด้วยกัน ที่ประสบความสำเร็จมาแล้ว ซึ่งนับเป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ทำให้เป็นที่ยอมรับในประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ จึงเป็นแรงผลักดันให้เกษตรกรเข้าร่วมอาชีพดังกล่าว

๓. การตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ซึ่งเกิดจากความสำเร็จในการพัฒนาสายพันธุ์ไก่ที่แข็งแรง มีความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภคสูงกว่าไก่พื้นเมืองเดิม และเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการวิจัยและพัฒนาซึ่งดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย

๑. เป็นการบูรณาการ ๕ ประสาน โดยนำศักยภาพของภาคส่วนต่างๆ เข้ามาหล่อหลอมร่วมกัน อันประกอบด้วย คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน

๒. บริษัท ภาครัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ทำหน้าที่เป็นตัวองค์กรเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อมุ่งไปยังเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาชุมชนและตัวเกษตรกร เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้สูงขึ้นกว่าเดิม พร้อมกันนั้น ก็ยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนโดยตรง เนื่องจากการพัฒนาที่ระดับรากหญ้าอย่างแท้จริง

๓. ได้รับการสนับสนุนในระดับรัฐบาล โดยถือเป็นนโยบายต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเปลี่ยนผ่านคณะรัฐบาล อันเป็นผลมาจากการเลือกตั้งครั้งล่าสุด ซึ่งนายกรัฐมนตรีท่านเดิมคือ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้กลับมาเป็นผู้นำคณะรัฐบาลอีกครั้งหนึ่ง จึงเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้นโยบายนี้ก้าวหน้าต่อไป

แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากข้อเท็จจริงที่ค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น มาเป็นแนวทางการกำหนดแบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากกรณีไก่สายพันธุ์ KKKU 1 ที่ได้ทำการศึกษา จึงสามารถสร้างแบบจำลองขึ้นได้ ดังต่อไปนี้

๑. ด้านความพอเพียง

๑.๑ การประกอบอาชีพเลี้ยงไก่สายพันธุ์ KKU 1 สามารถสร้างความพอเพียงได้ สำหรับเกษตรกรที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ เป็นความพอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่จำเป็นต้องใช้ทุนเป็นจำนวนมาก ด้วยการนำองค์ความรู้จากการค้นคว้า มาพัฒนาต่อยอด แปลงเป็นสินทรัพย์

๑.๒ เกษตรกร มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ต่างสนับสนุนให้เพื่อนบ้าน รวมกลุ่มหรือนำตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ ไปดำเนินการ บนพื้นฐานขององค์ความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอด นวัตกรรมจากบริษัทฯ ภาควิชาการ โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น และภาคราชการ จึงกล่าวได้ว่า มีจิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรต่อเพื่อนบ้านและเพื่อนร่วมอาชีพ

๑.๓ สิ่งแวดล้อมพอเพียง ในการสร้างเล้าไก่ ไม่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่มากคังการ ทำนา ไร่ ดังนั้น จึงเป็นการอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้โดยใช้ทรัพยากรน้อยกว่า ทำให้ได้ทั้ง ๓ ประการ คือ ได้อาหาร ได้สิ่งแวดล้อมที่ดี และได้ทั้งทรัพย์สินเงินทอง

๑.๔ ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีพลังที่จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งปัญหาในด้านการผลิต ด้านการตลาด หรือแม้กระทั่งด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพ

๑.๕ ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติและปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง

๑.๖ อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้น เศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากฐานของวัฒนธรรม จึงจะมั่นคง ครอบครัวยู่ร่วมกัน สมาชิกในครอบครัว ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปทำงาน ในเมืองใหญ่หรือพื้นที่ห่างไกล เพราะสามารถนำที่ดินของตนเองมาสร้างเล้าไก่ ประกอบอาชีพได้ โดยเสียค่าใช้จ่ายในการครองชีพไม่สูงเมื่อเทียบกับการเข้าไปทำงานทำในเมืองหรือในโรงงานอุตสาหกรรม

๑.๗ มีความมั่นคงเพียงพอและยั่งยืน เนื่องจากได้รับการสนับสนุนทั้งจากรัฐบาล ทั้งจากบริษัทฯ ทั้งจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น และจากนักธุรกิจในจังหวัดขอนแก่น มิใช่เกษตรกร ต้องรับภาระต่างๆ แต่เพียงผู้เดียว แต่เป็นการดำเนินงานร่วมกัน โดยการแบ่งงานตามความเหมาะสมของแต่ละภาคส่วน

๒. ด้านภูมิคุ้มกัน

การสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เกษตรกรผู้รับนวัตกรรมและเข้าร่วมโครงการเลี้ยงไก่ ๒ โหล บริษัทฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ทำหน้าที่เป็น “เจ้าภาพ” ในการรับทราบปัญหา พิจารณาแก้ไข หรือขอรับการสนับสนุนจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง มาช่วยแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกร

๒.๒ จัดหาตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ เป็นแหล่งรองรับผลผลิตที่ได้จากเล้าไก่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๒.๓ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้แก่ผู้บริโภค ให้รู้จักและเห็นความสำคัญของไก่พันธุ์ใหม่ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการขยายตลาด และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรโดยตรง

๓. ด้านความมีเหตุผล

๓.๑ การดำเนินงานของบริษัทฯ เกิดขึ้นจากการพิจารณาอย่างถ่องแท้ และได้ทำการกำหนดนโยบายในระดับรัฐบาล ผ่านมาทางจังหวัด จึงเป็นที่ยอมรับและมีการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ลงมาจนถึงตัวเกษตรกรผู้รับนวัตกรรมมาแปลงไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ผลผลิตที่ได้รับก็เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ อีกทั้งอุตสาหกรรมอาหาร เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์ โดยเป็นปัจจัย ๑ ใน ๔ ที่มนุษย์ไม่สามารถขาดได้ ดังนั้น อุตสาหกรรมนี้ จึงมีความมั่นคง และยั่งยืนอย่างแท้จริง ซึ่งผลจากการนี้ย่อมจะส่งให้เกษตรกรไทย มีฐานะความเป็นอยู่ที่มั่นคงมากขึ้นในสัดส่วนเดียวกันนั่นเอง

๔. เงื่อนไขความรู้

การนำองค์ความรู้มาใช้ในการสร้างนวัตกรรม ส่งเสริมการตลาด และพัฒนาเกษตรกร มีอยู่ในทุกขั้นตอนในกระบวนการ นับตั้งแต่การระดมขีดความสามารถของนักวิชาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น การใช้ความรู้ในการจัดโครงสร้างของบริษัทฯ การวางแผนการตลาด การเผยแพร่ข้อมูลสู่เกษตรกรเป้าหมาย มาจนถึงการติดตามและประเมินผลการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรในแต่ละเล้า ล้วนตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชาการอย่างแท้จริง ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสม โดยในปัจจุบันทางบริษัทฯ ได้รับการยอมรับและให้การสนับสนุนจากเกษตรกร ซึ่งมีความเข้มแข็งมากทั้งในด้านการเลี้ยงไก่ และการช่วยเหลือเพื่อนบ้านในการขยายกิจการเล้าไก่ โดยการรวมกลุ่มกันในแต่ละพื้นที่ อันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมอย่างยั่งยืน

๑. เงื่อนไขคุณธรรม

บริษัทฯ มีการดำเนินงานบนพื้นฐานของธรรมาภิบาล ตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนดไว้ในชั้นต้น และได้มีการกำหนดมาตรการรองรับ เพื่อสนองตอบต่อเงื่อนไขคุณธรรมที่กำหนดไว้ อันเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางด้านคุณธรรม และการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคมอย่างแท้จริง โดยมีเป้าหมายทำให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้วยการใช้พลังประชารัฐในระดับกลางและระดับพื้นที่ภายใต้ความร่วมมือกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน

และประชาชน ทำการจัดตั้งเป็นบริษัทประชารัฐรักสามัคคี ที่เป็นนิติบุคคลดำเนินงานในรูปแบบของรัฐวิสาหกิจเพื่อสังคม

สรุป

ในบทที่ ๔ เป็นการวิเคราะห์หลักการ สถานการณ์ และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ โดยเน้นที่ไก่สายพันธุ์ KKU 1 ภายใต้การสนับสนุนส่งเสริมของ บริษัท ประชาารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด อันนำไปสู่การสังเคราะห์แบบจำลองในการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ หลักการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และภาคการบริการนั้น จะต้องคำนึงถึงทฤษฎีใหม่ควบคู่ไปด้วย โดยพบว่า การบูรณาการขีดความสามารถและการร่วมมือร่วมใจกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และภาคเกษตรกร บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้การพัฒนาองค์ความรู้ที่เหมาะสม ประกอบกับคุณธรรม ความถูกต้อง สามารถสร้างความสำเร็จในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นไปตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ อย่างแท้จริง

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

รัฐบาลชุดปัจจุบัน ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้วางกรอบแนวคิดการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ เศรษฐกิจ ๔.๐ ภายใต้ Thailand 4.0 โดยมีมุ่งสู่ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตร มั่งคั่ง” ผู้การพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี ๒๕๖๕” ประเทศไทยจะเดินหน้าไปสู่ความสำเร็จในเรื่องนี้ ก็ด้วยการพัฒนาเกษตรกรให้มีรายได้หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางหรือรายได้เฉลี่ยเท่ากับ หรือมากกว่า ๓๕๐,๐๐๐-๔๐๐,๐๐๐ บาทต่อคน ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๕ ด้วยการส่งเสริมการเกษตรที่ใช้ นวัตกรรมแบบเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) ตั้งแต่การผลิต-แปรรูป-ตลาด ด้วยสินค้าที่มีความปลอดภัย ยกระดับมูลค่าด้วยคุณภาพมาตรฐาน ประหยัดทรัพยากรน้ำ และใช้พื้นที่การเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเชิงเศรษฐกิจและสังคม

ในปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ออกมาเป็นนวัตกรรมทางการเกษตรมากมาย ซึ่งด้านหนึ่งก็คือ การพัฒนาไก่สายพันธุ์ KKU 1 ที่มีคุณภาพสูงกว่าไก่สายพันธุ์ดั้งเดิม ทั้งในด้านความทนทานต่อโรค ความแข็งแรง การโตเร็ว และที่สำคัญคือ ส่งผลดีต่อสุขภาพของผู้บริโภคสูงกว่าไก่ในอดีต โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นสถาบันการศึกษาที่ทำการค้นคว้าวิจัย ทั้งนี้ การนำนวัตกรรมมาเพื่อ การเพิ่มมูลค่าของปศุสัตว์ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ และจะมีส่วนในการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรลงได้เป็นอย่างมาก ดังนั้น ในการศึกษาถึงแบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร จะเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญยิ่งในการเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องดำเนินการบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็นศาสตร์พระราชา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยมาเป็น ระยะเวลายาวนาน ผลของการวิจัยพบว่า เป้าหมายของการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ในด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม นั้น แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑. การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความมั่นคงในชีวิต และทรัพย์สิน
ของคนทุกกลุ่มในสังคม

๒. การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางสังคมอย่างทั่วถึง

๓. การเสริมสร้างพลังทางสังคม

๔. การสร้างความสมานฉันท์ในสังคม

ซึ่งจะต้องดำเนินการแปลงนโยบายนี้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผล โดยใช้กระบวนการต่างๆ คือ การพัฒนานวัตกรรมและการนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศ โดยจะมุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรม ทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ทั้งในเรื่องกระบวนการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการ ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยสนับสนุนการวิจัย พัฒนาการคิดค้นและต่อยอดการพัฒนาเทคโนโลยีไปสู่ความเป็นอัจฉริยะ โดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และการผสมผสานเทคโนโลยี การพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี (Technopreneur) รวมทั้งการเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตที่เป็นกลุ่มใหญ่ของประเทศ ได้แก่ เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับสถาบันวิจัย และสถาบันการศึกษา รวมทั้งพัฒนาและยกระดับ โครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ให้ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด โดยเฉพาะเร่งสร้างและพัฒนาบุคลากรวิจัยในสาขา STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) และสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันวิจัยสถาบันการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน/ชุมชน รวมทั้งการปรับกลไกระบบวิจัยและพัฒนาของประเทศทั้งระบบ อีกทั้งยังต้องเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นจึงต้องทำการการปรับโครงสร้างการผลิตและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในแต่ละช่วงของห่วงโซ่มูลค่า เน้นสร้างความเข้มแข็งให้กับปัจจัยพื้นฐาน ทุนทางเศรษฐกิจ ให้สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของฐานการผลิตและฐานรายได้เดิม ร่วมกับการปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับพันธกรณีในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและศักยภาพของพื้นที่ เน้นการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการเกษตรวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรชีวภาพ (Biotech) ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรมีความปลอดภัย ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดย รองศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติ เหล่าไพบูรณ์ นักวิชาการ คณะเกษตรศาสตร์ ได้ทำการวิจัยเพื่อที่จะพัฒนาพันธุ์ไก่ให้มีกรดยูริกต่ำ รวมทั้งไขมัน และคอเลสเตอรอลต่ำด้วย โดยการนำไก่พื้นเมืองพันธุ์ซี ซึ่งเป็นไก่ที่มีขนสีขาว มาผสมกับไก่พันธุ์ปกติ และใช้เทคโนโลยีชีวภาพมาทำเครื่องหมายพันธุกรรม โดยการเจาะเลือดดูพันธุกรรมของไก่ก่อน โดยไก่จะต้องมีระดับเลือดที่ร้อยละ ๒๕ และใช้กระบวนการทางเทคโนโลยีชีวภาพพัฒนาเพื่อให้ได้ไขมันและยูริกต่ำ ปรากฏเป็นไก่สายพันธุ์ KKU1 หรือในชื่อทางการค้า เรียกว่า KHONKAEN PREMIUM CHICK ซึ่งชุมชนใดสามารถผลิตไก่พันธุ์นี้ได้ ๕๕,๐๐๐ ตัวต่อปี จะสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกร และชุมชนปีละ ๑ ล้านบาท ซึ่งจะส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน จะมีรายได้ดีกว่าปลูกพืชทางการเกษตร ซึ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่นร่วมกับ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด กำลังขยายไก่พันธุ์ ๓ โหลว์ ไปสู่เกษตรกร ซึ่งเกษตรกรและผู้บริโภค จะได้ประโยชน์จากไก่พันธุ์นี้อย่างมาก

รัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้เห็นความสำคัญในการช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนผู้มีรายได้น้อย ทั้งทางด้าน การลดต้นทุนการผลิต การให้ความรู้ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต และการใช้แนวคิด "ประชารัฐ" มาเป็นตัวการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยกลไกความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งนี้ "ประชารัฐ" คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ซึ่งมาช่วยกันแก้ปัญหา และคิดหาทางสร้างอนาคตให้ประเทศไทย ผ่าน โครงสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งมั่นลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ตามหลักการประสานพลังทางสังคม และบริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ก็ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองตอบตามนโยบายของรัฐบาล ในการสร้างพลังประชารัฐในการพัฒนาชุมชนและยกระดับรายได้ของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น เกิดจากโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ โดยบริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ได้ดำเนินการผลักดัน การนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ โดยประสานงานกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ทำการผลิตลูกเจี๊ยบ KKU 1 เพื่อควบคุมสายพันธุ์ให้ได้มาตรฐาน จากนั้นทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจะคัดเลือกชาวบ้านที่จะเลี้ยงไก่เหล่านี้ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และบริษัทฯ จะดูแลต้นทุนลูกเจี๊ยบและอาหารให้ก่อน จากนั้นเมื่อนำไก่อายุ ๕ สัปดาห์มาขายคืนที่บริษัทฯ ก็จะหักต้นทุนออกไป โดย ๑ รอบการเลี้ยงจำนวน ๔๐๐ ตัวระยะเวลา ๕ สัปดาห์ จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรประมาณ ๑ พันบาท หรือ หากทำได้ ๕-๑๐ รอบต่อปี จะมีรายได้ ๖-๑ หมื่นบาท ซึ่งนับเป็นรายได้เสริมที่ยั่งยืนให้กับเกษตรกร โดยในปัจจุบันได้ทำการเผยแพร่องค์ความรู้และส่งเสริมการเลี้ยงไก่ชนิดนี้ให้เป็นที่แพร่หลาย ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น แต่ยังมีขีดจำกัดในการขยายปริมาณ

การผลิต อันเนื่องมาจากการเพาะปลูกเจ็บบไม่สามารถขยายปริมาณได้อย่างรวดเร็ว เพราะขีดจำกัดของมหาวิทยาลัยขอนแก่น แม้ว่าจะเป็นที่ต้องการของเกษตรกรเป็นจำนวนมากก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

องค์ประกอบปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยกลุ่มปัจจัยหลัก ๖ กลุ่ม คือ

๑. การบริหารระบบการศึกษา และการกำหนดเป้าหมายในการวิจัยและพัฒนาเพื่อสังคมของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา
๒. การวิจัยนวัตกรรมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอื่นๆ
๓. ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น แหล่งทุนสนับสนุน การรวมกลุ่มเกษตรกร การได้รับการสนับสนุนจากภาคต่างๆ
๔. การเชื่อมต่อหรือการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร
๕. ตัวเกษตรกรผู้รับนวัตกรรม
๖. การส่งเสริมการตลาด

ผังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๕-๑ ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

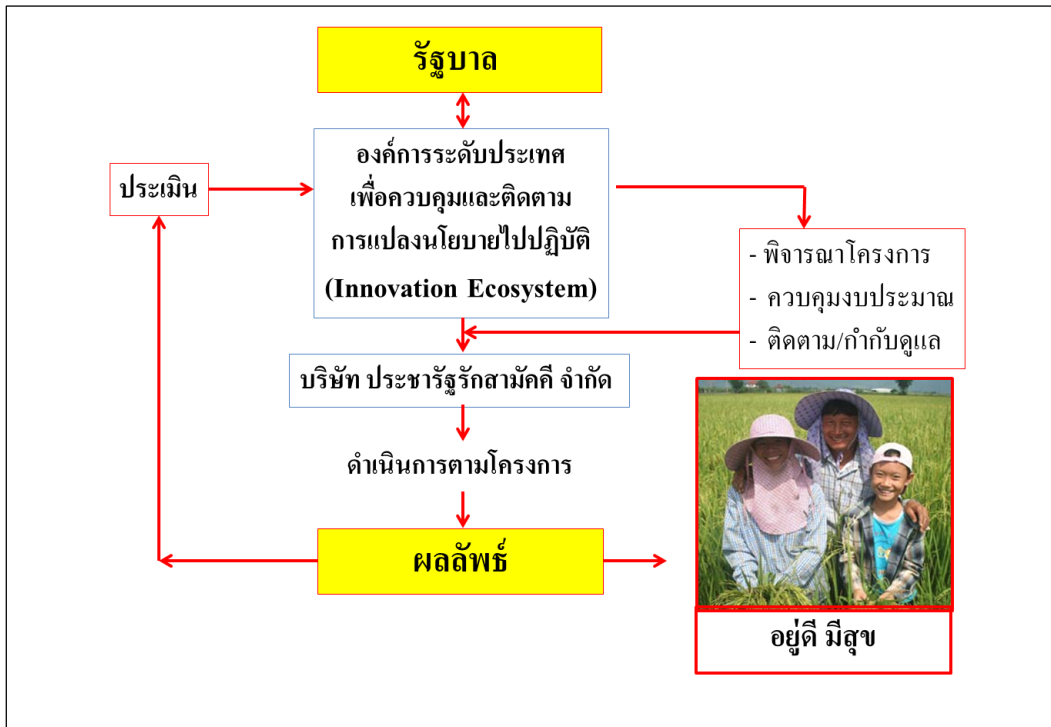
จากแบบจำลองที่ได้ผ่านการสังเคราะห์ตามแผนภาพที่ ๕-๑ ในการกำหนดนโยบายของรัฐบาล และการแปลงนโยบายไปปฏิบัติของภาครัฐ จะต้องคำนึงถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกรซึ่งประกอบด้วย

- ๑.๑ การปรับปรุงและพัฒนาระบบการศึกษา
- ๑.๒ การวิจัยนวัตกรรม
- ๑.๓ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๔ การเชื่อมต่อถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร
- ๑.๕ ตัวเกษตรกรที่จะต้องมีความพร้อมในการรับนวัตกรรม
- ๑.๖ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๑.๗ การส่งเสริมการตลาด

๒. ข้อเสนอแนะเชิงโครงสร้างการบริหาร

จากปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขาดความใส่ใจของภาครัฐ โดยเฉพาะข้าราชการ ทั้งส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ดังที่ได้นำเสนอมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงจะได้นำเสนอถึงแนวทางในการปรับโครงสร้างการบริหาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น และสร้างพลังขับเคลื่อนให้ภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคราชการ ซึ่งก็คือข้าราชการในพื้นที่นั่นเอง ให้มีความใส่ใจและกระตือรือร้นในการส่งเสริมการดำเนินงานของบริษัทฯ ให้มากขึ้น จึงควรจัดตั้งองค์การเพื่อกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติของบริษัทฯ ในทุกจังหวัด และกำหนดให้เป็นหนึ่งในดัชนีชี้วัดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ทุกส่วนราชการมีความใส่ใจในโครงการนี้ให้มากขึ้น ซึ่งจะนำไปตามนโยบายของรัฐบาลโดยตรง ทั้งนี้สามารถกระทำได้โดยการจัดตั้งองค์การกลางที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริม Innovation Ecosystem ขึ้นเป็นหน่วยงานระดับประเทศ ทำหน้าที่ทั้งการพิจารณาโครงการต่างๆ การจัดการด้านงบประมาณ และการติดตามกำกับดูแล และท้ายสุดคือการประเมิน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๕-๒ โครงสร้างขององค์กรเพื่อควบคุมและติดตาม การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน จะต้องคำนึงถึงความพอเพียง การมีภูมิคุ้มกัน และการมีเหตุผล บนเงื่อนไขของความรู้จักคุณธรรม และยึดหลักธรรมาภิบาล อันจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามโครงการอย่างยั่งยืน

๔. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการส่งเสริมนวัตกรรมการผลิตไก่ สายพันธุ์ KKU 1 ยังอยู่ในระยะแรก จึงควรจะต้องทำการวิจัยเพื่อการประเมินผลและพัฒนากระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้เป็นการต่อยอดให้ทวีขึ้นตามลำดับอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

การสัมภาษณ์

ชนัท โฆษะวิสุทธิ. บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีขอนแก่น – วิชาหกิจเพื่อชุมชน จำกัด. สัมภาษณ์.
๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

นิรนาม, การสนับสนุนของภาครัฐต่อบริษัท พลังประชารัฐฯ. สัมภาษณ์. ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

องอาจ เตชะรัตน์. “ตัวแบบการบริหารจัดการของภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเกษตร
ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ : กรณีศึกษา บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์
จำกัด”. คุยฎีนิพนธ์, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ๒๕๕๗.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

การพัฒนาชุมชน, กรม. “ประชาธิรัฐ – กรมการพัฒนาชุมชน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : www.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/110/2017/05/คู่มือการดำเนินงาน.docx, ๒๕๖๒.๗๗

กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์, กรมปศุสัตว์. “แนวทางการส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์”. (ออนไลน์).
เข้าถึงได้จาก : <http://extension.dld.go.th/th/images/stories/projects/project2017/Presentation%20ChaingMai/plan2016120101.pdf>, ๒๕๖๐.

ข่าวเด็ด. “ไก่อูไร่เก๊าท์” ผลงานวิจัย ม.ขอนแก่น”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.77kaoded.com/content/70412>, ๒๕๖๒.

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. “ประวัติ ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น”. (ออนไลน์). เข้าถึง
ได้จาก : <https://www.kku.ac.th/aboutkku/?topic=0&l=th>, ๒๕๖๒.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “สรุปยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี”.
(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.nesdb.go.th/download/document/%E0%B8%A3%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0>

B8%B4%20%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A2%E0%B8%B0%2020%20
%E0%B8%9B%E0%B8%B5%20(%E0%B8%9E.%E0%B8%A82560%20-
%202579).pdf, ๒๕๖๐.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “สรุปสาระสำคัญของแผนฯ ฉบับที่ ๑๒”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.nesdb.go.th/download/plan12/%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%B8%E0%B8%9B%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%84%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%92%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%89%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%8812.pdf>, ๒๕๖๒.

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. “เจาะลึกข้อมูลปศุสัตว์ของเวียดนาม”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.exim.go.th/>, ๒๕๔๔.

นโยบายและยุทธศาสตร์การค้าสินค้าเกษตร, สำนัก. “อนาคตของไก่เนื้อไทยในอาเซียน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://tpso.moc.go.th/th/node/390>, ๒๕๕๕.

บริษัทประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด. “บริษัทประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.web.facebook.com/PracharathKhonkaen/posts/2124234337791026/?_rdc=1&_rdr, ๒๕๖๒.

ปัญญา เลิศไกร. “การจัดการนวัตกรรมการเกษตรครัวเรือนบ้านห้วยใหญ่ตำบลไสหมาก อำเภอยะโฮงใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.huso.tsu.ac.th/huso_mag/journal/1201/120101DT.pdf, ๒๕๖๒.

ภูมิพิชญ์ ยาสีหิ. “บริษัทประชารัฐรักสามัคคีกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2559/hi2559-081.pdf>, ๒๕๕๕.

ภูมิศักดิ์ ราศรี. “แนวนโยบายการพัฒนาการเกษตรของไทย ผู้การเชื่อมโยงระดับอุตสาหกรรม”.

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.gftexpo.com/images/ppt_%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A2_5%E0%B8%81%E0%B8%84_60.pdf, ๒๕๖๐.

มูลนิธิชัยพัฒนา. “จุดเริ่มต้นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://www.chaipat.or.th/site_content/item/3579-2010-10-08-05-24-39.html, ๒๕๖๐.

or.th/site_content/item/3579-2010-10-08-05-24-39.html, ๒๕๖๐.

เศรษฐกิจการเกษตร, สำนักงาน. “พระบรมราโชวาท”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www3.oae.go.th/rdpcc/index.php/rama9>, ๒๕๖๑.

go.th/rdpcc/index.php/rama9, ๒๕๖๑.

เศรษฐกิจการเกษตร, สำนักงาน. “รายละเอียดสถานการณ์ผลิตและการตลาด”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

: <http://www.oae.go.th/view/1/%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%94%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C%E0%B8%9C%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%95%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%94/%20%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9C%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%95%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%94%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%9B%E0%B8%94%E0%B8%B2%E0%B8%AB%E0%B9%8C%E0%B8%9B%E0%B8%B5%202561/1037/TH-TH>, ๒๕๖๑.

สำนักข่าวสปริงนิวส์. “กินแล้วไม่เป็นเกาต์! “มข.” คิดค้น “ไก่ ๓ โลว์” กินสบายใจ ห่างไกลโรค”.

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.thai-hotnews.com/news/176667>, ๒๕๖๑.

สำนักพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ. “ขอนแก่นซึกแก่น โมเดลความสำเร็จจาก ประชากรรัฐขอนแก่น”. (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก : <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/819728>, ๒๕๖๑.

สำนักพิมพ์ไทยรัฐ. “ไก่ ๓ โลว์กินได้ไม่เป็น 'เกาต์' นักวิจัยพัฒนาลดยูริก-ไขมันต่ำ”. (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก : <https://www.thairath.co.th/content/1381973>, ๒๕๖๑.

- สุชน ตั้งทวีวัฒน์, “ปัญหาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.pvlopic.did.go.th/th1/projects/2558/chick-padu/problem.pdf>, ๒๕๖๒.
- Esanbiz. “แสดงพลังจัดตั้งบริษัทประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่นฯ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.esanbiz.com/2561/>, 2018.
- Kasetkaoklai. “ความเจริญของประเทศ ต้องอาศัยความเจริญของการเกษตรเป็นสำคัญ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.kasetkaoklai.com/home/2017/10/%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%88%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%8D%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%95%E0%B8%A3/>, ๒๕๖๐.
- Khonkaenlink. “พช. ไซว์บริษัทประชารัฐขอนแก่น”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.khonkaenlink.info/home/news/4493.html>, ๒๕๖๐.
- “Lemon Farm. Lemon Farm Organics & Natural Food”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.lemonfarm.com/?page_id=16342562, ๒๕๖๒.
- MThai. “บันทึกงานของในหลวง ตอน โครงการซึ่งหัวมันตามพระราชดำริ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.news.mthai.com/webmaster-talk/527890.html>. ๒๐๑๖.

ภาษาอังกฤษ

- Wambura, R.M. ; Doamekpor, P.K.; Mwaseba, D.L. ; Msuya, C.P.; Masinde, D.M. ; L.J.Mwanga and Iranga, G.M. “Promotion of Agricultural Innovation Systems Approach : Policy Implications for Maize Extension and Advisory Services in Tanzania”. (Online). Available : <https://www.ajol.info/index.php/tjags/article/download/158495/148114>, 2015 .

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ : นายชาติชาย โฆษะวิสุทธิ
- วัน เดือน ปี : ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๐
- การศึกษา : ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตร์ สาขาไฟฟ้า University of Southern California (USC)
: ปริญญาโท สาขาการจัดการ สถาบันศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (SASIN Master of Management)
: หลักสูตรการบินของหน่วยฝึกการบินพลเรือน กองทัพอากาศ

ประวัติการทำงานโดยย่อ

- : ตำแหน่งงานประธานกรรมการบริหาร บริษัทในเครือ โฆษะกรุ๊ป (ขอนแก่น)
- : โรงแรมโฆษะ ประธานกรรมการบริหาร บริษัทในเครือ โฆษะกรุ๊ป (กรุงเทพฯ)
- : บริษัท ไอโซวอลต์ เอ็นจิเนียริง (ไทยแลนด์) จำกัด
- : บริษัท ไทยไอโซวอลต์ จำกัด ก่อตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นโรงงานผลิตผนังเพดานและหลังคาสำเร็จรูปกันความร้อน ผู้ชำนาญการสร้างห้องเย็น โรงงานอาหาร เครื่องดื่ม CLEAN ROOM, บ้าน KNOCK DOWN บ้านสูบน้ำท่วม และอาคาร & บ้าน ประหยัดพลังงาน
- : บริษัท เฟอร์โกอุตสาหกรรม จำกัด ก่อตั้ง พ.ศ.2507 โรงงานผลิตโฟมฉนวนกันความร้อนและโฟมสำหรับก่อสร้างถนนและคอสะพาน
- : บริษัท ใค้ซาอินคัสเทรียล จำกัด ก่อตั้ง พ.ศ.2544 โรงงานผลิตกระถางต้นไม้และถังน้ำ จากพลาสติกโพลีเอทาลีน
- : บริษัท โกลมาร์ค เทคโนโลยี ซัพพลาย จำกัด เจ้าของสิทธิบัตร SMAC TECHNOLOGY ในการประหยัดพลังงานของระบบแอร์ใหญ่ที่ดีที่สุดในโลกสามารถประหยัดพลังงานได้มากกว่า 20% SMART SUPER CHILLER ประหยัดพลังงานได้ถึง 40 % เมื่อเทียบกับ CHILLER แบบธรรมดา

- ตำแหน่งปัจจุบัน : ประธานกรรมการบริหาร โฆษะ กรุ๊ป

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ชื่อเรื่อง แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ
ของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัย นายชาติชาย โฆษะวิสุทธิ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหาร โรงแรมโฆษะ ขอนแก่น และโฆษะกรุ๊ป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการบริหาร
ประเทศ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า

“...ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวนี้ จะต้องใช้วิธีการต่างๆ มากมาย และวิธีการหนึ่งก็คือ
การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ให้ความสำคัญกับการจัดบริการของรัฐที่มีคุณภาพ
ทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข ให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสและผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลการจัดสรร
ที่ดินทำกิน สนับสนุนในเรื่องการสร้างอาชีพ รายได้ ด้วยการการพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อย ขนาด
เล็กและขนาดกลาง วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อขยายฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐาน
รากให้มีความครอบคลุมมากขึ้น เป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจสำหรับกลุ่มต่างๆ ในสังคม
โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาและส่งเสริมสังคมผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ
ที่ผลิตได้และขายเป็น จึงเป็นที่มาในการสร้าง “พลังประชารัฐ” เป็นการเอาจุดเด่นของแต่ละภาค
ส่วนมารวมกัน ๕ ภาคส่วน มาทำการบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนสังคมไปสู่
เป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยประกอบด้วยภาคต่างๆ คือ ภาคราชการ ภาคเอกชน
ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มาร่วมกันจัดตั้งเป็น บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี
(ประเทศไทย) จำกัด และ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ก็ได้
จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองตอบตามนโยบายของรัฐบาล ในการสร้างพลังประชารัฐในการพัฒนาชุมชนและ
ยกระดับรายได้ของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น

จากความสำคัญของตลาดไก่เนื้อ ที่มีส่วนสำคัญในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศแต่ละปี เป็นจำนวนมาก และเป็นเนื้อสัตว์ที่เป็นที่นิยมในการบริโภคของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาพันธุ์ไก่เนื้อ “สายพันธุ์ KKU1” หรือที่เรียกว่า “ไก่ ๓ โลว์” หมายถึง ไก่มีกรดยูริกต่ำ มีไขมันต่ำ และมีคอเลสเตอรอลต่ำ โดยการนำไก่พันธุ์พื้นเมืองมาใช้เทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ โดยใช้เวลาดังกล่าวถึง ๗ ปีในการวิจัยครั้งนี้ จนประสบความสำเร็จในปี พ.ศ.๒๕๕๕ และได้รับความนิยมนอกจากตลาดผู้บริโภคไก่เนื้อ รวมทั้งผู้ป่วยที่เป็นโรคเกาต์ซึ่งถูกห้ามรับประทานอาหารที่มีกรดยูริกสูง โดยไก่ทั่วไปจะมีกรดชนิดนี้ ถึง ๖ มก. ในเลือด ๑๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ในขณะที่ไก่ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ไก่ KKU1 นี้ มีกรดยูริกเพียง ๑.๕๑ มก. ในเลือด ๑๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร เท่านั้น

การนำนวัตกรรมมาเพื่อการเพิ่มมูลค่าของปศุสัตว์ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ และจะมีส่วนในการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรลงได้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ในการศึกษาถึงแบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร จะเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญยิ่งในการเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องดำเนินการบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็นศาสตร์พระราชา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยมาเป็นระยะเวลายาวนาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการเกษตรบนพื้นฐานของนวัตกรรม
๒. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและสถานการณ์ในการผลิตไก่เนื้อที่มีการปรับปรุงสายพันธุ์โดยการใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่ม
๓. เพื่อสร้างแบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตดังต่อไปนี้

๑. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทางการเกษตร
๓. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
๕. นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการเกษตร
๖. นโยบายในการส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์ประเภทไก่ออกสู่ตลาด
๗. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๘. สถานการณ์ตลาดไก่เนื้อในปัจจุบัน
๙. การพัฒนานวัตกรรมการผลิตไก่เนื้อสายพันธุ์ KKU 1
๑๐. แนวความคิดในการสร้าง "พลังประชารัฐ"
๑๑. บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด
๑๒. แบบจำลองการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ออกแบบให้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพเป็นวิธีการหลัก ดังนั้น รายละเอียดส่วนใหญ่จะได้รับจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อทำการศึกษาถึงทฤษฎี หลักการ และแนวความคิด เกี่ยวกับการพัฒนาพลังงานทดแทนในขั้นต้น เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอในรูปแบบของนโยบายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

รัฐบาลชุดปัจจุบัน ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้วางกรอบแนวคิดการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ เศรษฐกิจ ๔.๐ ภายใต้ Thailand 4.0 ซึ่งในปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ออกมาเป็นนวัตกรรมทางการเกษตรมากมาย ซึ่งด้านหนึ่งก็คือ การพัฒนาได้สายพันธุ์ KKU 1 ที่มีคุณภาพสูงกว่าไก่สายพันธุ์ดั้งเดิม ทั้งในด้านความทนทานต่อโรค ความแข็งแรง การโตเร็ว และที่สำคัญคือ ส่งผลดีต่อสุขภาพของผู้บริโภคสูงกว่าไก่ในอดีต โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นสถาบันการศึกษาที่ทำการค้นคว้าวิจัย ทั้งนี้ การนำนวัตกรรมมาเพื่อการเพิ่มมูลค่าของปศุสัตว์

เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ และจะมีส่วนในการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรลงได้เป็นอย่างมาก

มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดย รองศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติ เหล่าไพบูรณ์ นักวิชาการ คณะเกษตรศาสตร์ ได้ทำการวิจัยเพื่อที่จะพัฒนาพันธุ์ไก่ให้มีกรดยูริกต่ำ รวมทั้งไขมัน และ คอเลสเทอรอลต่ำด้วย โดยการนำไก่พื้นเมืองพันธุ์ซี ซึ่งเป็นไก่ที่มีขนสีขาว มาผสมกับไก่พันธุ์ปกติ และใช้เทคโนโลยีชีวภาพมาทำเครื่องหมายพันธุกรรม โดยการเจาะเลือดคูดุพันธุกรรมของไก่ก่อน โดยไก่จะต้องมีระดับเลือดที่ร้อยละ ๒๕ และใช้กระบวนการทางเทคโนโลยีชีวภาพพัฒนาเพื่อให้ได้ไขมันและยูริกต่ำ ปรากฏเป็นไก่สายพันธุ์ KKU 1

รัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้เห็นความสำคัญในการช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชน ผู้มีรายได้น้อย ทั้งทางด้านการลดต้นทุนการผลิต การให้ความรู้ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต และการใช้แนวคิด “ประชารัฐ” มาเป็นตัวการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยกลไกความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งนี้ “ประชารัฐ” คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ซึ่งมาช่วยกันแก้ปัญหา และคิดหาทางสร้างอนาคตให้ประเทศไทย ผ่านโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งมั่นลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพคน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ตามหลักการประสานพลังทางสังคม และบริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ก็ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองตอบตามนโยบายของรัฐบาล ในการสร้างพลังประชารัฐในการพัฒนาชุมชนและยกระดับรายได้ของประชาชน ในจังหวัดขอนแก่น เกิดจากโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ โดยบริษัท ประชารัฐรักสามัคคีขอนแก่น (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ได้ดำเนินการผลักดัน การนำนวัตกรรมมาใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ โดยประสานงานกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ทำการผลิตลูกเจี๊ยบ KKU 1 เพื่อควบคุมสายพันธุ์ให้ได้มาตรฐาน จากนั้นทางสำนักงานพัฒนาชุมชน จะคัดเลือกชาวบ้านที่จะเลี้ยงไก่เหล่านี้ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และบริษัทฯ จะดูแลต้นทุนลูกเจี๊ยบ และอาหารให้ก่อน จากนั้นเมื่อนำไก่อายุ ๕ สัปดาห์มาขายคืนที่บริษัทฯ ก็จะหักต้นทุนออกไป โดย ๑ รอบการเลี้ยงจำนวน ๓๕๐ ตัวระยะเวลา ๕ สัปดาห์ จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ประมาณ ๗ พันบาท หรือ หากทำได้ ๕-๑๐ รอบต่อปี จะมีรายได้ ๖-๗ หมื่นบาท ซึ่งนับเป็นรายได้เสริมที่ยั่งยืนให้กับเกษตรกร โดยในปัจจุบันได้ทำการเผยแพร่องค์ความรู้และส่งเสริมการเลี้ยงไกชนิดนี้ให้เป็นที่แพร่หลาย ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น แต่ยังมีขีดจำกัดในการขยายปริมาณการผลิต อันเนื่องมาจากการเพาะลูกเจี๊ยบไม่สามารถขยายปริมาณได้อย่างรวดเร็ว เพราะขีดจำกัดของมหาวิทยาลัยขอนแก่น แม้ว่าจะเป็นที่ต้องการของเกษตรกรเป็นจำนวนมากก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

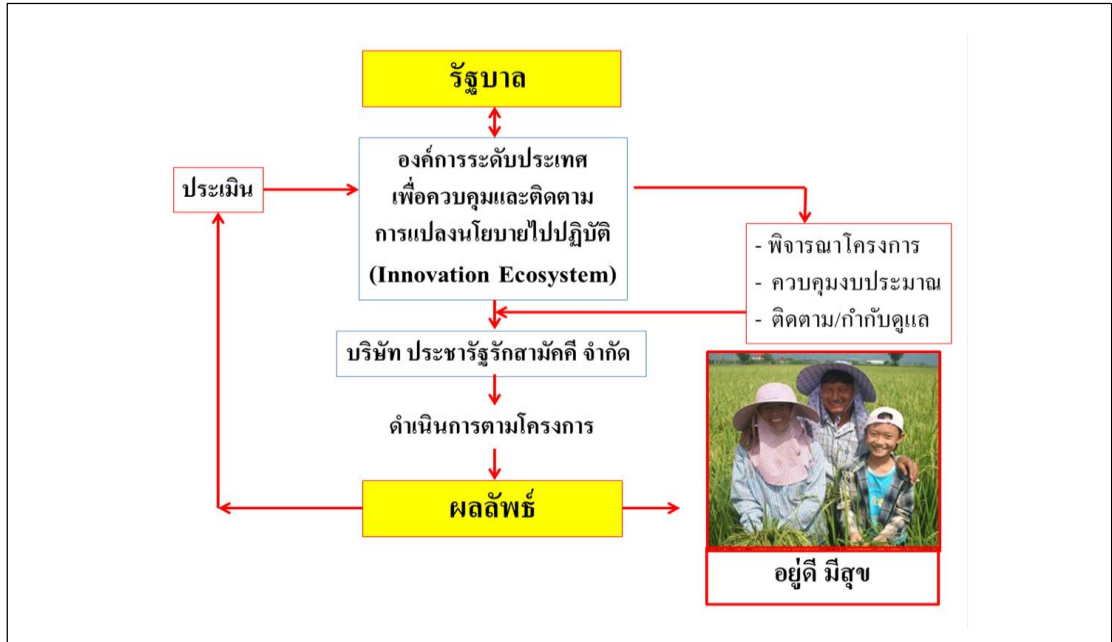
จากแบบจำลองที่ได้ผ่านการสังเคราะห์ตามแผนภาพที่ ๕-๑ ในการกำหนดนโยบายของรัฐบาล และการแปลงนโยบายไปปฏิบัติของภาครัฐ จะต้องคำนึงถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของเกษตรกรซึ่งประกอบด้วย

- ๑.๑ การปรับปรุงและพัฒนาาระบบการศึกษา
- ๑.๒ การวิจัยนวัตกรรม
- ๑.๓ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๔ การเชื่อมต่อถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร
- ๑.๕ ตัวเกษตรกรที่จะต้องมีความพร้อมในการรับนวัตกรรม
- ๑.๖ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๑.๗ การส่งเสริมการตลาด

๒. ข้อเสนอแนะเชิงโครงสร้างการบริหาร

จากปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขาดความใส่ใจของภาครัฐ โดยเฉพาะข้าราชการ ทั้งส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ดังที่ได้นำเสนอมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงจะได้นำเสนอถึงแนวทางในการปรับโครงสร้างการบริหาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น และสร้างพลังขับเคลื่อนให้ภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคราชการ ซึ่งก็คือข้าราชการในพื้นที่นั่นเอง ให้มีความใส่ใจและกระตือรือร้นในการส่งเสริมการดำเนินงานของบริษัทฯ ให้มากขึ้น จึงควรจัดตั้งองค์การเพื่อกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติของบริษัทฯ ในทุกจังหวัด และกำหนดให้เป็นหนึ่งในดัชนีชี้วัดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ทุกส่วนราชการมีความใส่ใจในโครงการนี้ให้มากขึ้น ซึ่งจะนำไปตามนโยบายของรัฐบาลโดยตรง ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๑ แสดงโครงสร้างขององค์กรเพื่อควบคุมและติดตามการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ระดับปฏิบัติการ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน จะต้องคำนึงถึงความพอเพียง การมีภูมิคุ้มกัน และการมีเหตุผล บนเงื่อนไขของความรู้ คู่คุณธรรม และยึดหลักธรรมาภิบาล อันจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามโครงการอย่างยั่งยืน

๔. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการส่งเสริมนวัตกรรมการผลิตไก่ สายพันธุ์ KKU 1 ยังอยู่ในระยะแรก จึงควรจะต้องทำการวิจัยเพื่อการประเมินผลและพัฒนากระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้เป็นการต่อยอดให้ทวีขึ้นตามลำดับอย่างต่อเนื่อง ส่วนในด้านโครงสร้างการบริหาร ควรจะมีการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบและขอบเขตการดำเนินงานโดยละเอียดขององค์กรระดับประเทศที่ควรจะต้องจัดตั้งขึ้น ตามข้อเสนอแนะในด้านโครงการการบริหารของผู้วิจัย ว่าควรจะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การนำไปใช้ประโยชน์

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับรัฐบาล และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริษัท พลังประชารัฐทั่วประเทศ ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล จะสามารถนำไปพิจารณาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานในท้องถิ่นต่อไป